

MECSEKI Bányász

A MECSEKI SZÉN-BÁNYÁSZATI DOLGOZÓK HETILAPJA

V. ÉVFOLYAM, 41. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

1967. NOVEMBER 7. KEDD

A Nagy Október győzelmének fényénél

Irta: STIER JÓZSEF,

az MSZMP Mecseki Szénbányák Bizottságának titkára

A Szovjetunió a Föld leghatalmasabb állama.

De nem volt mindig az. Nem volt hatalmas, sem területének nagyságát, sem gazdasági és politikai erejét tekintve.

Ma már nyugodtan mondhatjuk: a Szovjetunió politikai tekintélye és ereje, gazdasági és tudományos eredményei, katonai hatalma és kultúrája a történelemben eddig soha nem látott csúcspontokért el.

Hogyan nőhetett ilyen naggyá és erőssé a szovjet állam?

Tudjuk, hogy az orosz munkások és parasztlak forradalmi felkelése adta meg ehhez a fejlődéshez az első lökéseket.

Megdőlt

a cári önkény

Oroszország 1917 februárjában a cárizmus rendszerének uralma alatt színlődött. Ez a cári hatalom a világ egyik legerősebb önkényuralmi rendszere volt. A tőkés és földesurak rendelkeztek a nemzeti vagyon országrészeivel. Ennek birtokában kegyetlenül kihasználhatták a munkásokat és a parasztokat. Az Európa-szerte megindult tőkés fejlődés vajmi kevés eredménnyel járt az ipari termelésben, a gépesítéssel együtt pedig nem emelkedett, hanem csökkent az amúgy is nyomorgó munkások életszínvonalán. Különösen a bányákban színlődtek a munkások, ahol még az átlagos ipari viszonyoknál is fejlettebb viszonyok uralkodtak.

Gazdag feudális urak, szegény nép, fejletlen gazdaság — ez jellemezte az oroszországi helyzetet.

Az első világháború súlyos megpróbáltatásai és áldozatai tovább fokozták a dolgozók szenvedéseit. Az országban forradalmi helyzet alakult ki, amely 1917 februárjában népi felkeléssel vezetett. II. Miklós cár kénytelen volt lemondani trónjáról. Polgári ideiglenes kormány került hatalomra, egyidejűleg országwide létrejöttek a dolgozók hatalmi szervezetei: a szovjetek.

Csakhamar kilútt, hogy az ideiglenes kormány a cárizmus néppellenes politikáját folytatja. Ebben a helyzetben a munkások és parasztlak a kommunista párt vezetésével új forradalomra készültek. Nyíltan hirdették, hogy ez az új forradalom nem az ideiglenes kormányt, hanem a szocialista forradalmat lesz, hanem szocialista forradalmat.

Petrográd — a mai Leningrád — volt akkor az ország fővárosa. A szocialista forradalom döntő eseményei ebben a városban zajlottak le, a kommunista vezetésnek, Leninnek közvetlen irányításával. 1917. október 25-én — az új naptár szerint november 7-én — a felkelő munkások és katonák elkergették az ideiglenes kormányt, majd elfoglalták és letartóztatták. A hatalmat átadták a II. Oroszországi Szovjetkongresszusnak, amely éppen akkor ülésezett. A kongresszus Oroszországot szovjet szocialista köztársaságnak nyilvánította. Bejelentette, hogy az államhatalom a szovjetek kezébe ment át és megalkotta a világ első munkás-paraszt

kormányát: a Népbiztosok Tanácsát. Ezzel az aktussal a dolgozók kerültek hatalomra.

Békét és földet a népnek

Az új államhatalom már legelső lépésével bebizonyította, hogy a nép hatalma. A kongresszus elfogadta a Dekretum a békéről című rendeletet, amelyben felszólította a hadviselő feleket, hogy azonnal szüntessék be a háborút és küssenek igazságos békét. A cár és a földesurak birtokait ellenszolgáltatás nélkül átadták a parasztlaknak. A bankokat, a vasutakat és a nagy iparvállalatokat államosították, az egész nép tulajdonába adták.

Az októberi forradalom határvonal az ország régi és új rendszere között. Sorsdöntő szerepet játszott az ország történetében. Kiszakította az országot a kapitalista rendszerből és lerakta a leghaladóbb társadalmi rendszer fejlődésének alapjait. Megteremtette az évszázados elmaradottság leküzdéséhez, az országnak hatalmas, élenjáró szocialista államvá változtatásához szükséges feltételeket. A szovjet-hatalom perspektívában az osztály nélküli társadalom megteremtését, a szocializmus és a kommunizmus felépítését tűzte ki célul.

Soha még forradalom nem rengette meg a világot annyira alapjában, mint a Nagy Októberi Szocialista Forradalom.

Ez a hatalmas népi megmozdulás és harc nemcsak az általános politikai célokat határozta meg győzelme esetére, de kézzelfoghatóan is kidolgozta a tennivalókat. A békéről szóló dekretumot azonnal követték a többi intézkedések. Államosították a gyárakat, a bankokat, a föld méhének kincseit: a bányákat és a bányászattal összefüggő más üzemeiket, a kereskedelmet, a földet a parasztlak örökös használatába adták.

A cári rendszer urai azonban csakhamar szervezkedni kezdtek. Összefogtak a papok, a magasrangú katonatisztek, a forradalom minden rendű és rangú ellenségei és eszeveszett dühvel támadták a néphatalom ellen. Nem értették és nem hitték el, hogy a földi paradicsom, amelyet eddig korlátlanul élveztek, egyszermindentekorra elveszhet. Pedig örökre elveszett.

Elszánt küzdelem

a n p véde mében

Mert a másik Oroszország, az éhbéért dolgozók, a munkások, a nyomorban tengődő muzsikok, az értelmiség legjobbjai elszántan lendültek harcba a forradalom védelmében. Tudták, hogy a cári rendszer romjain egy sokkal emberibb, jobb világ születik számukra.

Az imperialista hatalmak természetesen a forradalom belső ellenségeinek segítségére siettek. Mindent elkövettek, hogy nagy erővel gyorsan elfojtsák, ezért 14 kapitalista ország szövetségét teremtették meg. Tizennégy tőkés állam küldte el legjobb seregeit Oroszországba, támadásuk azonban szánalmas kudarccal

végződött. Végül nem tehettek mást, kitarodtak a szocialista forradalom földjéről.

Nem szólom, hanem történelmi tény, hogy új korszakot nyitott a világ népeinek történetében. Elkezdődött a proletárforradalmak korszaka, amely egyet jelent a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenettel. Egyre több nép tér a szocializmus útjára és ezzel valóban világosan láthatóvá lett, hogy soha többé ki nem heverheti ezt a mély sebet a kapitalista rendszer.

Válságba került a kapitalizmus. Általános ez a válság, ami annyit jelent, hogy kiterjedt az összes tőkés országokra, még akkor is, ha ideig-óráig újra erőre kap, felledül némely tőkés államban. A kapitalizmusnak mint politikai hatalomnak és mint gazdasági rendszernek elkerülhetetlenül meg kell buknia, túljárt felette az idő. A Nagy Október gyűjtő eszméi elterjedtek a világban. Előre lendítették a világforradalom folyamatát.

Születése pillanatában, amikor még fiatal volt, gyenge és tapasztalatlan, akkor sem tudták legyőzni és megsemmisíteni; hogyan tudták volna 1941—45-ben, amikor már felnőt? Hogyan képzelik el ma újra a tőkés világ vesztését, hogy büntetlenül belé marhánának?

Elvakultságukban újra és újra megkísérik mégis.

Uj taktikájuk szerint a még fiatal, most felszabadult államokban kell zűrzavart kelteni, a nép belső egységét kell megbontani s jöhet a külső támadás. Ettől remélik a sikert, ezt csinálják hosszú évek óta Koreában, Vietnámban s legújabbban ezt a bűnös módszert alkalmazták Izrael rászűrésével az arab népekre.

Figyelmen kívül hagyják, hogy a világon létrejöttek és mindenütt erősödnek a kommunista pártok, a felszabadító erők élsapatai. A kommunisták — még akkor is, ha soralkban vannak ma széthúzó-sok — csapásokat mérnek a kapitalista rendszerre, siettetik pusztulását. A tőkés imperialista világ végső pusztulása elkerülhetetlen.

A kapitalizmus

makacsul védekezik

A rabló és telhetetlen kapitalizmus természetéből adódik mégis a makacs erőszak: nem akarja feladni elképzeléseit. Ezernyi kudarc ellenére tovább szövögeti álmait a Szovjetunió elpusztításáról, a szocializmus megsemmisítéséről. Mellékhadiszíntereket keres — és talál — egyelőre elkerüli a szocialista világrendszert vezető hatalmával, a Szovjetunióval való összecsapást.

Ahol csak lehet, ügyesen kihasználják a réseket, kiaknázák a forradalmi szocialista erők táborában keletkezett szakadásokat, ezért átmeneti sikereket értek el. A világ fejlődésének fő vonalán azonban a történelem objektív törvényei szerint: a szocializmus felé a kommunizmushoz. Büszkének vagyunk arra, hogy

ezt a törvényszerű folyamatot mi magyar munkások és bányászok is siettetjük 1919-ben, amikor a Nagy Október győzelmének fényénél a magyar tanács hatalmat is létrehoztuk. Sok-sok véráldozattal járult hozzá a bányásztársadalom Tatabányán, Salgótarjánban, Dorogon és a Mecsek vidékén a dicsőséges Szovjetmagyarország megteremtéséhez. Szászvár és Pécs, Komló és Borsod vidéke egyaránt részt vállalt és küzdött a munkáshatalom megerősítéséért. Nem a mi hibánk, hogy végül is nem maradhatott fenn az 1919-es Tanácsköztársaság. Árulók, belső bitangok és külső ellenségek gyűrtjébe fogták, nem tudta megvédeni önmagát, mert a Szovjetunió saját védelmének megszervezésével volt akkor elfoglalva. Erre kényszerítették az intervenciók.

Ma már egészen más a helyzet. A huszadik század nagy vívmányai, az atomerő békés felhasználása, a világűr meghódítása a földi élet állandó gazdagításával párhuzamosan, mind a győztes forradalom álmának, a Szovjetunióknak köszönhető.

Ebből az erőhelyzetből, ebből a pozícióból másképp lehetne beszélni az agresszorokkal, fenyegetően, durván és öntelten is. Igen, ilyen hangon beszélne egy kapitalista állam vezető pártja és államhatalma a világgal, ha mindezek az eredmények az ő kezében lennének kizárólag. De a Szovjetunió, a világ első szocialista állama ezt nem teheti meg, mert szembekezdülne a humánus, az emberiség, a béke és a kommunizmus eszméivel. Csak a lenini tanításokra épült szocialista nagyhatalom képes ennyi önuralomra, ilyen csodálatos diplomáciával és rugalmassággal vezetni mind a belügyeket, mind pedig a külpolitikáját.

A bányászság harcai

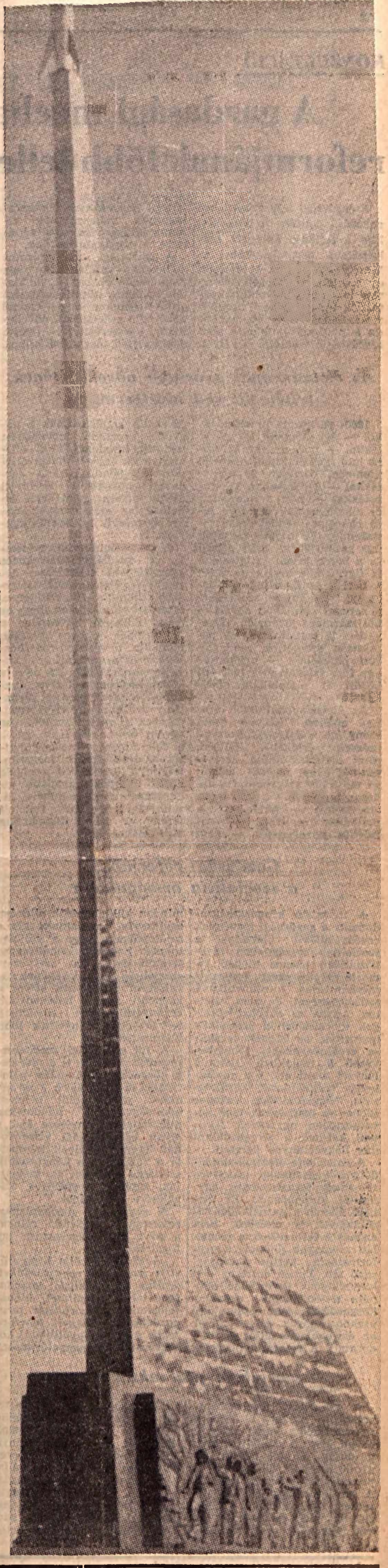
Hogy a mi bányászaink 1927-es, 1937-es, 1940-es tüntetéseivel és sztrájkjaikkal is jelentős sebeket ejtettek a kapitalista világ testén, arra a mai bányászok nagyon büszkéek. És nem felejtik el, hogy ez a harcok múlt a jelen harcaiban is helytállásra kötelez. Tudják, hogy az ipar békés fejlesztéséhez és a szocialista haza védelméhez szükséges acél előállításához az általuk kitermelt szén még hosszú ideig fontos lesz.

Ennek tudatában fejtik ki fizikai erejüket, szellemi képességeiket, újító, ésszerűsítő, alkotó tehetségüket. Tudják, hogy az általuk kitermelt szén — az egyes időszakokban szükséges minőségben és mennyiségben egyaránt — a szocialista haza erősödését szolgálja. Tudják, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom szülöttének, a Szovjetunióknak köszönhetik mai nyugodt, békés életüket, a termelő munka biztonságát, mert a szovjet nép vállain nyugszik változatlanul az imperialista támadások elhárításának fő terhe.

Amikor a fiatal szovjet államot támadás érte, százezer magyar internationalista fogott fegyvert a forradalom védelmére. Amikor 1956-ban a magyar nép szocialista vívmányait érte súlyos támadás,

a szocialista Szovjetunió sietett védelmünkre. Ez a történelmileg minden próbát kiállott szilárdság ma is erős,

Bányában, gyárban, földben és a művelődési munkában egyaránt a Nagy Október tanításait, Lenin útmutatásait követve következetesen haladunk tántoríthatatlanul azon az úton amelyet Október hősei 50 évvel ezelőtt elkezdték.

KONZULTÁCIÓ

A gazdasági mechanizmus reformjának főbb jellegzetességei

A gazdasági fejlődéssel a beruházási politika is változik. Míg a fejlődés extenzív szakaszában beruházásaink tekintélyes részét az új üzemek és szocialista városok létesítése képezte, a következő esztendőben a termelő beruházások egyre nagyobb hányada a meglévő vállalatok korszerűsítését szolgálja. Az ilyen

jellegű beruházások leggyakoribb módzatának kiemelésére viszont a vállalatok a legalkalmasabbak. A gazdasági mechanizmus reformja — ezáltal, hogy nagy önállóságot biztosít a vállalatok számára, növeli gazdasági érdekességüket is — szabad utat nyit a termelés növekedését, korszerűsítését nyújtó elképzelések megvalósításához.

Az életszínvonal gyorsabb növekedésének feltételeit kell megteremteni

1960—66 között 12 százalékkal — évi átlagban 1,8 százalékkal — nőtt az egy keresőre jutó reálbér. Ennél nagyobb ütemben, összesen 23 százalékkal — évi átlagban 3,6 százalékkal — nőtt a munkások és alkalmazottak egy főre jutó személyes rendelkezési jövedelme. (Ez utóbbi mutatót úgy számítják ki, hogy a bér és a bérnél kívüli juttatásokat is figyelembe veszik, és mert a bérből és fizetésből élő lakosság egy főjére számolják, a keresők számának növeléséből származó jövedelem növekedését is tartalmazza.) A parasztság személyes rendelkezési jövedelme — ugyancsak egy főre számolva — 1960—66 között 31 százalékkal emelkedett.

Az életszínvonal ilyen arányú emelése jelentős eredmény, de a dolgozók gyakran mégsem értékelik kellően, mert életszínvonalja nem a hat-hét évvel régebbi, hanem az előző évi színvonalat vetik össze, így viszont a színvonal-emelkedést — különösen a reálbérek évenkénti 1—2 százalékos növekedését — nem

érezkelik kellően. Csak a nagyobb, gyorsabb növekedést tekintik mindenki által elismerten és észrevehetően életszínvonal-javulásnak. A gazdasági növekedés jelenlegi üteme viszont nem teszi lehetővé az életszínvonal nagyobb mérvű és ütemű javulását.

A gazdaságirányítás reformja a gazdasági növekedés gyorsításával lehetőséget teremt az életszínvonal gyorsabb ütemű növekedéséhez, másrészt előírja, hogy az egyes dolgozók jövedelme a jelenleginél jobban függjön munkája társadalmi hasznosságától és a vállalati kollektív eredményétől. Ez az elv következetesen betartva viszszahat a termelésre, s várhatóan további termelési eredmények elérésére serkent. Az egyéni kezdeményezést gátló, a felelősséget elmosó köztisztviselők, a bürokrácia megszűntetése, a közérdeket szolgáló alkotó munka szabadabb kibontakoztatása minden bizonylaton kedvezőbb feltételeket teremt az üzemi demokrácia fejlődéséhez is.

Gazdasági reformok a szocialista országokban

A marxista közgazdaságtudomány a gazdasági törvények érvényesülését vizsgálva a szocialista országokban megközelítően azonos időben ismerték fel az egész gazdasági mechanizmus reformjának szükségességét. Ez nem véletlen, hiszen az európai országok többségében a szocialista iparosítás, az alapok lerakása eredményeként többé-kevésbé a miénkhez hasonló helyzet állott elő, s a gazdasági megváltozott körülmények megközelítően azonos időben és megegyező okok következtében ugyancsak feszíteni kezdték a tergvadalkodás hagyományos kereteit.

A szocialista országokban kidolgozott gazdasági irányítási reformok természetesen egymástól különböznek. Ez érthető, hiszen a gazdasági körülmények eltérőek, nem azonos a termelőerő, a termelési viszonyok állapota, a megformálásra kerülő gazdasági rend stb. Eppen ezért az elvi kiindulópont egyezősége ellenére a szocialista országok közgazdasági nézőpontjaitól eltérő utakon keresik a megoldást, az előrehaladás útját és a módzatokat. A reform-koncepciók

A szocialista piac aktív szerepe

A gazdasági mechanizmus reformja ezeket a célokat mindenképp kívánja elérni, hogy a szocialista tergvadáság keretei között nagyobb szerepet ad az áru- és pénzviszonyoknak, a piacnak. A terlvontáson alapuló irányítási rendszerben a vállalatok termelési és vásárlási terveket (termelési utasítást, illet-

minden különbözőségük ellenére egyirányba mutatnak: közös sajátosságuk, hogy a vállalatoknak nagyobb önállóságot teremtenek, s a szervezett szocialista piac szerepének növelésével igyekeznek elérni a központi akarat hatékonyabb érvényesülését, a szocialista tergvadáság előnyeinek jobb hasznosítását.

A mi gazdasági mechanizmusunk reformja is a marxista közgazdaságtudomány nemzetközi eredményeire, s ugyanakkor gazdaságunk nemzeti adottságainak és feladataink mélyreható elemzésére épül, s olyan közgazdasági viszonyokat teremt, amelyek közepet a vállalatok a népgazdaság általános érdekét is szolgálják, amikor nyereségük növelésére törekednek.

A gazdasági mechanizmus reformjával elérendő célokat a párt IX. kongresszusa így fogalmazta meg:

„A reform fő célja, hogy erősítse a szocialista rendszerünket, segítse a szocialista társadalom teljes felépítését, kibontakoztassa a szocialista tergvadalkodás előnyeit, lehetővé tegye a gazdaságpolitikánk következetesebb megvalósítását.”

ve kiutalást) kaptak. Ez a helyzet kiszolgáltatta a kijelölt vevőt az ugyancsak kijelölt eladónak. A gazdaságirányítás új rendszerében a tervek lebontása megszűnik, a vállalati terveket — a népgazdasági terv és az annak szerkesztését képező gazdasági szabályozók (hitelfeltételek, adózás, elosztási előírások stb.)

ismeretében — a vállalatok készítik el és ezeket a terveket nem a felettes hatóságokkal, hanem — képletesen szólva a vevőkkel kell jóváhagyatniok. A piac várható alakulását felmérve a termelőnek kell rendelést szereznie és gondoskodnia a kapacitás és eladók közötti közvetlen és egyszerű, hatékony és minél nagyobb hasznot eredményező kihasználásáról.

A gazdaságfejlesztés fő céljait az új gazdasági mechanizmusban is a népgazdasági tervek tartalmazzák, tehát ezeket a jövőben is központilag határozzák meg. Ugyanakkor tág lehetőség nyílik a vevők és eladók közötti közvetlen piaci kapcsolat számára, a vállalatok közötti verseny kibontakozására.

A piac aktív szerepe csak akkor érvényesülhet, ha a fő célkitűzések szem előtt tartásával a vállalatok dönthetnek arról, hogy miből mennyit gyártanak, illetve, hogy milyen mennyiségben, melyik vállalatnál szerezzék be a szükséges árucikkeket. Megszűnik tehát a központosított anyag- és termékgazdálkodás nehézkes és bürokratikus rendszere, s a termékek hatósági elosztását a kereskedelmi forgalmazás váltja fel. A termelővállalatok szabadon szerződhetnek egymással, a vevők pedig választhatnak, hogy szükségleteiket milyen forrásból — termelő vagy kereskedelmi vállalatból, esetleg importból elégítik ki.

Gyakran felvetődik ezzel kapcsolatban, hogy a piaci verseny a vállalatok fokozottabb érdekelttsége a nyereség tömegének növelésében nem sérti-e a fogyasztók érdekeit, nem vezet-e nemkívánatos hatásokhoz, az árak emeléséhez. Nem tekinthető ugyanis teljes alaptalannak az a feltételezés, hogy lesznek majd olyan vállalatok is, amelyek a munka gazdaságosságának fokozása helyett a fogyasztókkal, vagy az állammal szemben fennálló kötelezettségeik rovására igyekeznek nagyobb szert tenni. Az ilyen próbálkozások azonban — ha átmenetileg és nyellenként sikeresebb is lehetnek — hosszabb távon nem szolgálják a vállalatok érdekeit sem, s az új gazdasági mechanizmus általános gazdasági környezete az ilyenfajta törekvések ellen hat. A gazdasági mechanizmus reformjának szelleme éppen ellenkező célt szolgál, s ennek megfelelően az várható, hogy miután a vevők versenyé helyébe az eladók versenye lép, a terrelők igyekeznek majd a fogyasztók kedvébe járni, igényeiket egyre kedvezőbb feltételekkel kielégíteni.

— Film a legendás felderítőről. A szverdlovskij filmgyárban elkészült a második világháború idején játszódó kétrészes „Erős lélek” című film. Hőse Nyikolaj Kuznyecov, a legendás szovjet felderítő, aki a háború alatt a fasiszták által megszállott területen dolgozott. A forgatókönyv alapjául szolgáló regényt Dimitrij Medvegyev partizánparancsnok, a Szovjetunió Hőse Irta Kuznyecov munkában és hőstetteiben gazdag életéről. A filmet Ukrajnában forgatták, ahol Kuznyecov dolgozott és eszelt. Bemutatóját Szverdlovskban rendezték meg: Kuznyecov a háború előtt ott élt. A háború alatt Lvovban lakott, ott temették el.

Beszélgetés a Mecseki Szénbányák vezetőivel

Alig két hónap választ el bennünket az 1967-es év befejezésétől. Nincs még hivatalosan év vége tehát. Mégis úgy gondolom, jó lesz az, ha rámutatunk: a jelek szerint nem lesz könnyebb a következő év se az igazgatás és vezetés, sem a termelő munkások számára.

A vezetésnek minden szakmában és mindig vannak gondjai. Voltak is, lesznek is. A Mecseki Szénbányáknál azonban most a gondok is változtak, másfajta lettek, mint eddig voltak. Ezekről a kérdésekről beszélgetünk a kerekasztal mellett a vezetőkkel: Garamvölgyi Jánossal az igazgatóval, Stier Józseffel a pártbizottsági titkárral és Markwart Károlyval a szakszervezeti bizottság titkárával.

— **Hogyan értékelik önök az elmúlt négy év eredményeit és problémáit, a mecseki bányák termelési, műszaki, szervezési és gazdasági tevékenységét?** — hangzott a kérdés.

Az igazgató: Mindenek előtt meg kell állapítani, hogy helyes volt a komlói és a pécsi tröszt egyesítése. Persze, sok gondokkal teli het-hónapot hozott magával már maga az egyesítés is. Közös nevezőre kellett hozni sokmindent: a két tröszt üzemében eltérő módon szabályozott munkaidőt, az üzemi szolgáltatások árát és díját, sőt magukat az egyes szolgáltatásokat is. Mint például a szénjárándóság mértékét, a szállásdíjakat, az étkezési költségeket és a hozzájárulást.

Mire ezeket sikerült megoldani, a szén iránti kereslet csökkenésének veszélye látszott közeledni, aztán meg éppen az ellenkezője. Az, hogy miképpen tudjuk majd újra kielégíteni az újra megnövekedett igényeket. Jelenleg ez a legfőbb gondunk. A minőségi igények persze változatlanul fennállnak. Jobb minőségű szénfajtákat kell adnunk, s akkor majd az igényeket is ki tudjuk elégíteni. Hiszen az igények növekedése vagy csökkenése is attól függ jórészt, hogy tudunk-e adni olyan minőségű szén, amelyre éppen szüksége van a megrendelőnek.

— **Már minden gazdaságtalan bányát leállítottak?**

Igazgató: Igen. Nem fogunk több bányát leállítani, de amelyeket eddig becsuktunk, azokról változatlanul az a véleményünk, hogy be kellett csukni, le kellett állítani.

PB-titkár: Igen, le kellett állítani, mert ez nem csupán gazdasági kérdés, hanem politikai is. Az emberek elég sürűn feltették a kérdést nekünk: ami nem kifizetődő, azt minek csináljuk? Olyan erős ez az ország, hogy kibírja ezt a luxust is? Hamis humanizmus ez; ha csak azért tartjuk fenn a gazdaságtalan bányákat, hogy ne kelljen embereket másodváltás helyezni, ez végül soron ugyanazokat az embereket fogja hátrányosan érinteni. Miből fogjuk fizetni őket, ha a munkájuk nem hoz semmiféle jövedelmet? Ezeket a bányákat tehát leállítottuk, az embereket elhelyeztük más bányáknál, úgy, hogy változatlanok maradtak a keresetek.

— **Mint ismeretes, elég nagy mozgás volt a vállalatnál, részben a bányák leállításának idején, részben pedig Zobák akna működésbe állítása is megkövetelte az emberek áttelepítését. Ezért több bányász nem szívesen ment más üzembe, inkább elhagyta a bányát.**

Igazgató: Igen, de az a bizonytalanság, ami az utóbbi időben a szénbányászatot jellemelte, kihatott a bányák-kel termelési kapcsolatban álló más üzemekre is. Megren-

deléseiket nem tudtuk kielégíteni, vagy a mennyiséggel, vagy a minőséggel volt baj, vagy mindkettővel egyszerre. Aztán meg szénhelyezési nehézségeink jelentek. Piaci kutató részleget állítottunk fel. Vállaltuk idegen üzemeknél a másfajta szénre épített kazánok átépítésének költségeit, hogy a mecseki szén használják a jövőben. Ez újabb gondokat jelent. Ezeket nem sorolom fel, csak egyet említsek. Például új szénmosó eljárást kellett bevezetnünk, új technológiát kellett alkalmaznunk a szén minőségének növelésére. Igyezkünk megfelelő melléküzemágakat is fenntartani. Szükséges ez, hogy a szénigények csökkenésekor se kelljen máshová helyezni a bányászokat, hanem jövedelmük, keresetük megtartása mellett hasznosan foglalkoztassuk őket a vállalatban belül.

SzB-titkár: Jelenleg 750 bányászra volna szükségünk, s ezek máris munkába állhatnának. Gondoskodni tudunk kulturált szállodal elhelyezéskükről, étkeztetésükről, munkába és haza szállításukról is.

Igazgató: Ha a munkaerő gondunk megoldódna, biztosítva lenne a piac igényeinek állandó kielégítése, bár úgy látom, hogy az idén még a 750 hiányzó ellenére is teljesíteni tudjuk kötelezettségeinket. Jövőre viszont nem. Ez újabb gondokat okoz. Ha nem kapunk bányászokat, elsősorban műszaki fejlesztéssel és belső munkaszervezési intézkedésekkel kell megoldani a létszám-problémák zömét.

SzB-titkár: Rontja a helyzetünket, hogy nincs kellően biztosítva szakképzett munkaerő utánpótlásunk sem. A vájáriskolába például 150 tanuló tudunk volna felvenni, de csak 33-an jelentkeztek. Úgy látszik, rosszul értelmezték a bányász szakma jövőjét.

PB-titkár: A múlt héten egy tervezetet vitattunk meg az igazgatóságon. Ebben javasoljuk, hogy a harmadéves vájáriskolák teljesítményéből fizessenek a szakközépiskolák rangjára. Ez az iskola is adjon a szakmunkás bizonyítvánnyal együtt érettségi bizonyítványt. Ezzel növelnénk a bányász szakma és mesterség becsületét.

— **Milyen ütemben halad a vállalatnál a kollektív szerződés megkötése?**

SzB-titkár: a szerződés megkötéséhez minden anyag rendelkezésünkre áll. A szakszervezet elnöksége a tatabányai szénbánya vállalatot kéri fel egy minta-kollektív-szerződés elkészítésére. El is készült, már megkaptuk mi is. Kezünkben van a Munka Törvénykönyve, annak végrehajtási rendelete, a SZOT és a Munkaügyi Minisztérium iránylevel. Megvan már a nehézipari miniszter útmutatása is, iránylevek formájában. Létrehoztuk azokat a bizottságokat, amelyek a szerződés egyes fejezeteit megkövetelik. A bizottság tagjait felkészítettük a Munka Törvénykönyvből, megismerték a végrehajtási rendeletet s ennek birtokában elkezdtek a munkát. Már a munka közben is kikérjük a vállalat dolgozóinak véleményét. Szeretnénk, hogy ez a kollektív szerződés valóban olyan legyen, hogy azt minden dolgozó a sajátjának érezze, azaz teljesen egyetértően. Ezt csak akkor érhetjük el, ha a kollektív elv tárjuk és azt a kollektív megvitátja. Az irányleveket már kiküldtük az üzemekbe azzal, hogy ott függesszék ki, hogy a dolgozók el tudják juttatni hozzánk a véleményüket. Ugyanezt tesszük a már megkötött szerződéssel is, még nyers vázlat szerű állapotban kifüggesztjük, hogy mindenki megvitat-

hassa mindenkivel az üzemenben. Úgy látjuk, hogy november 18-a után már a végleges szöveget bocsáthatjuk vitára szakszervezeti taggyűléseken, majd végleges szövegbe öntöhetjük. December elején megvitathatja a vállalat kollégiuma és szakszervezeti tanácsa. December 31-ig a szakszervezeti bizottság a dolgozók nevében megkötöheti a vállalat kollektív szerződését.

— **Mit tartalmaz ez a kollektív szerződés?**

SzB-titkár: a most kötendő kollektív szerződés eltér a régebben szokásos kollektív szerződésektől. A most megkötendő szerződés nem célkitűzéseket fog megjelölni, hanem konkrét kérdéseket szabályoz. A Munka Törvénykönyvében meghatározott kereteket fogja helyi tartalommal kitölteni. Ezért a kollektív szerződés jogszabályi erejű. Hogy ezen belül hogyan alakulnak majd az egyes témacsoportok, a szabályozandó kérdések köre, azt még nem tudom, mert a szövegvezetés most folyik, most gyűjtjük össze a dolgozók véleményét is.

— **Melyek azok a kérdések, amelyeket a kollektív szerződésben szabályozni kell?**

SzB-titkár: Mindenekelőtt a munkaviszony keletkezésének, átalakításának és megszüntetésének módját. Ezen belül kimondja, hogy kik részeseülnek felmondás szempontjából a vállalat szemből védettésgében. Meg kell határozni, hogyan alakulhat a felmondás mértéke a 15 nap és a 6 hónap közötti mértékek belül; mennyi időre köteles a vállalat a dolgozót felmenteni a munka alól, ha a vállalat mond fel. Meg kell határozni a napi és a heti munkaidő beosztását, szabályozni kell, hogy mely munkakörökben kerülhet sor egyenlőtlen munkaidő megállapítására. És hogy ilyen esetben mennyi lehet a napi leghosszabb munkaidő.

Igazgató: szabályoznia kell a kollektív szerződésnek a vállalatnál alkalmazott bérrendszereket és bérformákat is. Lényeges része lesz a szerződésnek a részesei alap felosztása, felhasználása. Ebben a keretben rögzíteni kell, hogy milyen összeget fordíthatunk segélyezésre, rögzíteni kell az étkezési hozzájárulás mértékét és a gyermekintézményekre fordítható vállalati hozzájárulás összegét. Azt is, hogy mikorra összegeket fogunk fordítani szociális, kulturális és sportkiadásokra.

SzB-titkár: A bérnél kívüli juttatások vonatkozásában meg kell határozni a kedvezményes étkeztetésben való részvétel feltételeit és az erre jogosultak körét. Meg kell határozni a munkásszállással kapcsolatos szabályokat is. Egyébként a munkásszállás rendszerét a vállalat szabályozza, de a kollektív szerződésben rögzíteni kell a szállás feltételeit, kik, mikor, milyen kedvezmény mellett vehetik igénybe és milyen esetekben nem kell a dolgozónak térítést fizetniük. Például a vállalat központjából a munkahelyre szállításért, munkaszüneti napon munkára való berendelés esetében stb. Ezek a legfontosabbak, de ezeken kívül más fontos kérdéseket is szabályozni kell a kollektív szerződésben. Minden azonban ebbe a szerződésbe se kerülhet be, ezért kell függelékkel és mellékletekkel is csatolni hozzá, mint például a munkavédelmi szabályzat, az újtási szabályzat, a munkaruha nomenklátúra, a bérszabályzat.

PB-titkár: Valóban nem lehet egy ilyen beszélgetésben, mindent megtárgyalni és tisztázni, de talán sikerült a közvélemény figyelmét ráirányítani a mecseki szénbányások jelenére. **Gyevi Károly**

Az emberi társadalom fejlődésének egyik legfontosabb eredménye az elmúlt fél évszázadban az, hogy a szocializmus már nem egyetlen ország keretei között létezik, mert kialakult a szocialista világrendszer

A Szovjetunió ma

IV. rész

A gyermekekről való gondoskodást a szovjetek országában immár fél évszázada az állami politika rangjára emelték, az egész társadalom ügyévé tették. 1917 decemberében fogadták el az anyák és gyermekek védelméről szóló dekretumot. A nehéz 1919-es esztendőben Lenin, a Népbiztosok Tanácsának elnöke, aláírta a „Gyermekekről való gondoskodásról” szóló rendeletet. Védelem alá helyezik az anyákat, megtiltik a gyermekmunkát, megszüntetik a férfiak és nők közti egyenlőtlenségeket, a nemzeti viszáltyokodást, az egyház hatalmát, kiépül az új iskola, amelyben a munkás és paraszt fia az első szovjet ábécés könyven olvassa először azokat a fennkölt és büszke szavakat: „Nem vagyunk rabok!”

Ma minden szovjet gyermekre kiterjed az ingyenes oktatás nagy joga. Az idén 48 millió gyermek ült iskolapadokban. Az iskolákban a Szovjetunió népeinek 56 nyelvén folyik az oktatás.

Az országban különös figyelmet szentelnek a gyermekek egészségvédelmének és testnevelésének. A gyermek-gyógyászok száma meghaladja a 70 ezret, az úttörő- és iskolai táborokban, a gyermekszanatóriumokban, a bölcsődék és óvodák városon kívül fekvő dácáiban minden nyáron több mint tízmillió gyermek üdül. A szocialista rendszer valódi humanizmusa különösen szembetűnő, ha összehasonlítjuk a gyermekek helyzetét a szocialista országokban, a azokban az országokban, ahol még mindig a tőke uralkodik.

A szovjet gyermekek az anyatejjel szívják magukba, hogy körülöttük minden, az erdő, a folyó, a ház, amelyben laknak, a gyár a szomszéd utcában, az üzlet, a stadion, a park és a művelődési palota mindenkié, az egész népé.

Gyermekeink megszabadultak a vagyoni egyenlőtlenség bántó érzésétől és az egész élet azt mutatja nekik, hogy az ember értékét nem a csekk-könyve, hanem a közhöz, az emberekhez való viszonya, munkaszeretete, lelki gazdagsága, fennkölt morális tulajdonságai határozzák meg.

Negyvenöt éve léteznek és működnek a Lenin nevével viselt úttörő-szervezet. A számok mindig szárazak, de meggyőzőek. A Krasznaja Presznában alakult egyik első úttörőcsapat 52 tagot számlált. Az idén az ünnepi felvonulásokon, seregszemléken, a Nagy Október 50. évfordulójának tiszteletére rendezendő úttörő megmozdulásokon 23 millió ifjú leninista vesz részt.

1925-ben a Pionerszkaja Pravda első száma 50 ezer példányban jelent meg. Ma az úttörő-lap több mint 9 millió példányban kerül kiadásra. A gyermekeknek 25 újságjuk és 35 folyóiratuk van, amelyeket 19 nyelven adnak ki.

A haza stadionokat és parkokat, több száz könyvtárat, több mint háromezer úttörőotthont, az ifjú technikusok, természetudósok, állomásainak ezreit bocsátotta a szovjet úttörők rendelkezésére. Az országban 33 gyermekvasút, jónéhány folyamjáró gyermekgőzhajó működik, sőt, a gyermekeknek külön autópályák is vannak.

A gyermek- és ifjúsági könyvek példányszáma évente csaknem eléri a másfél milliót. Az ország valamennyi filmstúdiója készít gyermekfilmeket. Havonta megjelenik a mozivásznakon a „Pionyerija” filmhíradó, külön rádió és tv-adások vannak a gyermekek számára.

A legkülönbözőbb gyermekintézmények foglalkoznak a serdülők nevelésével. A gyermek személyiségének kialakulását befolyásolja a család, az iskola, az információ

különböző eszközei. A politikai gyermekszervezet, mint a kommunista nevelés rendszerének szerves része, a maga meghatározott funkcióját teljesíti.

A gyermekek között nemrég közvéleménykutatást rendeztek arról, hogy mi a legnagyobb kívánságuk önmaguk, családjuk, az egész ország számára. A válaszokból kitűnt, hogy a gyermekek egyéni vágyai túlnyomórészt arra irányulnak, hogy használjanak hazájuknak, szolgálatokat tegyenek embertársaiknak, hogy derék emberré váljanak.

A mi korunk rendkívül dinamikus és bonyolult. Manapság, sokkal szélesebb és színesebb gyermekeink benyomásainak, érzelmeinek, véleményének skálája. A 12 éves gyermek csaknem realisan képzelet el az embernek a Holdon való kiszállását, míg 15–20 évvel ezelőtti számunkra ez igen távolinak és fantasztikusnak tűnt. Igen, a gyermekek megváltoztak. Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy azoknak, akik most az úttörőkkel foglalkoznak, a pedagógusoknak, az úttörővezetőknek sokkal képzettebbnek kell lenniük, mint régebben. Gondunk van rá, hogy valamennyiüket felfegyverezzük a

gyermek lelkivilágának ismeretével, hogy jól kiismerjék magukat a gyermekek életkorral kapcsolatos sajátosságaiban, hogy megértsék a gyermeki lélek szárnyalásait, a gyermekek érdeklődését és vonzalmát.

A gyermekek öt évet töltenek az úttörőszervezetben. Ez nem nagy, de felelősségteljes időszak. Ekkor alakul ki az ifjú ember szellemileg, s gazdagodik nagy élményekkel. Az úttörő kollektívában ez az aktív élet időszaka. Az a feladat, hogy minden gyermekben még az úttörő-élet során kialakuljanak a mindenoldalon és harmonikus fejlett ember alapjai, hogy minden kis állampolgár minden lehetséges módon kifejlessze hajlamait és képességeit, hogy mindazzal rendelkezzen, amit Makarenko „egyéni szépségnek” nevezett.

Mélysegesen tévednek a burzsoá pszichológusok és szociológusok, amikor azt állítják, hogy a közösség elnyomja, nivellálja az egyéniséget. A közösségre szükség van, mint az individuális fejlődés ösztönzőjére. Az úttörő kollektíva az a közeg, amelyben mindenki előtt tág tere nyílik a képességek kibontakoztatásának.

Az úttörőszervezet nemcsak arra az érdeklődésre építi munkáját, amely a gyermekeknek már kibontakozott, hanem célirányosan formálja a gyermekek érdeklődését.

A szovjet úttörőszervezet a világ több mint 80 országának különböző gyermekszervezeteivel működik együtt. A Szovjetuniót az októberi jubileum előtt a külföldi tanulók ezrei látogatták meg. Nemrég nagy sikerrel folyt le „Az én hazám — az én hazám” gyermekrajz-kiállítás, amelyet több országban bemutattak. Nemsokára befejeződik a „Zorkij—Druzba—50” második nemzetközi gyermekfotópályázat, amelyen a külföldi gyermekek ezrei vettek részt. A gyermeklapok és folyóiratok közös akciói, az anyagok, a gyermekmunkák cseréje segít bennünket abban, hogy az ifjú olvasókat megismertessük külföldi kortársaik életével.

Nagy érdekünk fűződik ahhoz, hogy minden testvéri szervezet sikerei alkotó módon beleillesszék az egész demokratikus gyermekmozgalom gyakorlatába.

Írta: Tamara Kucenko
(Ford: Dosek Lajos)

Támadás a völgykatlanban

Sikeres gyakorlatot hajtottak végre munkásóraink

A Mecsek estére nehéz ködbe burkolózott. Először a csúcsokra telepedett a szürke pára, majd mind mélyebbre és mélyebbre húzódott. Megülte a völgyeket, betakarta a ritkuló lombú fákat, megnevelsítette a talajt és csúszós nyálkát lehelt az aszfaltút széles szalagjára. Igazi őszi éjszaka borult a városra is; a higanyózlámpák kék fénye nehezen birkózott a mindent ellepő, mindenbe behatoló szürkéséggel.

Ekkor érkezett a hír, a nyomzó-felderítő szervek közölték a Mecseki Szénbányák Munkásör-zászlóalijával, hogy egy közeli völgyben állig felfegyverzett ellenséges csoport illegális találkozóra készül. A helyet — egy természetes fedezéknek is beillő nyiladékot — pontosan megjelölték a térképen. De hogy mi a diverzánscélja, szándéka, az egyelőre titok. A feladat viszont egyértelmű: el kell fogni, szükség esetén meg kell semmisíteni ezeket a „sötétben bujkáló”, országunkra, rendszerünkre orvul támadó embereket. Ami még ezen kívül érdekes a jelentésből: nem nagy létszámú csoportról van szó, de komoly ellenállásra lehet számítani, mert egy „főemberük” is részt vesz a találkozóban, akit minden bizonyítvány menteni igyekeznek majd; a támadásra legalkalmasabbnak az éjjel utáni, hajnali órák látszanak.

Riadó!

A negyedik munkásör-zászlóaliján az éjjel teljes létszámú és teljes fegyverzetben együtt áll a feladat végrehajtására. Ez az erő elegendőnek látszik, a munkásörök jól képzettek, fegyvereik, technikai eszközeik kitűnőek a karhatalmi harcra. A többi a parancsnok ügyességén, rátermettségén múlik.

Gulyás parancsnok elvtárs eligazítást tart a „tisztikarnak”. Minden szakasz, sőt minden raj megkapja feladatát. Kialakul a körülkerítendő csoport, a tűzszakasz, a rohamszakasz, a tartalék, minden mozzanat percre stimmel, a haditerv a maga nemében példás.

Éjjel után. A tehérgépkocsioszlop tompított fénnel, szintet tapogatózva kapaszkodik fel a rossz, kátyús hegyi úton. A köd felszállt már, s most aprószemű permetként hullik vissza. A nedvesség, a hideg behúzódik a vattabélű szürke egyenruhák alá is, szinte a csontokig hatol. Mégsem fázik senki. A közelgő feladat izgalomban, lázban tartja az egész századot. Persze, elfojtott, csak belülről feszülő izgalomról van szó. A hegy peremén teljes csendben szállnak le a kocsikról, rendeződnek csoportokba és várják a parancsot a támadásra.

Először a körülkerítendő csoport indul el nesztelenül és lassan, mint egy óriási harapófogó, körbefonja, fegyverek acélgyűrűjébe szorítja a völgykatlant. Aztán a tűzszakasz foglalja el állásait; nagy tüzező géppisztolyok, golyószórók irányulnak a kritikus nyiladék felé, a háttérben aknavetők készülnek fel a harcra. Sercegő állnak készen a tűzparancs vételére. A rohamszakasz is megtalálta már a legkedvezőbb kiindulópontot, s a tartalékcsoport gépkocsira szállva várja az esetleges utasításokat.

A „karmester”, Gulyás parancsnok elvtárs harcálláspontról a lassan oszladó szürkületben úgy rajzolóldók ki a völgykatlan, mint egy óriási terepasztal.

Az ellenség már észrevette, hogy bekerítették. A nyiladékokban mocorgás támad, fejek, karok bukkannak elő. Mária oda lehetne „szózni”, de nem szabad elkapkodni. Lassan, idegesítően lassan munkások következnek. A tűzoldalonn itt-ott megzörren a száraz kukoricaszár, bokrok rezdülése enged következtetni a készülő eseményekre.

A századparancsnok feszülten nézi az óráját, s valószínűleg teszik az alegységparancsnokok is. Mindennek percenként stimmelnie kell. A mutató támadás időpontját jelzi, a rádió is az éterbe röppentő parancsot.

A bokrok közül, a fedezékekkel előbukkannak a rohamszakasz tagjai. Szökellve egymást fedezve közelítenek az ellenség rejtkehelyéhez. Mind közelebb érnek. Még csak ötven... negyven... harminc méter a távolság. Most megszólal egy kézi megafon: „A munkásörök alakulatal körülrítették önöket! A törvény nevében adják meg magukat! Ellenkező esetben elfogjuk, vagy megsemmisítjük a csoport tagjait!”

A válasz: éles fegyverroppás. Jól látni a torkolatú villanását. Ebben a pillanatban minden irányból megszólalnak a tűzszakasz fegyverei. Kemény harc bontakozik ki. A fegyverek zaja megtölti a völgyet. A nyiladékok körülrítették a gránátok robbannak. De csak! A fedezékből nagy írtben fehér fénycsóva röppent s szürke füstgomolyag támad a nyomában. Ködgyertya. Ismét egy, aztán megint, végül egy tucatnyi egymás után. Az ellenség valamit álcáznál. Sűrűsödik a füst és amit el akarja a támadó munkásörök, két alak bukkannak elő rejtkehelyről. Egymást tűz fedezve rohannak végig a lövőn. Jó utat megtesznek már, amikor felfedezik őket és ezzel megpecsételték a sorsuk. Slszergő jelzőrakéták röppen a nyomukba és felberek, elindul a jelzett irányba a tartalékcsoport gépkocsija majd tíz-tizenkét munkásörök ered a menekülő nyomában.

Közben élesedik a harc nyiladék körül is, s hiába ellenség elkeseredett védekezése. Még néhány perc megmozgva, feltartott kézzel indulnak az egyik gépkocsi felé.

A harc, pontosabban a gyakorlat sikeresen véget ért. Sikereséget elismeréssel állapították meg a megjelent előjárók és a meghívott védekezők egyaránt, köztük Dugó József, a Munkásörök megparancsnoka, Stier József, a Mecseki Szénbányák Pártbizottságának titkára, Erdős Lajos, a vállalat munkásör-zászlóaljának parancsnoka, továbbá Rocsár Bálint Zoltán, aknal és Huszár Ferenc Béla: a:nal párttitkár. S a siker mint mondták — itt nem elsősorban az „ellenség” elfogása volt, hanem az a haraggyelmeztség, begyakorlottság, munkásóraink ezáltal is tanúsítottak, s tanúsítanak bizonyról lenne szó.

Berkics János

Üdvözlő távirat

A nagy történelmi évforduló alkalmából bányászmeink, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság aktivcsoportjai, szocialista brigádok, állami és pártvezetőink levelekben, táviratokban üdvözlötték szovjet barátainkat.

„A Cserevográdi Szénbányászati Trösztnek, Gnllikij trösztigazgató elvtársnak,

Cserevográd

A Mecseki Szénbányák Pártbizottsága, Szakszervezeti Bizottsága, KISZ-bizottsága és Igazgatósága nevében a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ötvenedik évfordulója alkalmából elvtársi üdvözlőnként küldjük a tröszt valamennyi dolgozójának.

Mi is büszkéek vagyunk az önök által elért eredményekre. Kívánjuk, hogy érjenek el újabb sikereket a kommunizmus építésében.

Erdősödjék még tovább a magyar és a szovjet nép barátságára, a Mecseki Szénbányák és a Cserevográdi Szénbányászati Tröszt dolgozóinak baráti kapcsolata.

Elvtársi üdvözléssel:

STIER JÓZSEF,
a pártbizottság titkára

GARAMVÖLGYI JÁNOS,
a Mecseki Szénbányák igazgatója

A Mecseki Szénbányák pártbizottsága, szakszervezeti tanácsa, KISZ-bizottsága és igazgatósága nevében az alábbi táviratot küldték a cserevográdi bányászokhoz:

MARKWART KÁROLY,
a szakszervezeti bizottság titkára

PARTI JÓZSEF,
a KISZ-bizottság titkára

Csatlakozás Zobák-bányüzem versenyfelhívásához

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére Zobák-bányüzem által meghirdetett versenyfelhívást üzemünk dolgozói lelkesedéssel fogadták. Bár szervezetileg nem tartozunk szorosban a Mecseki Szénbányákhoz, tevékenységünk célja a Mecseki Szénbányák jobb eredményesebb munkájának elősegítése — a szakmunkás utánpótlás biztosításával.

Feladatunknak érezzük, bár termelésünk kis volumenű, termelési tervteljesítésével és minőségi mutatóink javításával hozzájárulni a Mecseki Szénbányák jobb eredményének eléréséhez, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója méltó ünnepléséhez.

A fentiek alapján örömmel

csatlakozunk a zobáki üzem felhívásához és a cél érdekében vállaljuk:

A vajúrszakmunkás utánpótlás biztosítása érdekében alapul véve a belskolázási nehézségeket — intézkedési tervet dolgozunk ki és ennek betartásával egyrészt megakadályozni kívánjuk a tanuló lemorzsolódást, másrészt intézkedéseket teszünk az 1968. évi belskolázási terv teljesítésére.

Éves termelési tervünket 101,5 százalékra teljesítjük.

Éves szinten minőségi mutatóink közül kalóriában 4300 kcal értéket, hamutartalom tekintetében 37,75 százalékot teljesítünk.

Üzemvezető, párttitkár,
SZB-titkár, főmérnök,
KISZ-titkár

A Szovjetunió az ipari termelésben Európában az első helyen áll és a világon a második helyet foglalja el

Az igazgatóság új szervezeti felépítését vitatta meg a párt vb-ülése

November 3-án, pénteken tárgyalta meg a vállalat pártbizottságának végrehajtó bizottsága a Mecseki Szénbányák igazgatóságának új szervezeti felépítését. A vb-ülésen Garamvölgyi János elvtárs, a vállalat igazgatója tett előterjesztést a szervezeti felépítésről és a működés alapelveiről.

Megjelent a vb-ülésen dr. Nagy József elvtárs, a megyei pártbizottság titkára és Koós

László elvtárs, a megyei pártbizottság ipari osztályának munkatársa.

Az igazgatóság létszámának csökkentéséről, az osztályok átszervezéséről előterjesztett javaslatokat a párt vb-ülése egyhangúlag elfogadta és hozzájárult ahhoz, hogy november 15-től kezdve az új szervezeti formában folytassa működését az igazgatóság.

Az átszervezés folytán beállott változásokat lapunk november 14-i számában közöljük.

István-akna II. féléves munkálkodása

A vállalati irányításnak megfelelően az operatív tervek hónapról hónapra való teljesítése érdekében, az István-aknai kollektíva az eddigieknél is komolyabban állt hozzá. Ismeretes a vállalat II. félévének sikertelen beindulása, amelyet az elemi csapások számlájára nyugodtan könyvelhetünk, aknáknk öszdolgözői megértve ezt, elsőnek slettek Pécsbánya segítségére, amikor fronthomlokot felajánlva, a termelésüket enyhíteni igyekeztek. A III. negyedév mutatói szerint az alábbi eredményeket értük el: Operatív széntermelési tervünket 101,9 százalékra teljesítettük. A minőségi mutató szerinti 102,6 százalékos az eredmény. Összüzemi teljesítmény 99,7 százalék. A frontbeség vonalán, komolyabb hozzáállást kell tanúsítanunk, mivel 78,8 százalékos. A vegyeselőváltásnál teljesítmény-növelést kell szemelőtt tartani, a meddővágatkihajtásnál nincs problémánk. Önköltségi tervünk 96,6 százalékos kiteljesítéssel bír. Itt éves viszonylatban kell majd javítanunk. A villamosenergia és sürített levegő felhasználás kedvező képet ad. A III. negyedév termelési tanácskozásán kellő nyomatékkal beszéltünk dolgozóinkkal arról, hogy a jövő érdekében a vállalati eredményeket is feltétlenül figyelni kell, az összefüggések megértése érdekében. Ez az üzemi maximális eredmény produkálását nem zárhatja ki, mivel a vállalati eredményesség számunkra is döntő tényező lesz. Az elért eredmények érdekében termelési vonalon jó szolgálatot tett a már három hónapot te beindított fejtségi versenyunk, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére. Jelen értékelés szerint a fejtséinknél ebben a versenyben igen szép eredményt mutat Lestyán István, Révész János, Milovecz Gábor, Klajbár Mihály vájár elvtársak munkája, bár a végleges értékelést csak november 8-án ejtjük meg. Nem utolsósorban számottevő az is, hogy az előkészítő körlet végrehajtó csapatai közül jó munkát produkált már huzamosabb ideje, Simonovics Ferenc, Kiss Mihály, Fábán Béla, Nagy István,

Baráth Sándor csapatai. A III. negyedév önköltség alakulásában a vártnak megfelelően jelentkezett a körletek önálló anyaggyártásának bevezetése. Ezt a módszert bátran ajánlhatjuk bármely üzem felé. Az eddig elért eredményekből következők, a további feladat is a IV. negyedévre, mellyel a trösztli eredmények javítását tüztük feladatunként napi munkánkban. A tisztántermelés érdekében a fejtsékek szelektív termelése vérvé kell hogy váljon minden dolgozóknak. A palaválogatás gépesített formája jól bevált, mivel az eddigi palaszázalékunk a felére csökkent, és hamueredményünk helyesebb szervezési munkán keresztül jobb mutatóra jogosít. Szükséges a termelői arányának további növelése, mely öntevékeny felajánlások következtében már most is mutatkozik. Szép példáját mutatja erre vonatkozólag az az erőfeszítés is, hogy szállító körletünk a fejtséi szén elszállítása mellett, ma már műszakszám növelés nélkül a szén kitéltését is végzi. Az eddigi eredmények, a jövőbeni elképzelések, a bizakodó hangulat biztosítja annak, hogy István-akna 1967-ben a feladatát megoldja, és sikeresen veszi az új

vezetési rendszer első évében az akadályokat.

Illés Károly aknavezető

ÜNNEPI ESEMÉNYEK

Az MSZBT Megyei Elnöksége a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére november 3-án, pénteken 15 órakor a TIT székházában kibővített ünnepi elnökségi ülést tartott. Az ünnepi megemlékezés után a Mecseki Szénbányák dolgozói közül a magyar-szovjet barátság ápolásában kifejtett tevékenységük elismerésül az MSZBT aranykoszorús jelvényt adták át Kovács Jánosnak, az igazgatóság, Vladár Ferencnek, Béta-Bánya, Baricz Zoltánnak, Kosuth-bánya, Varga Lajosnak, Pécsbánya, Kutos Mártonnak, Szénelőkészítő, Komló, Szilágyi Sándornak, Kossuth-bánya, és Schuller Kálmánnak, Béta-Bánya.

A Hazafias Népfőnt Pécs városi Bizottsága és a Mecseki Szénbányák MSZBT elnöksége a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának jegyében rendezett „Szovjet Üzbegisztán” című kiállítás megalkotása során végzett kiváló és lelkes munkájáért köszönetet fejezte ki Balogh Lászlónak, Csurnann Tiudárnak, Deli Tibornak, Fiala Alajosnak, Gerner Józsefnek, Kántor Józsefnek, Klausz Gyulának, Marton Mihálynak, Szolga Lászlónak, Tiszai Lászlónak és Vörös Gézáknak, a Mecseki Szénbányák dolgozóinak. Továbbiabban azon kérésüknek adtak kifejezést, hogy nevezettek továbbra is erősítsék a magyar és a szovjet nép barátságát.

Pénteken ünnepi pártnapon emlékeztek meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójáról, amelyen mintegy másfélszázan vettek részt az igazgatóság dolgozói közül.

Kiosztották a Nagy Októberi Forradalom

50. évfordulójára hirdetett irodalmi és képzőművészeti pályázat díjait

November 4-én délután ünnepélyesen adták át a Meszesi Bányász Szálló klubjában a Mecseki Szénbányák igazgatója és pártbizottsága által kiírt pályázat nyertesének a díjakat.

Az elbeszélésekért kiírt pályadíjak megosztása hasonló módon alakult mint a múlt év hasonló pályázatán: minden díjat kiadtak. A pályázat képzőművészeti kategóriájában már nem volt ilyen egyértelmű a helyzet, ott csak első díjat adtak a felfaragás csoportjában, második és har-

madik díjas mű nem akadt. A grafikai művekre viszont az első díjat nem lehetett kiadni és a másodikat sem. A harmadik díj itt gazdára talált. Versekért mindhárom díjat az idén kiadta a zsűri. A fémdomborítások kategóriájában ebben az évben írtunk első ízben pályázatot és az sikeresnek mondható, az első díjat itt is elnyerték. (Második és harmadik díjat nem adtuk ki.)

Az ünnepélyes díjkiosztáson megjelent Schwarcz József a Mecseki Szénbányák Pártbizottságának osztályvezetője, Suhajda Tibor a Bányász Szakszervezeti Bizottság kulturális titkára, Martyn Ferenc a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége Választmányának tagja, Simon Béla a Képzőművészek Szövetsége Baranya megyei titkára és dr. Gyerty Károly a Mecseki Szénbányák pártbizottságának tagja, a Bányász Művészeti Kör elnöke.

Az elbeszélés pályázat első díját Lombosi Jenő (Pécsbánya) nyerte Majd ha nem lesz pogány a földön című klsregényével. A második díjat Császár Zoltánné (Komló) kapta Idegen emberek című elbeszéléseért. A harmadik díjat Fekete István (Komló) nyerte Mindenki bilincsben című elbeszéléseivel.

A verspályázat első díját a Nélküle, vele, ellene című vers nyerte. A második díjat a Megismételtük győztesen című vers kapta. Mindkettő szerzője Rétei Klára (igazgató). A harmadik díjat Hatalmat a szovjeteknek című vers nyerte. Szerzője Kapuvári László (Meszes, Bányász Szálló.)

A pályázat megszervezésében és lebonyolításában ki-tűnt elvtársak jutalmazására is sor került a díjkiosztó ünnepségen. A zsűri és a szerkesztőség kifejezte köszönetét Erdy Győzőnek, a népszerű grafikusnak, aki egyébként a bányavállalat nyugdíjas mozdonyvezetője. Őt is jutalomban részesítették.

Dr. Gyerty Károly a pályázat eredményeiről szólva elmondta, hogy a pályázat teljesítése feladatát: új tehetségek bukkantak fel a munkások köréből. Ez, vagyis a tehetségkutatás volt a fő célja az idei pályázatnak is. Kár, hogy több pályázó — így a novellisták — nem értették helyesen a pályázati feltételeket és nem a november 7-i eseményeket állították művelői középpontjába. Így aztán sok jó elbeszélés érkezett, amelyeket díjazásra érdemesnek tarthattunk volna, mégsem lehetett a díjakat kiadni rájuk.

Mindent egybevetve: sikeresnek nyilváníthatjuk a pályázatot és szeretettel köszöntjük minden pályázónkat ez úton is.

Lapunk következő számában részletes értékelést közlünk a beérkezett művekről.

A világ-takarékossági nap

keresztretjvény-pályázat eredménye

Helyes megfjtések:

„O” Várják a takarékoskodókat. Vízszintes 1: A Takarékpénztár fiókjál. 38: A postahivatalok. Függőleges 1: A munkahelyi KST-k. 40: A takarékszövetkezetek.

„T” Mindenkit érhet szerencse. Vízszintes 1: február, május, augusztus, november. Függőleges 11: Háromezerhétsház kilencvennégy. 13: Cortina Super.

„P” Világtakarékossági Nap. Vízszintes 18, függ: 7. és 14-es sorban olvasható jelmondat: Józan takarékosság, biztonságosabb élet az egész világon. Vízszintes 63: Milánó

Az Országos Takarékpénztár komlói fiókjában megtartott sorsolás alkalmával a helyes megfejtők közül az alábbi felsoroltak nyertek:

Szabó László, Pécs, Lupa-pressz kávéfőzőt; Pető Ferencné, Pécs, vízszelvetlet; Kovácsics Ágnes, Sásd, boroskészlet; Lita Katalin, Mánfa, likőrökészlet; Eszenyi Józsefné, Komló, vászát; Csorbák Istvánné, Komló, díszgyertyát; Somogyi Sándorné, Komló, hamutalat; Gábor József, Komló, Nagy Sándor, Pécs, Simon Gyula Szászvár, Ifj. Tócell Vilmosné, Szászvár, Prucsi Árpád, Komló 1—1 könyvet.

Kovácsics Ágnes és a komlóiak nyereményüket az OTP komlói fiókjában, Pető Ferencné nyereményét Szerkesztőségünkben folyó hó 9-én 10—12 óráig veheti át. A többi vidéki nyertes részére a nyereménytárgyakat az OTP komlói fiókjá fogja postán továbbítani.

Bán Valér

Egy bányamentő emlékeiből

Ónody Géza tíz évig mint egy bányász mentőcsapat tagja dolgozott. Szerény, kevés szavú ember. Beszéd helyett inkább gondolkodik, érez és — cselekszik. Az évek során sok emlékezetes élményben volt része. Kérésre kettőt elmondott belőlük.

Akit hiába vártak

Halottról jót vagy semmit, tartja a közmondás, de Jós-káról csak jót mondhatok. Évekig dolgoztam vele egy körletben. Jó szakmunkás volt. Legtöbbször kényes, metánveszélyes elővágásokban, főleg támadó-gurítóknál dolgozott. Kis családi házról áldomott a zöldövezetben, ahonnan gyermekei gimnáziumba járnak majd, ő pedig munka után a gyűlmölcsösben elprűcskőrézik, ahogy mondaní szokta. Egy meggondolatlan pillanat okozta tragédiáját, özvegyet és árvákat hagyott maga után, nekem pedig az első mentés szomorú emléket.

A 11-es telepi gurító 70 méter hosszú, alacsony, igen nagy dőlésű, nehezen járható munkahelye volt. Metán szinte állandóan jelen volt, több-kevesebb mennyiségben. Ezen a szombati napon nem telepítették, mert az alapvágaton bővített munkát kellett végezni. De az eligazításban azt az utasítást kapták, hogy az oxigénpalackokat, melyek a gurító vágúvégének közelében voltak elhelyezve, műszak végén hozzák ki ellenőrzés céljából. Mikor lent végeztek munkájukkal, Jóska felkúldte a csillését, hogy hozza le az említett palackokat, ő pedig megindította a szellőztetést, amit a zörgés miatt eddig nem járattak.

Pár perc múlva visszajött a gyerek: „Nem merek egészen felmenni, mert nem kapok levegőt” — mondta zihálva. „Ilyen ügyetlen emberrel sem dolgoztam még” — szölt a vágár és dühösen felviharzott a gurítóba, biztonsági benzínlámpáját is lent hagyva. Belerohant a metángázba és elbukott, de utolsó erejével még megpróbált lefelé csúszni. Talán meg is menekült, ha leezett fejlampája meg nem akadt egy kiálló deszkában, ami szinte odakötötte. Csillése nem győzte várni, a telefonhoz futott és riasztotta a bányamentőket.

Pillanatok alatt leszálltunk, és ketten előrefutottunk, másik két társunk a pulmotort is hozta magával, így elmaradtak tőlünk. Menet közben felszereltük és rdengedtük az oxigént egymás készülékére, majd megkezdtek a mászást fel-felé. Fentről fény szűrődött hozzánk és megvilágította az utat, így nekünk csak rohannunk kellett. Elértük Jóskaét, hason fekküdt, keze-lába állásáról látszott, hogy csúszni akart lefelé. Atugrottam rája és kitéptem a lámpafejet a deszkából, majd megmarkoltuk kezét-lábát és húztuk lefelé. Igen nehezen haladtunk, mert a szűk lejárát, a törött támok és a nehéz, nagytömegű készülék lassították haladásunkat. Végre friss levegőre értünk, ahol már türelmetlenül és felkészülve vártak társaink. A fekhelyet elkészítették, a pulmotor is fel volt szerelve és szivásra beállítva. Jóskaét ráfektettük az elkészített fekhelyre, dereka alá kabátot raktunk, száját megvizsgáltuk, van-e benne bagó vagy műfogak. Csak most tettük rá az élesztő készüléket, a pulmotort. Ezzel is vigyázni kell, mert előfordulhat, hogy a gyomorba megy a levegő és nagyobb kárt okozhat. Úgyes mentő a gépére helyezte ujjával ezt már elkerült. A pulmotort mesterséges lézés váltotta fel, tízper-

cenként váltottuk és addig folytattuk, amíg az orvos meg nem érkezett.

A halál beálltát a bánya mélyén igen nehéz megállapítani. Az amúgy is fekete, szénporos testrészekben nem láthatók a hullafoltok. Az erős mentőkarok között pedig Jóska időnként nagyokat nyögött, ilyenkor reménykedni kezdtünk. Ma már tudom, hogy a kinyomott levegő szellőztette meg a hangszálakat. Az orvos megállapította a halált, és így abba-hagytuk a meddő erőködést.

A legnehezebb része a dolognak még hátra volt. Engem bíztak meg, hogy tapasztalatosan értesítsem Jóska családját. Kiotattak, hogy kell előkészíteni a hozzátartozókat. Bekopogtam a lakásukon. Jóska felesége nyitott ajtót, rámnézett és ájultan zuhant a földre, pedig még egy szót sem szóltam. Úgy látszik, kitolvasta a szememből mi történt. Tíz év alatt ez volt a legnehezebb feladatam.

Szia!

A telefon csörgésére már lecsaptuk a kártyát és a rajparancsnok kezét figyeltük: ha a kréta után nyúl, baj van. Igen, már írta is fel: „I. IV. szint rakodó” Mire felírta, késszen állt a raj és indulhattunk. Biztosan próbáriadó, gondoltuk, hiszen a rakodón mindig friss a levegő. Leérve egy ugráló embert találtunk, aki idegességében alig tudta elmondani, mi történt.

Két munkahely volt egymáshoz közel: az elsőben ő és Pista, a másikban három dolgoztak. „Hozzabb ideje nem hallik a munka zaja a szomszédból, ezért elküldtem a csillésemet, nézze meg, mi van velük. Hogy nem jött vissza, utána mentem, de benzínlámpámat elvágta a metán” — mondja kapkodva. Felcsatoltuk a szájszűrőt és befutottunk a vágatba. A nagy por miatt nemigen látunk. En futottam elől és majdnem keresztül estem egy fekvő alakon. „Kettő vigye” — mutatta a rajparancsnok, mi pedig továbbfutottunk. Nem juthattunk messze, amikor szörnyű látvány tárult elénk. Az volt a szörnyű, amit a puha szénpor takart. Döbbenet álltunk meg egy pillanatra; rögtön tudtuk, hogy itt már nincs segítség. Mégis megtettük amit lehetett: Pistát segítettünk kiinni az aknához, a friss levegőre. Rögtön elkezdte a mesterséges lézést. Pulmotort hoztunk, és a központi mentőállomásra segélyt kértünk a szén alatt lévő három bányász kiemelésére. Felőrlát vereztes munkát után Pista nyávoágószert hangokot hallatott, és már a szivverését is észlelni tudtuk. Most már egy kis oxigéndús levegő kevés szénssalval is elég az élesztéséhez. Persze a szív-masszázs és gyenge pofonok hozzáadásával. „Fogd erősen a fejét, mert mindjárt dobálni fogja magát!” Valóban, ez a vékony legényke rendkívül erővel rángatózott, bizony vigyázni kellett, hogy kárt ne csináljon magában. Hol sírt, hol nevetett, mint a részeg ember, de mi már tudtuk, hogy meg van mentve. Lassan megnyugodott, kinyitotta a szemét és a menyasszonya után érdeklődött.

Pistát azóta sokszor látom. „Szévasz, Géza bátyám” — köszön előre. S valamit mondhatott a kislának is, mert a gyerek is köszön nekem úgy, hogy „Szia!”

**HOL művelődünk,
SZÓRAKOZZUNK?**

Moziműsor

Páris (Pécs): November 6-8-ig: Örök kalendárium. Bolgár film. 9-12-ig: A Mona Lisa tolvaja. Olasz-francia film. 13-15-ig: A nap és az óra. Francia film. 16-án: Az „Angyal” leszen. Francia film. Előadások kezdete fél 5, fél 6, fél 8. Matiné november 12-én: Alain és a néger.

Petőfi (Pécs): November 6-án: Enyém, tiéd. Angol film. 7-12-ig: Csallagosok katonák. Magyar film. 18 évtől. 13-15-ig: Menyasszony a zsákban. Szovjet film. 16-án: Az „Angyal” leszen. Francia film. Előadások kezdete 4, 6, 8. Matiné 12-én: Foto Háber.

Kossuth (Pécs): November 6-7-ig: Folytassa cowboy. Angol film. 8-án: Örök kalendárium. Bolgár film. 9-10-ig: Az Auróra cirkáló. Szovjet film. 11-12-ig: Csallagosok katonák. Magyar film. 13-14-ig: Menyasszony a zsákban. Szovjet film. 15-én: Homerosz földjén. Nyugat-német film. 16-án: Boszorkányfal. Lengyel film. Előadások kezdete délelőtt 10 óra. Délután előadások: 6-8-ig: Folytassa cowboy. Angol film. 9-12-ig: Menyasszony a zsákban. Szovjet film. 13-15-ig: Homerosz földjén. Nyugat-német film. 16-án: Boszorkányfal. Lengyel film. Előadások kezdete fél 3, fél 5. Esti előadások: 6-án: A tettes elrejtő arcát. Csehszlovák film. 16 évtől. 7-12-ig: Az Auróra cirkáló. Szov-

jet film. 13-15-ig: A szisztema. Angol film. 18 évtől. 16-án: Az algéri csata. Olasz film. Előadások kezdete fél 7, fél 9.

Május 1 (Komló): November 9-12-ig: Háború és béke I. Szovjet film. 13-15-ig: Ünnepek: Magyar film. 16-án: Üzeveg és a százados. Magyar film. Előadások kezdete 4, 6, 8.

Zrínyi (Komló): November 9-10, 12-én: Finom kis háború. Román-francia film. 14-15-ig: Elet a kastélyban. Francia film. 16-án: Elmaradt vallomás. Olasz film. Előadások kezdete: fél 4, fél 6.

Gyárváros: November 10-én: Rettegett Iván. I. III. Szovjet film. 11-12-ig: Tegnap, ma, holnap. Olasz film. 16 évtől. 13-14-ig: Agyagfalamb. Jugoszláv film. Előadások kezdete hétköznap 6, vasárnap 4, 6. Matiné 12-én: A tavajok szigete. délután 2 órakor.

Május 1. (Vasas II.): November 11-12-ig: A múmia közbeszól. Magyar film. 13-14-ig: Háború és béke. I. Szovjet film. 16-án: Cirkusz. Szovjet film. Előadások kezdete hétköznap 6, vasárnap 4, 6 órakor.

Szászfű: November 11-12-ig: Irma, te édes. I. II. Amerikai film. 16 évtől. 14-15-ig: Nikkai. Amerikai film. Előadások kezdete hétköznap 7, vasárnap 5, 7.

A televízió műsora

November 6., hétfő

8,15: Iskola-tv. 9,25: Belle és Sebastien. Magyarul beszélő francia kisjátékfilmsorozat. 9,55: Sakkfantózia gyerekeknek. 10,20: Úttörőhíradó. 10,35: Ki mit tud a Szovjetunióról? 15,13: A Flintstone-család — 15,40: Jugoszlávia modern építészete. 15,55: Lengyelország északi vidékén. 16,20: Felefele. A moszkvai és a budapesti televízió közös szórakoztató műsora. 17,35: Esti mese. 17,50: 50 éve történt. A fegyveres felkelés. 18,00: Disznóverség a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából. 19,00: TV-Híradó. 19,30: A disznóverség folytatása. 20,30: Apa. Magyar film. 21,55: TV-Híradó — 2. kiadás.

November 7., kedd

7,43: Ünnepe a szovjet nép. 13,23: Salgótarjáni Bányász-Győri ETO Labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupa döntő mérkőzés közvetítése a Népstadionból. 16,15: A Magyar Híradó műsora. 16,25: 50 éve történt. Az új kor hajnala. 16,35: Kisfilm. — 16,45: Légy ügyes a szerelemben. Zenesé vigjáték. 18,30: Delta: Tudományos híradó. 19,05: Fáklyavivők. Dalok, hősök, emlékek. 19,35: Esti mese. 19,50: A Nagy Októberi ünnepe. F. J. Tyitovnak, a Szovjetunió budapesti nagykövetének ünneplő beszéde. 20,00: TV-Híradó. — 20,20: Leszámolás. Tv-játék. — 21,35: Az ifjúság. A Magyar TV balettfilmje. 22,05: TV-Híradó — 2. kiadás.

November 8., szerda

17,58: Hírek. 18,05: A Magyar Híradó műsora. 18,10: Pályaválasztási tanácsadó. — 18,35: Új könyvek. 18,40: Egy hét Karéllában. A Magyar TV útifilmje. 19,05: Falusi dolgok. Időszerű agrárpolitikai riportok. 19,30: Esti mese. 19,40: Nótaszó. 20,00: TV-Híradó. — 20,20: Zenei Figyelő. A TV zenei újságja. 22,05: TV-Híradó — 2. kiadás.

November 9., csütörtök

8,10: Iskola-tv. 9,25: Mindenből a legjobbat. Magyarul beszélő angol film (14 éven felülieknek). 11,00: Utazás jegy nélkül. Lengyelország északi vidékén. 13,40: Iskola-tv. 17,38: Hírek. 18,05: A Magyar Híradó műsora. 18,15: Tessék kérdezni, a nyelvész válaszol.

18,45: Jazz-iskola. 19,00: Kapcsoljuk. Helyszíni közvetítés. 19,30: Esti mese. 19,40: Telesport. 20,00: TV-Híradó. 20,20: A TV Irodalmi Klubja. A szovjet irodalom estje. 21,50: TV-Híradó — 2. kiadás. 22,10: Pedagógusok fóruma.

November 10., péntek

8,05: Iskola-tv. 10,20: Hol a harmadik király? Magyarul beszélő lengyel bűnügyi film. 11,35: Berthe és Blanche. Mata-Hari akció. Magyarul beszélő francia kisjátékfilm. — 12,00: Telesport. 13,35: Iskola-tv.

November 11., szombat

15,53: Zseb-tévé. Dal, bábjelenet. 16,25: Ki minek a mestere? Ifjalképlakatosok versenyének döntője. IV. rész. 17,05: Hírek. 17,10: Szavak és jelek. II. rész. 17,40: Ki minek a mestere? — Ifjalképlakatosok versenyének folytatása. 18,40: A TV jelenti. 19,25: Ciccavízió. 19,35: Don Quijote. Magyarul beszélő francia rövidjátékfilmsorozat. V. rész. 20,00: TV-Híradó. 20,20: Karinthy Ferenc: Negykezes. Két játék. I. Bösendorfer. 2. Dunakanyar. A Madách Kamaraszínház előadása felvételről. 22,15: TV-Híradó — 2. kiadás. 22,35: Jó éjszakát, felnőttek! A Flintstone-család.

November 12., vasárnap

8,50: Iskola-tv. 9,25: Hétmérföldes kamera. Úttörőhíradó. 9,40: Tíz éves a „Dürmögő”. 10,00: Ki lesz a győztes? Ügyességi vetélkedő közvetítése a kőbányai úttörőházból. 11,00: Belle és Sebastien. Magyarul beszélő francia kisjátékfilmsorozat. 5. Norbert tászkája. 14,58: Flintstone-család. 15,25: FTC—Újpesti Dózsa bajnoki labdarúgó-mérkőzés közvetítése a Népstadionból. — A szünetben: A Magyar Híradó műsora. 17,20: A tenger enciklopédiája. 3. A nagy halászat. Olasz természetfilmsorozat. 18,15: Körkép... Kultúrpolitikai műsor. 19,15: Monitor. Akik „félreértették” a világtörténelmet. 19,45: Esti mese. 20,00: TV-Híradó. 20,20: Emberi hang. Magyarul beszélő angol tv-film. 21,10: Új évad. új arcok. Látogatás az Állami Népi Együttesnél. — 21,45: Sporthírek. 21,55: TV-Híradó — 2. kiadás.

(A Magyar Rádió és Televízió a műsorváltoztatás jogát fenntartja.)

SPORT

A megye testnevelésének, sportjának helyzetét vitatta meg a kommunista sportaktívaülés

Jelentős tanácskozás színelve volt a Megyei Pártbizottság nagyterme csütörtökön: kommunista sportaktívára került sor. Rapai Gyula, a Megyei Pártbizottság első titkára köszöntötte a résztvevőket, köztük Egri Gyulát, a Magyar Testnevelési és Sportszövetség Országos Tanácsának elnökét. A résztvevők előtt Földes Andrásné, a Megyei Pártbizottság párt és tömegszervezeti osztály vezetője mondott referátumot: a Politikai Bizottság szeptemberi határozatát ismertette.

Az értekezlet jelentőségét fokozta, hogy megelőzte a november 25-i megyei sportküldöttértekezletet, és a december 12—13-án esedékes MTS II. kongresszusát. A tanácskozásra meghívta a megyei párt vb. a sportvezetéssel megbízott kommunistákat, a különböző testületekben, egyesületekben, szakosztályokban dolgozó kommunista vezetőket. Meghívott több olyan aktív sportolót, akik tagjai a pártnak, és szerepük nem kevésbé fontos — elsősorban — az eredmények elérésében, a sportolók nevelésében. Természetesen meghívta a pártbizottságok titkárait, az állami, társadalmi és gazdasági élet számos vezetőjét, akiknek tevékenységük, feladatuk, közreműködésük további növekedése nélkül megynék testnevelési és sportmozgalmaik fejlődése nem képzelhető el.

Az aktívaülés megrendezése igen célszerűnek bizonyult, hiszen felmérték a sportmozgalom mai helyzetét, és tanácskoztak a legfontosabb feladatokról is. Ez is kifejezésre juttatta, hogy a testnevelést, a sportot társadalmi ügyként kezelik, hogy a testkultúra színvonalára a párt, a társadalmi, állami és gazdasági vezetés számára igen fontos kérdés. Ezt mutatta az is, hogy az aktívaülésen első helyen esett szó a párt Politikai Bizottsága 1967. szeptember 26-i határozataról.

Helyenvaló volt az az összefogó értékelés, amelyet Rapai elvtárs mondott el: a hozzászólók nyíltan, őszintén vetették fel a sportmozgalmunkban mutatkozó problémákat. Azt, hogy a megyei párt vb. milyen fontos jelentőséget tulajdonít a felvetett javaslatoknak, mutatja az is, hogy külön kidolgozza a megoldás módját.

Egységes állásfoglalás

A Politikai Bizottság határozata nagy érdeklődést váltott ki. Ezt mutatta a résztvevők száma és a hozzászólók aktivitása is. Mit is tartalmaz a határozat?

Megteremtette az elvi sportpolitikai feltételeit annak, hogy a magyar testnevelési sportmozgalom alapvető kérdéseiben egységes állásfoglalás alakuljon ki. E határozat körültekintően szabja meg a pártirányítást, a testnevelési és sportmozgalomban dolgozó kommunisták feladatait is.

E fontos dokumentum leszögezi, hogy a magyar testnevelési sportmozgalomban az 1962—63-ban történt átszervezés óta több vonatkozásban kedvező fejlődés következett be.

— Növekedett a testnevelésben és a sportban rendszeresen résztvevők száma.
— Fejlődött a bajnoki rendszer, a válogatottak felkészítésének, és az utánpótlás nevelésének módszerei,

— Növekedett a szakmai munka iránti igény.

Mindezek eredményeként a nemzetközi porondon számos sportág továbbra is az élvonalban helyezkedik el (labdarúgás, öttusa, vívás, súlyemelés, kajak-kenu, birkózás). A sportszervek, az egyesületek nagyobb figyelmet fordítanak a nevelésre. A párt értékelni ebben a vonatkozásban kifejtett tevékenységét mindazoknak, akik közreműködése hozott e téren eredményt. A Megyei Pártbizottság első titkára is kifejezésre juttatta ezt, amikor megköszönte a kommunista sportaktívak áldozatkész tevékenységét: a sport, a testnevelés, területén végzett eredményes munkáját.

A sportolók helyzetállása

A Politikai Bizottság megállapítása azt is kiemeli, hogy a sportolók többsége becsületesen él és dolgozik, tanul, igyekszik megtalálni helyét a társadalomban.

Helyesnek bizonyultak a mozgalom egységes vezetésére, a demokratikus vonások erősítésére irányuló törekvések. A sportszervek pártirányítása hasonló lett a tömegszervezetek pártirányításához. A korábbi időkhez képest több kommunista küldtek — pártmegbízattal — e területre.

A pártvezetők többségéről el lehet mondani, hogy rendszeresen napirendre tűzik a testnevelési és sportmozgalom különböző kérdéseit. Mindezek jelentős tényezők megállapítása és elismerése mellett a párt e határozata a jövőbeni feladatokra, a különböző területeken lévő elmaradásokra hívta fel a figyelmet. Abból indult ki, hogy a mozgalomnak a társadalompolitikai szerepe az elkövetkezendő években tovább növekszik. Ezt a határozat röviden az alábbiakban így összegezte: „A társadalomnak, a szocialista államnak és az egyének egyaránt érdeke az emberek szellemi és testi képességének sokoldalú fejlesztése, egészségvédelmének erősítése.

A testnevelési és sportmozgalom jelentősége abban van — hangsúlyozza a határozat —, hogy elősegíti a dolgozók és különösen az ifjúság szabad idejének helyes eltöltését, a dolgozók helyzetállását a munkában, s nem utolsósorban a honvédelmi képességének fejlesztését.

Továbbá hozzájárul a nemzeti érzés fejlesztéséhez, a kulturális, a szórakozási igények kielégítéséhez, a neveléshez. Növeli a jelentőséget a technikai fejlődés gyorsulása, a munkaidő fokozatos csökkentése. Ezen kívül fontos szerepet tölt be a testnevelés és a sport a népek közötti barátságok ápolásában, az országok közötti együttműködést szolgáló kapcsolatok fejlesztésében.”

Növelni a sportolók számát

A párt mostani határozata, amikor bírálta a meglévő hibákat, és meghatározta a sportban dolgozó kommunisták és más testületek vezetőinek ide vonatkozó feladatait, akkor éppen a fenti követelményekből indult ki. Bár rögzít, hogy a rendszeresen sportolók száma növekedett, ez a szám mégis elmarad a lehetőségek mögött. Ennek a helyzetnek okaival is foglalkozik a határozat. Többek között ide

sorolja, hogy sok helyen a sportvezetésben, egyesületekben megelégszenek a vezetők a bajnokságban való szerepléssel, az ott elért eredményekkel. E vonatkozásban bírálható a szakszervezet, és a KISZ munkája is.

A megye sportvezetői elég sok formáját dolgozták ki a tömegsportolási, testnevelési lehetőségeknek, ennek ellenére mégsem tudunk megfelelő tömegeket megnyerni a rendszeres testnevelés hívének.

A sportlétesítmény helyzete fejlődött ugyan, de közel sem az igényeknek megfelelően. Három év alatt tíz sportlétesítménnyel lettünk gazdagabbak. Növekedett a labdarúgó (10), a kézilabda pályák (17), a sporttermek száma (16), csökkent viszont a röplabda (27), a teke és más pályák száma.

Földes elvtársnő beszámolója bírálóan vetette fel: Az elmúlt években Pécs új városrészekkel bővült, szépült, aminek nagyon örülünk, melyre nagyon büszkék is vagyunk. Nem ünnepontként, de hadd mondjuk meg, hogy az új városrészeinkben eddig megépült sportlétesítmény aránytalanul kevés. Erről beszéltek a vitában résztvevők is, akik szenvedélyesen szölgeltek arról, hogy a járulékos beruházások mellett a sportlétesítményeknek is helyet kéne adni. Egyik felszólaló azt a gondolatot is megkockáztatta: rendezetben kellene szabályozni azt, hogy a lakónegyedekben nemcsak az iskolai fejlesztést, az útlehálozatot, a parképítést kell megjelölni, de a sportpályák (elsősorban kis-pályák) megteremtését is. Ehhez fűződött Egri Gyula elvtárs megállapítása, hogy a 30 éven felüli korosztály szinte teljesen megelégedezik a testnevelésről, a testedzésről, a testkultúra ápolásáról. Úgy szólván népbetegséggé válik az elhízás, a kényelemből adódó egészségügyi rendellenesség.

Egyetértés

a határozattal

A sportaktíva résztvevői messzemenően egyetértettek a Politikai Bizottság határozatának azon részével, amely fontos kérdésnek ítéli meg az iskolai testnevelést, sportot.

„Az iskolai kötelező testnevelés és sport színvonalára nem megfelelő, nincs megfelelően biztosítva, hogy az iskola megkedveltesse a fiatalokkal a testnevelést és sportot, kellő testi nevelésben is részesítse.”

A Megyei Pártbizottság osztályvezetője szóvá tette, hogy Baranyában — több iskolában — nem tartják meg rendszeresen a kötelező heti kétórás testnevelési órát sem, amely amúgy is kevés. A megyékben sem megoldott az iskolák testnevelő tanári ellátottsága: 134 körzeti iskolában 116 testnevelő tanár dolgozik.

A megye több mint 370 iskolája közül 79 általános iskolában van fedett gyakorlati lehetőség. Nagy erőfeszítések árán sikerült elérni, hogy — 23 iskolát kivéve — intézeink rendelkeznek szabadidő gyakorlati lehetőségekkel. A problémák ellenére az elmúlt években sokat fejlődött iskoláinkban a sport helyzete. Különösen jelentős az iskolai testnevelést kiegészítő úttörő és kisdobos olimpia, valamint a nyári sportnapközli, a házi

úttörő olimpiákon a gyerekek 50 százaléka rendszeresen sportol.

Jelenleg 172 iskolai sport-szakkör működik a megyében. Testnevelő tanári és létesítmény ellátottság tekintetében a középiskolákban már jobb a helyzet. A megye 36 középiskolájában 76 testnevelő tanár heti 309 órában foglalkozik a tanulókkal. A felsőoktatási intézmények szakember-, és létesítmény-ellátottsága a legjobban.

A szakosztályok fejlődése

A beszámoló és a vitában résztvevők felszólalása részletesen érintette a bajnoki rendszer fejlődését baranyai viszonylatban. Míg 1964-ben 10 sportágban 39 NB-s szakosztály volt megyénkben, addig ma 18 sportágban 60 szakosztályunk versenyez a Nemzeti Bajnokságban.

A legeredményesebben atlétáink, birkózóink, cselgáncsozóink, kerékpárosaink, kosárlabdázóink, kézilabdázóink, labdarúgóink, sportlövőink, súlyemelőink és tornászaink szerepelnek. Ezen szakosztályainkból számos sportoló tagja a válogatott utánpótlás keretnek.

E fejlődés ellenére Baranyában a szakosztályok száma csökkenő tendenciát mutat. 1963-ban 989 szakosztályunk volt, most pedig 863. Különösen a röplabdánál és az asztalitenisznél, az atlétikánál, a kerékpárnál, és sakknál és az úszásnál mérséklődött a szakosztályok száma.

A szakember ellátottságot egészében kielégítőnek tartja a megyei sportvezetés. Jelenleg 385 minősített edző tevékenykedik. Az utóbbi években említésre méltó munka folyt a szakember utánpótlás biztosítása érdekében is. Számottevő eredményeket hozott a megyei KISZ-bizottság és az MTS Megyei Tanácsa által szervezett alapfokú edzőképző tábort, ahol évenként 100 főt képeztek ki. A versenybírói tanfolyamokon 400 fő szerzett képesítést.

A megyei sportvezetés jelenlegi eredményeket ért el az utánpótlás nevelésében is. Kiváltságban a pécsi és a komlói sportiskola érdemel említést. Pécsen a sportiskolában hat sportágban 46 szakosztályban, közel 1000 tanuló kap képzést. A komlói sportiskolában 4 szakosztályban 370 fiatal ismerkedik a sporttal.

Az állami szervek segítése

Földes elvtársnő a helyi adottságok, gondok ismertetése után kiemelte, hogy a Politikai Bizottság a testnevelés és sport fejlesztésében fő hangsúlyt ad az állam helyi szervei részére. Konkrétan:

— az állami szervek hozzájárulnak a testnevelés és sport anyagi alapjaihoz;
— a tanácsok, az állami fegyveres szervek biztosítják az iskolai és fegyveres testületekben folyó kötelező sportfoglalkozások anyagi és létesítmény szükségletét;
— az állam anyagiakkal támogatja az élsport fejlesztését, az utánpótlás nevelését;
— tanácsok az új lakótelepeket úgy adják át, hogy ezek rendelkezzenek sportlétesítményekkel.

MECSEKI BANYÁSZ

A mecseki szénbányászati dolgozók hetilapja

Felelős szerkesztő:

Dr. Gyevi Károly

Szerkesztőség:

Pécs, Komját Aladár utca 5. (Mészési Bányász Szálló)

Telefon: 36-61. 18-58 (11-85-ös mellék)

Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Braun Károly

Kiadóhivatal: Pécs, Hunyadi u. 11. Tel.: 15-32, 15-33, 50-00

PÉCSI SZIKRA NYOMDA

Pécs, Munkácsy M. u. 10. sz. Felelős vezető: Melles Rezső

TERJESZTI A MAGYAR POSTA

Előfizethető a helyi postahivataloknál

és az üzemi sajtófelelősöknél

Előfizetési díj félévre 10 forint, egész évre 20 forint

MEGJELENIK MINDEN KEDDEN

Indexszám: 25 817

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁSZATI DOLGOZÓK HETILAPJA

V. ÉVFOLYAM 46. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

1967. NOVEMBER 14.

Eddig 900 lakást kapcsoltak be a távfűtésbe Komlón

Mennyi a díjtétel, hol lehet panaszt benyújtani?

Az október 15-én kezdődött fűtési időnyitól Komló területén — a Petőfi utcai épületek bekapcsolásával — a távfűtéssel ellátott lakások száma megháromszorozódott. Mintegy 900 lakás, vagyis minden hetedik család otthona távfűtésű. Az új helyzet miatt a fogyasztók természetesen nemcsak örömben részesülnek, hanem időnként jelentkeznek különböző problémák, rendellenességek is. Szakszervezetünkhez is érkezett ilyen irányú észrevétel, ezért kértük interjúra Vakaró Józsefet, a pécsi Hőszolgáltató Vállalat helyi vezetőjét.

— Szeptember közepén még kérdőjeles volt, hogy a Petőfi utcában lesz-e távfűtés az idén. Minek köszönhető, hogy a fűtési időnyitáshoz még is bekapcsolták a kérdéses épületeket a szolgáltatásra?

— A már éveken ezelőtt elkészült belső fűtési berendezések beszállítása a műszaki átadások alkalmával, hőenergia hiányában nem történhetett meg. Vállalatunk — látva a beruházó és a kivitelező közötti véget nem érő jogvitákat — a lakosság jogos panaszainak orvoslására elvállalta a beszállítási munkák elvégzését november 15-i határidőre. Pécsi munkások átszervezésével és az egyéb munkák átszervezésével sikerült üzembe helyezni október 15-re gyakorlatilag az egész területet. Most már csak egyedi hibák javításán dolgozunk.

— Mi az oka, hogy a Petőfi utca páros oldalán nem szolgáltatnak használati melegvizet, és milyen kilátások vannak a szolgáltatás megindítására?

— A melegvíz bojler kapacitása nem biztosítja a folyamatos szolgáltatást. Szakaszos ellátásra pedig ez az elosztóhálózat nem alkalmas. A berendezések átépítése szükséges, annak megtörténte után üzemeltetésüket természetesen vállaljuk.

— A távfűtésre vonatkozóan melyek a legfontosabb rendelkezések?

— Az év október 15. napja és következő év április 15. napja közötti időben úgy kell fűtenünk folyamatosan, hogy a helyiségek belső hőmérséklete naponta — 8—20 óra között — átlagosan 20 fok (pl. előszobában, konyhában, WC-ben 16 fok, hallban, lakószobában, irodában 20 fok, mosdóhelyiségben, fürdőszobában 24 fok) legyen. A fűtési hőenergiával előállított használati melegvizet egész évben folyamatosan úgy kell szolgáltatnunk, hogy a melegvíz hőmérséklete a kifolyó csapoknál legalább 40 fok legyen.

— Mennyi a díj a fűtésre és a melegvíz szolgáltatásra?

— A fűtési díjtétel a fűtési időnyitól léghőmérővel 10,80 forint, a pótfűtési időszakra naponként és léghőmérőnként 0,06 forint. A melegvíz díjtétel egy hónapra személyenként 17 forint. A fűtési díj kiszámítása során a lakás fűthető térfogatát folyamatosan fűtés esetében a lakás éléskamra nélküli teljes alapterületének és magasságának szorzata adja, tehát a fűtőtesttel el nem látott helyiségek, pl. előszoba is. A helyiségek alapterületének megállapításánál a vakolt falak közötti méreteket, továbbá a beépített szekrény alapterületét kell figyelembe venni.

— A kisgyermekek száma hogyan vehető figyelembe a díjtétel kiszámításánál?

— A melegvíz díjat a tartósan ott lakó, három évnél idősebb személyek száma alapján kell megfizetni. Ha a lakásban kettőnél több 3—16 éves korú személy lakik, fogyasztóként legfeljebb két ilyen korú személyt szabad figyelembe venni. A fogyasztó a meghatározott fűtési, illetve melegvíz díj elengedését vagy arányos mérséklését követelheti arra az időre, amíg a szolgáltatás a szolgáltató, vagy a távfűtési berendezés hibájából huzamosan (három napnál hosszabb ideig) szünetel, időtartama vagy mértéke az előírt értékeket tartósan nem éri el.

— Hova lehet bejelenteni a hibákat, és milyen módon?

— A szolgáltatás folyamatosága érdekében kérjük a fogyasztókat, hogy az esetle-

ges panaszokat (teljes fűtelenség, nem megfelelő mértékű fűtés, nem előírt melegvízhőfok, szerelvény vagy berendezés meghibásodása, stb) az észleléskor azonnal szíveskedjenek írásban a hőközponti lépcsőházban lévő bejelentő ládákba helyezni. A bejelentés tartalmazza a fogyasztó nevét, és címét, a panasz lényegét, az otthon tartózkodás időpontját és a bejelentés idejét.

— Sürgős esetekben mi a megoldás?

— Előfordulhatnak olyan esetek mint pl. vízmérés — egész lakóépület fűteltsége, stb. Sürgős esetekben telefonbejelentéseket várunk a 27-55-ös telefonszámon, éjjel-nappal egyaránt. Személyes reklamációt az Alkotmány utca 2/a szám alatt lévő kirendeltségünkön fogadjunk el reggel 7-től délután fél 4-ig — fejezte be nyilatkozatát a komlói kirendeltségvezető.

V. I.

A mennyiségi és minőségi széntermelésben

Béta-akna áll az elen

Mind a mennyiségi, mind pedig a minőségi mutató szerint Béta akna a listavezető a termelőüzemek versenyében. A bétalakk immár hosszú ideje őrtenedik az első helyet. Különösen örvendetes, hogy a mennyiségi terv teljesítésével párhuzamosan a minőségi termelés is kedvezően alakul.

November első dekádjában 104,7 százalékos teljesítést ért el az üzem, ami 5052 tonna többlet. Csak Kossuth-bánya és a Mecseki Tanbánya maradt el a kívánt mennyiségtől, az előbbi 95,8, az utóbbi 98,4 százalékra teljesítette időarányos tervét, november 10-ig. A többi üzem jóval 100 százalék fölött van. Míg 101—102 százalékkal korábban első lehetett bármelyik üzem, most az csak a 6. helynek felel meg.

Az üzemek mennyiségi teljesítése november 10-ig:

1. Béta akna	118,7%
2. Szabolcsbánya	112,1%
3. Vasasbánya	106,8%
4. Szászvár	105,9%
5. Pécsbánya	103,6%
6. Zobák akna	102,1%
7. Kossuth-bánya	95,8%

Légifelvelelek Baranyáról

A Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal légifelveleleket készített Baranyáról, illetve a megye nevezetesei helyeiről: Abaliget-ről, Orfűről, Harkányról, Siklósról és Szigetvárról. A légifelveleleket a jövő évben kiadandó képes leporellók és útikalauzok részére készítik.

A tanbánya 98,4 százalékos ért el.

A minőségi mutató alapján:

1. Béta akna	106,72%
2. Kossuth-bánya	101,82%
3. Pécsbánya	101,21%
4. Szabolcsbánya	100,23%
5. Tanbánya	100,18%
6. Vasasbánya	99,57%
7. Zobák akna	96,04%
8. Szászvár	90,94%

Újra áll Tóth János háza

A közelmúltban Tóth János bácsival, mint régi ismerősömmel találkoztam a komlói irodaházban. A Bányagép Üzem egykori munkájában megöregedett kovácsa a szakszervezet nyugdíjas alapszervezetéhez igyekezett. Lassú járása elárulta, hogy nehéz neki a lépcsővel, nem bírja már úgy, mint húsz esztendővel ezelőtt. Eljárt az idő felette és az élet iskolájában sokszor megfizette a tandíjat. Egy év sem múlt el anélkül, hogy valami gondot ne hozott volna.

Most is, az idén is elég nagy csapás érte. Az emlékezetes nyári felhőszakadással az ár összegyűjtötte mecsekpolókat házát. Most éppen segélyért jött... Nagyon sóhajt, ahogy eddig jut az elbeszélésben és szomorúan folytatja.

— Hajlék nélkül maradtunk, csaknem a szabad ég alatt. Nem is tudom, mi lesz velünk, közeledek a tél... Csak legalább a gyerekek, a fiam lenne itthon. De hol van még az idő, hogy leszerel!

— Ne busuljon, János bácsi — próbálom vigasztalni. — Majd segítünk. A szakszervezet is, a munkatársak is.

Ij. Tóth János — a Kossuth-bányai mérnökség dolgozója — valóban tényleges katonai szolgálatát teljesítette, amikor egységéhez is eljutott a felhőszakadás híre. Amint felettesei megtudták, hogy Tóth honvéd szülei milyen bajba kerültek, módot találtak rá, hogy rövid időn belül leszereljék: hadd segítsen a ház újjáépítésében. S Tóth Jancsi nem egyedül kezdett a nagy munkához; segített Kossuth-bánya Üzemvezetősége, a párt- és

szakszervezeti bizottság, de nem hagyták cserben munkatársai sem.

A dolog úgy kezdődött, hogy a szakszervezet hivatali alapszervezetének taggyűlésén — emlékezve a János bácsinak tett ígéretre — felvettem a Tóth-család nehéz helyzetét, elmondtam, hogy a szabad ég alatt élnek, így várják a telet és kértem a szocialista brigádok segítségét. Ott helyben megígérte valamennyi kollektíva, hogy közreműködik a ház újjáépítésében, a szervezést pedig Hartmann György, az alapszervezet titkára vállalta.

Az ígéretet tettek követték. Kivonult az építkezéshez az üzem bányamentő brigádja Frei Ferenc mentőparancsnok vezetésével, s közel 200 munkatársat teljesített. De hasonlóan járt el a mérnökség és a szellőztetés kollektívája is Fekete Istvánnal, Nagy S. Györggyel és Lovas Dénessel az élen. A munka mellett az „anyagi” támogatás sem maradt el; a 186 fős alapszervezet tagsága 3800 forintot gyűjtött össze és adott át a károsult családnak. A gyűjtésben egyaránt kivették részüket a műszaki-tervező csoport, a mérnökség, a bányamentő állomás, a geológia, a pénztár, a könyvtelés, a berosztály, az SZTK, a leltár-csoport, a biztonságtechnikai csoport és a munkaügyi osztály dolgozói. Az üzemvezetőség az építőanyagok jelentős részének biztosításával segített.

A Tóth-család rövidesen új otthonba költözik. A ház újra áll, mintegy jelképezve a szocialista brigádok valóra váltott ígéretét, az elvtársi, munkatársi szolidaritást.

ADORJÁN LÁSZLÓ

Nagy Dezső szocialista brigád vezetője és utitársai Moszkvában, a Kalinyin sugáruőn lévő KGST palota előtt.

Mecseki fények

Kicsit ünnepi hangzású a cím, de mégis találó. Az újonnan alakított komlói Mecsek kisvendéglő már tényleg városi rangú. A Vendéglátó Vállalat régi kötelességet teljesített, amikor több száz ezer forintért teljesen újja varázsolta a helyiséget.

Az étterem reklámfénye, propagandája igazán megegyezik a tartalommal. Az üzlet felszereltsége, az ételek-italok választéka minden igényt kielégít. A személyzet összetétele, kitűnő népi zenekara miatt pedig kulturált vendéglátásra számíthatunk — később is.

Az étterem egyébként ko-

rábban a komlóiak kedvenc szórakozó helye volt. S hogy az egykori törzstagok, vagy az új vendégek a múlt heti megnyitótól nem csalódtak, azt a panaszkönyvi bejegyzések, dicséret sorok is mutatják.

A kettős ünnep másik vendéglátó eseménye volt a Baranyai Vendéglátóipari napok alkalmából a komlói Béke presszóban, borkóstolóval egybekötött cukrászipari bemutató. A vállalat rendezésében az érdeklődők két napig láthatták és kóstolhatták, vásárolhatták a választékban gazdag készítményeket. Mint ahogy a termékek széles ská-

laja ígerte, úgyhogy a látogatók köre is nagy volt.

A cukrászüzem — Kovács Lajos irányításával — jól vizsgázott mind a hagyományos, mind az újszerű, ötletes termékeivel.

Az elbírálás alkalmával nem volt könnyű a választás, illetve a helyezések odaítélése. Csuka Sándor szívtörtője nyerte meg a cukraszok vetélkedőjét.

A kétnapos program egyik kellemes meglepetése volt a Berényi István vezette pop-gitarzenekar bemutatkozása is. Különben az együttest egy hónapra szerződtették, de a fiatalok körében elnyert népszerűsége miatt várható, hogy a vállalat tovább szerepelteti a Béke presszóban.

Egy kedves arc Grúziából

A bétai Juhász Gyula Munkásklubban fényképeztük le ezt a csinos grúz leányt. A Szovjetunió 50. évéről rendezett kiállítását tekintette meg. Szülővárosában mint mérnök tevékenykedik. Először járt Magyarországon, s mint mondta, nagyon tetszik neki az itteni élet, szépen öltözködnék az emberek, gazdag választékot kínálnak az üzletek. Kedves, magyaros ajándékokkal lepi meg az otthoniakat is.

A komlói bányászok által rendezett ünnepi kiállítás után kedves baráti beszélgetésen ismerkedtünk meg Grúziával, az ő elbeszélése alapján. (Lapunk 3. oldalán részletes beszámoló adunk grúz barátainknak a mecseki bányászok közt tett látogatásáról.)

Megjutalmazták a párt-, szakszervezeti és KISZ-funkcionáriusokat

Pártmunkásokat hívtak össze november 5-én, vasárnap reggel 8 órára a Déryné utcai kis tanácsterembe. Itt fogadta a meghívottakat Stier József, a Mecseki Szénbányák pártbizottságának titkára, Garamvölgyi János, a Mecseki Szénbányák igazgatója, Markwart Károly, a Mecseki Szénbányák szakszervezeti bizottságának titkára. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából közösen került megrendezésre az

a kis ünnepség, amelyen a szénbányák függetlenített párt, szakszervezeti és ifjúsági vezetőinek adták át egész évben végzett munkájukért a jutalmakat. Ünnepi szavaiban Garamvölgyi János megemlékezett arról az áldozatkész munkáról, amelyet a vállalat függetlenített funkcionáriusai végeztek, amelynek eredménye jól realizálódott a vállalati eredményekben. Azt kérte a megjelentektől, hogy az év végéig és a jövő esztendőben is,

a korábbiakhoz hasonlóan tevékenykedjenek és segítsék a vállalat vezetőségét a gazdasági reformból adódó feladatok sikeres végrehajtásában. Ez alkalommal adta át Markwart Károly, a szakszervezeti bizottság titkára Winkler Lőrincnek, több évtizedes eredményes szakszervezeti mozgalmi munkája elismeréséül a bányász szakszervezet tárgyjutalmát, és további sikereket kívánt munkájához.

Ünnepi párttaggyűlés Zobák-aknán

Kedvező vállalatunk helyzete az új mechanizmus küszöbén

Ünnepi taggyűlést tartott november 3-án Zobák-akna szénes körletének pártalapszervezete. Ezen megjelent Stier József, a vállalati pártbizottság titkára és Plegl János üzemvezető is.

Kollár Dénes alapszervezeti titkár beszámolójának első részét a Nagy Októberi Szocialista Forradalom emlékének szentelte. A megemlékezés után az alapszervezetnek a IX. pártkongresszus óta végzett munkáját részletezte, külön-külön kiemelve, miként hajtották végre a kongresszus egyes határozatait. A beszámoló harmadik fejezete a gazdasági mechanizmus reformjáról, annak szükségességéről szólt. Végül Kollár elvtárs azokat az intézkedéseket ismertette, amelyeket Zobák-aknán az új mechanizmus bevezetésének előkészítéseként tettek, mint például az új anyagutávitványozási rendszer és az ötnapos munkahétre való áttérés fokozatos bevezetése.

A beszámolót — amelyet itt csak vázlatosan ismertettünk, igen élénk vita követte, amely kiegészítette, teljesebbé tette a titkár által elmondottakat. Erdemes erről részletesebben beszámolnunk.

Forrai Lázár, az első felhívó az üzem dolgozóit pillanatnyilag leginkább érdeklő problémáról, az ötnapos munkahétre szólt. Szerinte az új munkarend egyaránt előnyös mind az üzemnek, mind a dolgozóknak. Ezt a továbbiakban még többen és sokoldalúan megerősítették. Forrai elvtárs másik felvetése ugyan csak speciálisan zobáki problémát érintett: a fejtések magas hőmérsékletét. Elmondotta, hogy munkahelyén, a 601-es fejtésben a megfelelő hőmérséklet ellenére is egészségtelenül magas a hőmérséklet és ez a teljesítmény növekedését is akadályozza. Javasolta, kezdjenek kísérleteket valamilyen hűtési mód alkalmazására.

Czukur Ferenc elvtárs a pártoktatás helyzetéről számolt be. Elmondotta, hogy az alapszervezetnél három tanfolyamot indítottak, a részvételt az első foglalkozásokon kielégítő volt. Problémát egyelőre csak a foglalkozások idejének megválasztása okoz, mivel a háromharmadban és a negyegyedben dolgozók szabad idejét nehéz összehangolni. Szerinte az ötnapos munkahétre való áttérés lényegesen jobb körülményeket teremtet majd az oktatásban is.

Kiss Sándor elvtárs a párt megbeszélések eddigi rendjéről mondott kedvező véleményt. Hangoztatta, hogy a személyre szóló, konkrét megbízások lényegesen emelik a pártmunka színvonalát, s a jövőben is így kell ezt csinálni. Egy, a beszámolóban felvetett javaslathoz kapcsolódva helyeselték külön anyagmentő brigádok létrehozását, hogy így a termelő kollektívákat terheltségek az inaktív munkák egy részétől. Ez után javaslatot tett a fejtési hőmérséklet csökkentésére, bizonyos technológiai módosítással.

Vámosi István körletvezető felszólalásának elején bejelentette, hogy az üzemrészt eredményesen teljesítette a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója tiszteletére tett vállalatát. Szólt arról,

hogy az eredményes munka egyik fontos feltétele a körlet közötti összhang megteremtése. Példákat hozott fel arra, hogy korábban az előkészítő körlettel való helytelen kapcsolatuk mennyire hátráltatta a termelést, s elmondotta, miképpen sikerült közös nevezőre jutniuk. Az anyagtakarékoságról szólva arról beszélt, hogy lehetőség szerint tovább kell szorgalmazni a fémtámok alkalmazását, hogy minél kevesebb drága import fenyőfára legyen szükség. A szén minőségének javítása a körletvezető véleménye szerint csak úgy oldható meg, ha minden ember külön gondot fordít a meddőválogatásra, s a fejtésből még ökölnyi kövek sem kerülnek ki szénrel. Mindez fontos előfeltétele annak, hogy az üzem az új mechanizmusban is megállja helyét, hiszen a természeti adottságok pillanatnyilag nem látszanak a legkedvezőbbnek. Ennek ellenére ígéretet tett arra, hogy mindent elkövetnek a további sikeres munka érdekében.

Kerényi József szb-titkár beszámolt a szakszervezeti oktatás helyzetéről, amely kedvezően alakul, majd a termelési tanácskozások szerepével foglalkozva javasolta: keresse meg a megoldást a szocialista brigádtervezetek és a termelési tanácskozások összehangolására. Végül a kollektív szerződés megkötésének előkészületeiről beszélt.

Ehhez kapcsolódott Papp László felszólalása is. Szerinte a fiatalok többsége nincs tisztában a kollektív szerződés mibenlétével, jelentőségével, tehát sokkal hatékonyabb agitációs, felvilágosító munkára lenne szükség.

Hornyák Lajos az új mechanizmussal kapcsolatban elmondotta, hogy lényeges a szén minőségének javítása és az önköltség csökkentése. Ez utóbbinak több módja van, s jobban ki kell használni az egyszerűbb szervezés, a technikai és technológiai újításokban rejlő lehetőségeket.

Ez után Stier József elvtárs kért szót. Bevezetőül bejelentette, hogy Bucskár Bálint elvtárs, az üzemi pártbizottság titkára éppen ebben az időben veszi át az MSZBT aranykoszorús jelvényét, amelyet az üzem a magyar—szov-

jet barátság apólásában, erősítésében végzett munkájával érdemelt ki.

Ez után a vállalat helyzetéről tájékoztatta a tagságot. Az első negyedévi problémák után — mondotta — a második és harmadik negyedévben szépen alakultak a vállalat eredményei, s ha további problémák nem jönnek közbe, az idén is szép eredménnyel zárhatjuk az évet. Erre különben kötelez is bennünket az a körülmény, hogy tavaly elnyertük a Minisztertanács és a SZOT vándorzászlaját, valamint az MSZMP KB kongresszusi zászlaját.

Nehezíti azonban a munkát, hogy a korábbi bizonytalan helyzetben és a sokszor indokolatlan üzemben belüli átszervezések miatt igen sok dolgozó eltávozott a bányától, s jelenleg mintegy 750 fős létszámmal küzdünk. A legfontosabb feladat most az üzemek létszámának stabilizálása, a felesleges átszervezések mellőzése, s esetleg új dolgozók munkába állítása.

Egyébként vállalatunk — mondotta Stier elvtárs — kedvező előjelekkel várja az új mechanizmus bevezetését. Valamennyi üzemünk gazdaságosan termel és a szénvagyon is elegendő a várható igények kielégítéséhez. Itt Stier elvtárs részletezte a szénpiac helyzetét, az igények alakulását, amely számunkra kedvezőnek mondható. Így például 30 ezer tonna gázzsén kivételével a vállalat teljes jövő évi termelése máris vevőre talált és két bricketgyáruk kapacitása is csaknem száz százalékiig le van kötve.

Stier elvtárs ezt követően az új mechanizmusról beszélt, majd az ötnapos munkahétre fejtette ki a pártbizottság véleményét.

Bányász-veteránok fogadása

Szombaton, november 4-én délután, Stier József, a Mecseki Szénbányák pártbizottságának titkára, baráti beszélgetésben fogadta azokat a veteránokat, párt, állami funkcionáriusokat, akik, mint bányászok, kiemelkedő munkájuk elismeréséül kerültek közünk közé. A bensőséges ünnepségen a meghívottak felidéztek ötven év előtti élményeket, munkámozgalmi emlékeket és megvitták az őket érdeklő problémákat.

A néhány óras fogadásért a bányász veteránok köszönetet fejezték ki.

„Csodálattal adózunk a hős szovjet népnek öt évtizedes heroikus küzdelméért!”

Diszünnepe a Pécsi Nemzeti Színházban

Az elmúlt héten diszünnepe rendezett a Magyar Szocialista Munkáspárt Baranya megyei és Pécs városi Bizottságának első titkára, a mecseki városi Tanács Végrehajtó Bizottsága és a Magyar—Szovjet Baráti Társaság. A diszünnepe elnökségében foglalt helyet Rapai Gyula, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának első titkára, a meghívott szovjet vendég, dr. Csendes Lajos, dr. Nagy József, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának titkára, továbbá a párt, állami és gaz-

dasági élet képviselői. Az elnökségben foglalt helyet Garamvölgyi János, a Mecseki Szénbányák igazgatója, Nagy Jenő, a Mecseki Szénbányák szocialista brigádvezetője, Patkai Mihály bányászveterán. A magyar és a szovjet himnusz után Bánffy György, a Pécsi Nemzeti Színház tagja olvasta fel Lenin levelét, a Központi Bizottság tagjaihoz, majd elmondta Aszejev: „Lővés az Auróra cirkáloról” c. versét. Ambrus Jenő, az MSZMP Pécs városi Bizottságának első titkára elnöki meg-

nyitja után Vass Henrik, az MSZMP KB Párttörténeli Intézetének igazgatója mondott ünnepi beszédet. Beszédében a szovjet nép ötven esztendő harcairól és eredményeiről szólt. „Csodálattal adózunk a hős szovjet népnek öt évtizedes heroikus küzdelméért, mély tisztelettel és szeretettel mindazért az áldozatért, amelyet népünk felszabadítása, hazánk szocialista fejlődése érdekében kifejtett”. A diszünnepe a Pécsi Nemzeti Színház művészeinek felléptével ért véget.

Kitüntetett pártmunkások

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa megbízása alapján dr. Csendes Lajos, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának titkára kitüntetésekkel adta át a munkában kiváló pártmunkások-

nak. A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta a Mecseki Szénbányák dolgozói közül Gyorsok István, a Mecseki Szénbányák pártbizottságának tagja, a szászvári bányász-üzem vezetője. Négy baranyai pártmunkás-

Budapesten a Parlamentben vette át a kormánykitüntést. Rapai Gyula, a Megyei Pártbizottság első titkára, a bányász lakóterület országgyűlési képviselője, a Munka Érdemrend ezüst fokozatát vette át.

„A Szovjet hatalom 50 éve“

című kiállítást ugyancsak vásármag nyitották meg Pécsen a Technika Háza nagytermében. A rendezők másfélszáz fotót és eredeti írásos dokumentumot, valamint a forradalom éveiből származó ötven-

tárgyi emléket mutattak be. Ugyancsak kiállításra kerültek azok a dokumentumok, amelyek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatását pécsi és baranyai viszonylatban mutatták be.

A kiállítás november 20-ig tart nyitva. Minden nap reggel 8—20 óráig. Ugyanott minden nap 9. 11 és délután 14 órai kezdettel filmvetítést tartanak az érdeklődőknek.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére a Mecseki Szénbányák vezetői fogadást adtak a függetlenített párt-, szakszervezeti és ifjúsági vezetőknek.

Kollégiumavatás: magasabb tanulmányátlag, színesebb munka

November 4-én ünnepélyesen avatták fel az 501-es számú Csizmazia Gyula Ipari Szakmunkásképző Intézet kollégiumát. Tíz órakor úttörő harsonája nyitotta meg az ünnepélyt. Az intézeti zászló: intézeti fiatalok hozták be, majd Andriksa Veronika szavalata következett. Kovács József nevelési igazgatóhelyettes megnyitó beszédében méltatta a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját, majd a kollégiummá válás jelentőségét.

Az otthon-önkormányzat KISZ-titkára, Laci Béla felszólalásában az idáig megtett útról beszélt. Ismertette a kollégiumi felvételeket, magasabb tanulmányi átlag, diákönkormányzat létrehozása, nevelők, diákok közti jó viszony, szobák tisztasága, társadalmi munka. Egy-két érdekesebb társadalmi munka-akcióról is megemlékezett. Névadójuk, Csizmazia Gyula özevények házában kerítést építettek. Bika- és kukoricát szedtek, Mecsekfalun a nyugdíjasoknak nyúlfarmot építettek. Az otthoni kulturmunkájáról elmondta, hogy nemigen tudják külön választani az intézetiől, de ebben is tevékenyen részt

vesznek. Népi táncsoportjuk a Helikon ünnepségeken 1966-ban arany, 1967-ben bronzérmeket nyert.

A KISZ Központi Bizottság titkára, Kárpáti Sándor ünnepi beszédében foglalkozott a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jelentőségével, a kollégiummá válás kötelezettségeivel, majd átadta a KISZ Központi Bizottsága zászlaját. A Munkaügyi Minisztériumtól Hajdu Ottó elvtárs nyújtotta át a kollégium működését engedélyező oklevelet, melyet Veres József munkaügyi miniszter és Méhes Lajos, a KISZ KB titkára írtak alá.

A beszéd után az új kollégiumi zászlóra szalago tűzött fel az intézet párt-, KISZ-szervezete, a szülői munkaközössége, a Mecseki Szénbányák Vállalat tanbánya a kenderföldi Csizmazia Gyula úttörőcsapat, a Kun Béla Gimnázium leányotthona, a pécsi 508. számú Iparitanulói Intézet és a Helyipari Vállalat. A szalagok feltűzése után a Csizmazia Gyula úttörőcsapat száz tagú énekara adott műsort nagy sikerrel. Az új kollégium vezetője záróbeszédében összefoglalta az eddigi munkát, és az eljövendő idők feladatairól beszélt.

Az intézet csarnokában Csizmazia Gyula emléksarok leleplezése következett. Itt KISZ ifjúgardista és úttörő egyenruhás fiatalok álltak díszőrséget. Gábor László szavalata után Huszár Sándor, az intézet párttitkára ismertette Csizmazia Gyula életét és munkásságát, s az intézet tanterületét, párt-, KISZ- és szakszervezeti vezetősége elhelyezte a kegyelet koszorúját. Az ünnepélyt délután kulturális műsorral folytatták. Felléptek az intézet színjátszói, népi táncosai és az irodalmi színpad tagjai.

Az ünnepélyen meghívottként megjelentek: Szilvási József, a városi pártbizottság osztályvezetője, Petőházi Szilveszter, a megyei KISZ-bizottság titkára, Kovács János elvtárs, a szakszervezet képviselője, Bogdán László, a komlói KISZ-bizottság városi titkára, Takács József elvtárs, Peti Sándor örnagy, Hucker János, a Tanbánya vezetője, Pongrácz Sándor főmérnök valamint a tanács, a testvérszervezetek és a szülői munkaközösség képviselői.

Ünnepi nagygyűlés Komlón

Zsúfolásig megtelt a komlói Zrínyi Művelődési Ház moziterme vasárnap, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom fél évszázados jubileuma alkalmából rendezett ünnepi nagygyűlés kezdetére. Az előnökségben helyet foglalt Brutyó János, az MSZMP Központi Ellenőrzőbizottságának elnöke, Bogár József, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára, Neubauer József, a Komló Városi Pártbizottság és Stier József a Mecseki Szénbányák Pártbizottságának titkára, Gallusz József, a városi Tanács elnöke, Jazbinsek Vilmos országgyűlési képviselő, valamint a város különböző szerveinek, intézményeinek, üzemeinek képviselői, veterán kommunisták.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása, majd Kiss István, a Hazafias Néprfront városi bizottságának elnöke megnyitóbeszéde után Brutyó János elvtárs mondott ünnepi beszédet. Bevezetőül átadta Komló dolgozóinak a párt KB üdvözlését, majd a Nagy Októberi történelmi jelentőségét méltatta. Rámutatott arra, hogy a világ egykor legelmaradottabb állama helyén a polgárháború, az intervenciók elleni harc és a második világháború pusztításai ellenére ma az a Szovjetunió áll, amely a világ társadalmi-politikai fejlődésének legdöntőbb tényezője, gazdasági, technikai és tudományos tekintetben is a világ egyik legnagyobb hatalma, s katonai ereje a béke legfőbb biztosítéka az imperializmus fenyegetéseivel szemben.

Emlékeztetett rá Brutyó elvtárs, hogy a nyugati politikai körök közvetlenül a forradalom után legfeljebb néhány napot jósoltak a szovjet hatalomnak. Jólátuk azonban nem vált be, sőt azok a kísérletek is, hogy gazdasági, majd fegyveres erővel vessenek véget a munkások hatalmának, sorra kudarcot vallottak. A Szovjetunió — amelynek egyik első megnyilatkozása a béke-dekrétum volt — legyőzhetetlennek bizonyult, mint ahogy legyőzhetetlen a történelmi haladás.

A forradalom, a szocializmus eszméje a fél évszázad alatt további tétet hódított a világban. A második világháború után kialakult a szocialista világszisztem, a szocia-

lista országok — a Szovjetunió önzetlen segítségével — hatalmas ütemben fejlesztették gazdaságukat, növelték a nép kulturális és életszínvonalát. A Nagy Október szolgálta a példát a gyarmati sorban sanyúlódó országok népeinek is a felszabadító harchoz. Ide vezethető vissza az a tény, hogy a néhány évtizede még erősnek hitt gyarmatbirodalmaknak ma már csak a roncsai léteznek.

Ez az óriási társadalmi, politikai átalakulás, amely a fél évszázad alatt megváltoztatta a világ arculatát, egyben bebizonyította, hogy a szocialista forradalom nem „orosz specialitás”, hanem a társadalmi haladás egyetlen lehetséges iránya, s amelynek erői szinte napról napra gyarapodnak mind számszerűségükben, mind erkölcsi-politikai tekintetben.

Brutyó János elvtárs ez után a Nagy Október „magyar vonatkozásairól” emlékezett meg. Közismert tény, hogy a forradalom, majd a polgárháború időszakában mintegy százezer magyar internacionalista harcolt a szovjet rendszer oldalán. Dicsőségükre szolgál az is, hogy 1919-ben Magyarországon vívták ki a világ második munkáshatalmát. S noha a Tanácsköztársaság elbukott, emléke 25 éven át elevenen élt a magyar népben, mígnem a felszabadulás után ismét magá vette kezébe sorsának irányítását. S ebben is mindvégig élvezzük a Szovjetunió segítségét, támogatását.

Ezek a körülmények teszik számunkra megbonthatatlaná a Szovjetunióhoz fűződő barátságot. Szilárdan valljuk — hangsúlyozta Brutyó elvtárs —, hogy a Szovjetunió a társadalmi haladás záloga és a Szovjetunióhoz való viszony a politikai szándékok és tettek mérceje. Ezután az előadó a kínai eseményekről szólt, elmondva saját élményeit is, amelyeket korábban, s a közelmúltban szerzett Kínában. Részletesen beszélt — ugyancsak személyes élmények alapján — a vietnami nép harcáról, s arról a támogatásról, amelyet a Szovjetunió és más szocialista országok nyújtanak e harchoz.

Végül Brutyó elvtárs Komló fejlődéséről, a város lakóinak életéről beszélt, s előadását a Nagy Októberi Szocialista Forradalom éltetésével fejezte be.

Színvonalas verseny, erős küzdelem volt

Játékos feladatok egész sora tette érdekessé a KI tud bolygót a Szovjetunióról című vetélkedőt Komlón november 6-án, vasárnap.

A versenyben részt vevő csapatok kitűnően dolgoztak, jól oldották meg a feladatokat. Bachmann Mátys elvtárs, a zsűri elnöke már a vetélkedő szünetében is elismeréssel nyilatkozott a résztvevők tudásáról és szorgalmáról amellyel erre a döntőre felkészültek.

Aki idegenvezetői feladatot kapott, az is épp olyan otthonosan mozgott Moszkvában, a térképen és a színpadon, mint ha tényleg született oroszoknál lenne. Aztán kiderült, hogy még soha nem volt a szovjet fővárosban. Bebizonyították a hányász fiatalok, hogy kitartó tanulással és jó felkészüléssel kitűnően meg lehet ismerni a baráti népek életét. Ez természetesen nem pótolhatja a személyes élmény varázsát, ezt ők maguk is hozzátették és bíznak benne, hogy egyszer valóban eljutnak a Szovjetunióba.

Elhangzott a vetélkedőn egy kritikánovella is, amelyben filmcímeket rejtettek el. Ezt is megfejlesztették. A gyarmati né-

pek felszabadító mozgalmáról, annak támogatásáról is kérdéseket tettek fel a rendezők, erre is talpraesett feleleteket adtak. Tudták, hol, milyen szabadságmozgalmakat támogat a szovjet nép és milyen módon: a felszabadult országok részére adott szovjet gazdasági segítség formáit is jól ismerték.

Klepac Ottmár, a KISZ-bizottság osztályvezetője vezette a játékot mindvégig színvonalasan.

Végül is a nagy küzdelemben Pécsbánya csapata lett az első (87 ponttal), a második helyen a Bányagép Üzem végzett 84 ponttal, harmadik lett Vasas csapata és a negyedik helyet a szabolcsiak nyerték.

Az első helyen végzett csapat minden tagja 800 forintos OTP betétkönyvet kapott jutalmul, a csapat pedig ezüst serleget és oklevelet. A második helyen végzett csapat tagjai villanyborotvát, a csapat serleget és oklevelet kapott, a harmadik helyezettek fejenként 300 forintos betétkönyvet, csapatuk oklevelet és serleget, a negyedik helyre került szabolcsiak könyvjutalmakat, a csapat pedig serleget és oklevelet nyert.

Vendégek Grúziából

Huszonöt tagú grúz ifjúsági küldöttséget fogadtak szerdán, november 8-án a Béta-aknai Juhász Gyula klubban. A vendégek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából indított békevonattal érkeztek ha-

zánkba, s komlói látogatásuk előtt jártak már Debrecenben, Pécsen és az ország több városában.

A küldöttség fogadásán megjelent dr. Gyevi Károly, a Mecseki Szénbányák Pártbizottságának tagja — a Me-

cseki Bányász főszervezője — Takács György, az MSZBT vállalati csúcsaktív-csoportjának tagja, Huszár Ferenc, Béta-akna párttitkára, Vladár Ferenc, az MSZBT üzemi aktívacsoporthoz vezetője, továbbá több kiváló szocialista

brigádevető és KISZ-fiatal.

A kölcsönös bemutatkozás és üdvözlés után a fehér asztal mellett csakhamar meleg, baráti hangulat alakult ki. A küldöttség vezetője, Georgi Patsavili — a Komszomol Grúz Központi Bizottságának tagja — népi felfaragású ivóedénnyel ajándékozta meg a vendéglátókat, amelyből előzőleg a szovjet-grúz és a magyar nép barátságára ivott. A vacsora közben elhangzott pohárköszöntők mindkét részről e barátság eredetéről, mibenlétéről szóltak, s ezt éltették.

A vacsora után a vendéglátók a küldöttség tiszteletére elénekelték egy magyar népdalt, s a dalcs-táncoskedvű vendégek egy grúz népdallal és néptáncal viszonyozták ezt. Az igazi jó hangulat azonban csak ezután kezdődött, amikor is a klub nagytermében játszani kezdett a tánczenekar. Grúz barátaink valóban otthonosan érezték magukat; a tango, keringő mellett nagy kedvvel táncolták a modern táncokat, sőt a csárdást is, majd a zenekart „felváltva” ízelítőt adtak nekünk hazájuk zenéjéből s táncaiból.

Amikor a kedves, jó hangulatú est végén a vendégek autóbusszal szálltak, azzal az érzéssel búcsúztunk tőlük, hogy a nagy szovjet nép családján belül újabb igaz barátokra lettünk.

Grúz vendégeink a NOSZF-ról szóló kiállítást nézik.

Üdvözlő távirat

Kedves Elvtársak!

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából a VIII. számú üzem kollektívája a legszívélyesebb üdvözlését küldi. Velikomosztovszkaja a dicsőséges október 50. évfordulóját munkásokkal ünnepli. Elnyerte a megyei pártbizottság jubileumi vörös zászlaját, örökös megőrzésre. Kívánunk a szabolcsi üzem kollektívájának új munkásokkal a béke és a kommunizmus jegyében. Eljen a szovjet-magyar barátság.

PONOMARJOV
üzemvezető

November 7-re teljesítették...

Zobák-bánya szellőztetése — a mélyen húzódo szénlepek, illetve a nagy közetnyomás miatt — sok gondot okozott az üzem vezetőségének. Mindinkább szükségessé vált egy új légakna megépítése. Helyét Béta-akna közelében jelölték ki a szakemberek, Zobák-aknától mintegy 3,5 kilométerre.

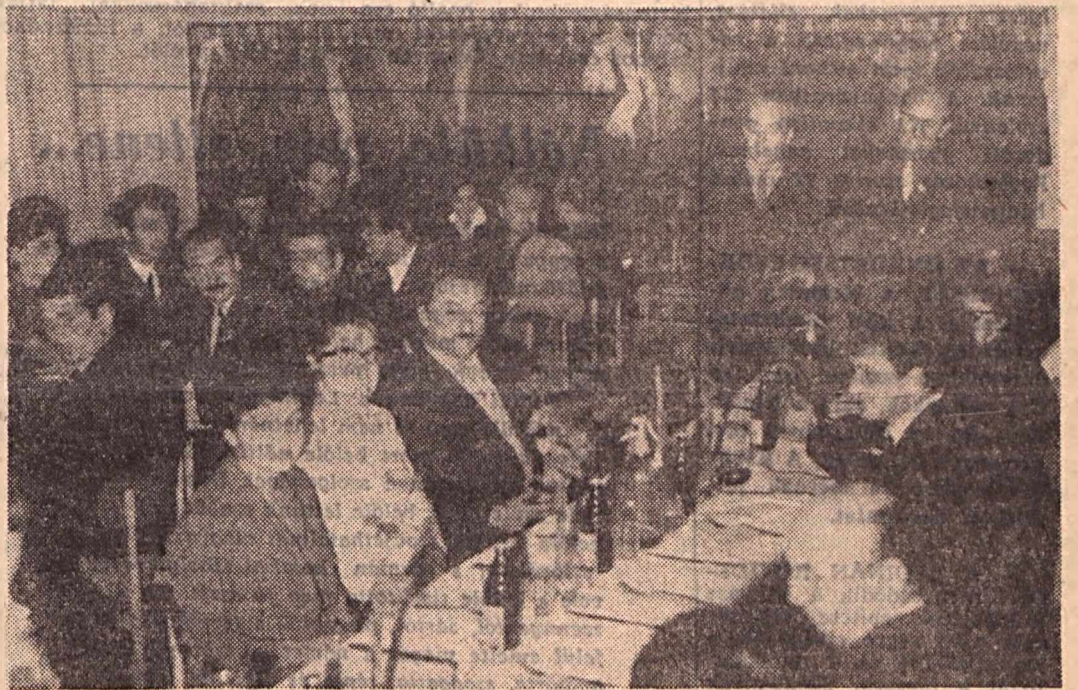
Az első munkálatokat még 1960-ban Hermusz József vállár csapata kezdte meg. Három évvel később Bognár János ezüstkoszorús szocialista brigádja vette át a munkát, az időközben körletvezetővé előléptetett Hermusz Józseftől.

A Bognár-csapat négy, illetve négy és fél méteres átmérőjű, TH-val biztosított szelvényben dolgozott, s 1963. szeptember 1-e óta 1970 folyómétert hajtott ki. Volt olyan hónap is, amikor 103 folyóméter volt a teljesítésük.

A diagonális légakna igen fontos szerepet tölt be Zobák-bánya további fejlődésében, hiszen a jövő évtől kezdve az üzem legnagyobb részét fogja szellőztetni. A Kossuth-, III-as és Béta-akna alatti területekről a Bognár-csapat által hajtott vágat vizit az elhasznált levegőt a külszínre.

A csapat még ez év elején vállalta, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére — november 7-ig befejezzék a munkát. Vállalásukat tüzettségűsítették, mert november 5-én már ünnepélyes külsőségek között átadták a légaknát. Ezzel a határidőrovidítéssel mintegy 150 ezer forintos megtakarítást értek el.

Zobák-akna vezetősége a brigád tagjait — a munka átvételekor — a helyszínen köszöntötte és vendégül látta.

Vladár Ferenc MSZBT-titkár üdvözlö a megjelenteket.

Kultúrműsor, fotókiállítás és diavetítés Pécsbányán

Pécsbányán november 6-án, hétfőn délután 5 órakor került sor a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját köszöntő ünnepre a Zalka Máté Művelődési Otthonban. A környék lakói, az üzem dolgozói már fél 5-kor elindultak a kultúrház felé.

A szovjet és a magyar himnusz eljátszásakor már 350 telepi és üzemi dolgozó foglalta el helyét a nagyteremben.

Az ünnepi műsor kezdeteként a pécsbányatelepi óvoda kicsinyei szavaltak és énekeltek, majd a Kodály Zoltán nevet viselő férfikorus lépett színpadra. Műsorukat követően Schwarcz József elvtárs, az MSZMP Mecseki Szénbányák Bizottságának osztályvezetője mondott ünnepi beszédet. Méltatta az évforduló jelentőségét és a szovjet hatalom dicső ötven évét. Nagy tapsközepette egyenruhás úttörők vonultak be a terembe, és virágcsokrokkal kedveskedtek a jelenlévő szovjet, arab, görög és afrikai vendégeknek.

Az ünnepi beszéd után a helyi általános iskola tanulói igen színvonalas, tartal-

mas műsora következett, a férfikorus pedig új szovjet dalokat adott elő.

Az ünnepség után a tíz évvel ezelőtti klszes színjátszók találkozója került sor. A fiatalokat a Sirokkó gitárzenekar szórakoztatta.

A Zalka Máté Művelődési Otthonban — az évforduló tiszteletére — több kiállítást nyitottak. Az MSZBT a Szovjetunióról rendezett jól összeválogatott kiállítást. Ezenkívül fotókiállítás nyílt, és színes diavetítés volt a szovjet nép életéről.

A november 7-re hirdetett pályázatról

Lezárult az 1967-re meghirdetett irodalmi és képzőművészeti pályázat.

A pályázatot a Mecseki Szénbányászati Tröszt igazgatója és Szakszervezeti Bizottsága hirdette meg, egyetértésben a pártbizottsággal. Célja az volt, hogy új tehetségeket kutasson fel a bányászok sorából mind a szépirodalom, mind pedig a képzőművészet területén.

Együttal 1967. november 7-e méltó megünneplésére serkentette a pályázatot, feladatul adva, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmeiről, vagy annak magyarországi hatásáról beszéljenek a művek.

Most, hogy a zsűri befejezte a munkát, értékelte a beérkezett verseket, novellákat, farragásokat, fémdomborításokat és grafikákat és kiosztotta a

díjakat, elmondhatjuk, hogy a pályázat sikerrel járt. A beérkezett írások és képzőművészeti munkák között sok értékes akadt.

Mindenekelőtt azt kell örömmel kimondanunk, hogy a munkások alkotásai az idei pályázaton magasabb színvonalúak voltak mint bármikor. Az írásművek között is érdekesebbek, jobbák akadtak mint az eddigi években. Különösen örövendetes az a tény, hogy ebben az évben ki lehetett adni a verspályázat díjait is, míg a korábbi években kiírt pályázatokon csak ritkán volt erre példa.

November 7-1 ünnepi számunkban már közöltük a pályadíjnyertesek névsorát. Ezúttal is gratulálunk nekik és kívánunk jó munkát, sok hasonló eredményt más pályázatokon is.

HÍREK

— IFJÓSÁGI TÁNCST
Iesz Pécsbányán a Zalka Máté Művelődési Házban 19-én este hattól 11-ig. A Sirokkó gitárzenekar játszik.

— GYEVI KÁROLY TANULMÁNYA A JELENKORBAN. A Jelenkor című irodalmi folyóirat az évi 11. száma — most jelent meg — közli Gyevi Károly tanulmányát a bányászok ellenállás kísérleteiről a hortihysta terror éveiben. A tanulmány címe: **Az embertelen hatalom mindig elbukik.**

— Újítók ankétja. A vállalat komlói üzemeiben dolgozó legjobb újítók találkoznak, november 15-én, szerdán délután 5 órakor a Május 1. Művelődési Ház klubjában. Az est vendége Virágh János, a vállalat bányaműszaki osztályának új vezetője. Vitavezető dr. Biró Béla.

— AZ ÁLLAMILAG GONDOZOTT, kihelyezett gyermekek ellátásának helyzete című tartott vizsgálatot a városi Népi Ellenőrzési Bizottság Komlón. A felmérés során megállapították, hogy a kihelyezett gyermekek ellátása, nevelése megnyugtató, a nevelőszülők igaztól otthon nyújtanak. A bányavárosban 114 családnál 173 államilag gondozott gyermeket nevelnek. Foglalkozás szerint 73 család bányászfoglalkozású.

— AZ ÖNKÜLTÉS CSÜKENTÉSÉT, a biztonság növelését és a jobb munkaszervezést igyekeztek beadott dolgozatalkban segíteni azok az új mérnökök, akik a bányászati iparág fiataljainak idei versenyen pályáztak. A KISZ-bizottsághoz 24 mérnök juttatta el dolgozatát.

— A LEDINÁN RÖVIDSEN megkezdődik a bányász KISZ-házak építése. Hosszas vita után végre elvégezték a helykijelölést és a munkálatakat a Mecseki Szénbányák saját építőbrigádja végzik majd.

— 75 EVES AZ ORSZÁGOS MAGYAR Bányászati és Kohászati Egyesület. Ez alkalomból kétnapos ünnepi ülést rendeztek Budapesten, amelyen megjelent többek között Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke, dr. Kiss Árpád miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke, Simon Antal, a Bányász Szakszervezet főtitkára. Felzólalt és résztvevő az ünnepségen dr. Lévardi Ferenc nehézipari miniszter is, majd az egyesületben kiemelkedő munkát végzettek megjutalmazták.

Hibaigazítás

— November 7-i számunk évfolyamjelzésében sajnálatos nyomdahiba történt. A lapfelalatti számozás helyesen: V. évfolyam 45. szám.

Jazbinszék Vilmos országgyűlési képviselő fogadónapja

November 16-án, esütörtökön délután két órától 5 óráig tartja képviselői fogadónapját Komlón Jazbinszék Vilmos elvtárs, országgyűlési képviselő. A fogadónap a Városi Tanács I. emeleti tanácstermében lesz. A képviselő kérj választást, hogy ebben az időpontban keressék fel kérésekkel, javaslatokkal, bejelentésekkel.

Már az új szervezeti formában működik az igazgatóság

November 15-től az új szervezeti formában működik a Mecseki Szénbányák igazgatósága.

Mint már közöltük, november 3-án a pártbizottság vb-ülése megvitatta és elfogadta az igazgatóság által előterjesztett új szervezeti felépítést és az igazgatóság működésének jövőbeni alapelveit. Ennek megfelelően a Mecseki Szénbányák igazgatóságán belül megszünt önálló osztályként működni a műszaki osztály, munkája beolvadt a beruházási és fejlesztési, valamint a bányaműszaki osztály munkájába. Megszünt önálló osztályként működni az üzemi-gazdasági osztály is, beolvadt a beruházási és fejlesztési osztályba.

A távlati fejlesztési és tervezési osztály tervező részlege külön vált és önálló osztályként működik, elnevezése: tervező osztály.

Összevonták a távlati fejlesztési és tervezési osztály generáltervezési és fejlesztési részlegét a beruházási osztállyal. Így tehát ez a beruházási és fejlesztési osztály elnevezéssel működik. A biztonságtechnikai önálló csoportot a bányaműszaki osztályhoz csatolták. Összevonták

a geológiai és a bányamérési osztályt, amelynek új elnevezése: mérnökségi osztály. Ugyancsak összevonták a munka és üzemszervezési csoportot az ügyvitelszervezési csoporttal és az új egység ilyen módon osztlly lett, szervezési osztlly elnevezéssel.

Az új igazgatási apparátusban végül az alábbi osztályok funkcionálnak: 1. Személyzeti osztály. 2. Szervezési osztály. 3. Jogügyi osztály. 3. Titkárság (mindhárom közvetlenül az igazgató alá tartozik). 4. Terv osztály, a főmérnök közvetlen irányítása alatt. 5. Bányaműszaki osztály. 6. Szénértékesítési osztály. 7. Gépészeti osztály. 8. Mérnökségi osztály (mindegyik a főmérnök helyettes irányítása alatt). 9. Beruházási és fejlesztési osztály. 10. Tervező osztály. A főmérnök irányítása alatt. 11. Bérügyi osztály. 12. Munkügyi osztály. 13. Anyagosztály. 14. Pénzügyi osztály. 15. Számviteli osztály. 16. Revizor osztály a főkönyvelő irányítása alatt. 17. Tanácsadók, osztályvezetői funkcióval, de intézkedési jog nélkül az igazgató irányítása alatt működnek, szaktanácsokkal látják el az igazgatót, a főmérnököt és a főkönyvelőt.

Nélküle, vele, ellene...

Voltunk gyalázott, mélyen a sárba vert rabok s vagyunk a szovjet, vagyunk a szovjet! Dallamok gyűrűznek fejkünk felett, s harci himnuszok csak akkor zúgnak belőlünk mikor fűz, szuszog, aziszeg ránk minden halál kígyója s mérgett marná belénk, hogy pusztuljunk holnap reggelig.
De mi vagyunk a Leninnel ébredt szolganép, nélküle nem és nem lehetnének meg semmiképp.

Vele vagyunk, mert belőle nőttünk és vele tisztult ki tisztán a szolganépek Bábaele. Vele születünk, belőle lettünk szabadok, belőle szültek szovjethatalmat magyarok, szlovákok; s germán hatalmi tébolyt verve szét véle s belőle tisztította meg jó eszét szennyektől, sártól, piszoktól, s fertők mocskaín felül emelte magát a német... szörnyű kín gyötörte, szaggatta, tépte és tépi, de talán kitörli múltja szennyéből végre
vert hadán
szétvert hadán a történelemnek csúfja ül.
De végre tisztul — elvégre mégis emberül kell élni

itt, ez örökké forgó sárgolyón.
Ellene volt a szörnyű gonoszoknak itt Lenin, ellene legyünk minden csúfságnak itt ma mind! S győzelmes harcunk dalára jövőnk visszatni!
Október fénye előre vibrált, s jelünk diktálja tollba, mi pedig írjuk: szeretünk forradalomnak tisztító tüze, légy velünk!

RETEI KLARA

A november 7-re hirdetett pályázaton első díjat nyert verse.

Kitüntették a honvédelmi nevelőmunka legjobb aktívait

Az MHS komlói elnökség-hatáskörébe tartozó legjobb aktívákat hívták meg a napokban, hogy november 7. alkalmából kitüntetésekkel, jutalmakat adjanak át a részükre. A tanács vb kistermében tartott fogadáson Hartmann János, a Városi Pártbizottság titkárhelyettese méltatta az aktívák áldozatkész munkáját. Arra kérte őket, hogy az átszervezés után, a Magyar Honvédelmi Szövetségben is olyan lelkesen dolgozzanak, mint eddig.

A kitüntetéseket Vágó Pál, az MHS városi elnöke adta át. Szlavék János tartalékos alezredes Honvédelmi Erdemrendet kapott — különös tekintettel az utóbbi tíz évben végzett tartalékos tiszti képzésért. Petti Sándor őrnagy (arany), Kapuvári László és Kanyar József (ezüst), Sára Károly (bronz) miniszteri ki-

tüntetést vehetett át. Tartalékos tiszti kitüntetésben részesült dr. Stadtrucker Péter, dr. Rendeki Ágoston, dr. Kupovics Gábor, Szamos József, Bódi Imre, Gombár József és Hargittai János. Többen ellismerő oklevelet érdemeltek ki, három aktív pedig pénzzjutalmat és könyvet kapott.

A barátj est alkalmával a megjelentek hosszan elbeszélgettek — felelevenítve a régi emlékeket. Természetesen szó esett a soron következő feladatokról is, többek között a november 26-án esedékes városi nagyaktíva ülésről. Ezen a tanácskozáson a Magyar Honvédelmi Sportszövetség átszervezéséről, a végrehajtás módjáról lesz majd szó. Az újjászervezett testület, melynek fokozottabb feladat jut a honvédelmi nevelésből, február 1-től működik Magyar Honvédelmi Szövetség néven.

Hetvenöt éve jelent meg Pécs legelső napilapja

A hírlapirodalom Pécssett immár 135 éves múltira tekinthet vissza. Az 1832-es évtől kezdve német nyelvű, majd 1860-tól magyar nyelvű hetilapok jelentek meg. Pécs város közönsége azonban szűkösgét érezte annak, hogy naponta tájékozódják a külföldi és belföldi, valamint a Pécs-baranyai eseményekről.

Nemcsak Pécs, hanem az egész Dunántúl első magyar napilapja, 1892 november 16-án „PÉCSI NAPLO” címmel jelent meg. Felelős szerkesztője: Várady Ferenc, a lap tulajdonosa pedig Engel Lajos nyomdász volt. Ez tulajdonképpen csak „mutatvány-szám” volt, amit 15 ezer példányban, 24 oldalon nyomtattak ki. A mutatvány-számot Pécssett, Baranyában, szomszédos megyékben, sőt Szlavóniába is szétküldték.

A „Pécsi Napló” politikai jellegű, de pártokívüli napilap volt, a liberális eszméket szolgálta. A mutatvány-számban a lap szerkesztői „Olvasóinkhoz” cím alatt programjukat a következőképpen jeölték meg: „Lapunk legfőbb célja a közügyek előmozdítása, a városi és megyei érdekek ápolása. — Semmiféle párt szolgálatában nem állunk; véleményünket minden irányban szabadon és függetlenül nyilváníttjuk. — Lapunkat befolyásoltni nem engedjük senki által.”

A mutatvány-számban már az akkori kapitalista korra jellemző bányászati hírt is találunk. „Arról értesítik lapunkat, hogy Koch Ferenc bányatulajdonos a somogyi és bányatelepi közsébbányáit a „Józsa” és „János” nevű aknákkal, eladni szándékozik a Dunagőzhajózási Társaságnak. Az adás-vétel körüli megállapodások folyamatban vannak. A szerződések megszövegezése s aláírása már csak napok kérdése. Azt is halljuk, — írja továbbá a lap —, hogy Koch ezen adás-vételi ügy befejezése után Olaszországba utazik, s ott tölti a telet. A tavasszal pedig végképp elhagyva városunkat, Grätzba költözik.”

A „Pécsi Napló” hetenként hat-szor — hétfő kivételével — mindennap megjelent. Előfizetési ára egész évre 12 frt. (24 korona) volt. A szerkesztőség a mai Bem utcában, az egykori Irgalmasok utca 2. számú. Nőthig-féle ház második emeletén volt. A szerkesztőség összesen 5 szobából állott. A lap kiadóhivatala a mai Kossuth Lajos, az egykori Király utca 4. számú házban működött, Engel Lajos könyvkereskedésében. A lap naponta reggel 5 órakor már az utcán volt.

Kik voltak a legelső pécsi magyar nyelvű napilap belső munkatársai? A politikai és társadalmi cikkek rovatvezetője maga a lap felelős szerkesztője: Várady Ferenc volt. Thury Zoltán, a lap segédszerkesztője, az „Egyetértés” és több vidéki napilap azelőtti munkatársa írta a vezércikkeket, továbbá a társadalmi cikkeket és ugyancsak ő vezette a tárca, irodalom és művészet rovatot is. A lap főmunkatársa: Kéry Gyula volt, aki azelőtt a „Győri Hírlap” segédszerkesztője teendőit látta el és több fővárosi lapnak is dolgozott. A „Hírek” rovatban pedig: Altmann Géza, Iványos Gyula, Mirth László és Orbán Márton dolgozott. Ezenkívül a lapnak számos külső munkatársa, valamint vidéki levelező-tudósítója is volt.

A férfikórus hangversenye

Ünnepi hangversenyt tartottak november 4-én, szombaton a Liszt-teremben, kilenc pécsi öntevékeny énekkar fellépésével. A hangverseny első részében Ivasivka Mátyás vezényletével fellépett a Pécsbányatelepi Kodály Zoltán férfikar, Szeszlai Zsolt vezényletével pedig a Pécsszabolcsi Bányász Vegyeskar is.

A közönség nagy vastapsal jutalmazta mindkét bányász-kórus fellépését.

1892. november 21-én megjelent a lap rendkívüli kiadása. De a „Pécsi Napló” I. évfolyamának első száma tulajdonképpen csak 1892. december 1-én látott napvilágot. 1910 nyarán a lapnál dolgozott Somlyó Zoltán, „az átkozott költő”, Kosztolányi Dezso és Karinthy Frigyes barátja. Ő szerkesztette a hirovatot. Rövid két hónap alatt, amit Pécssett töltött, több verse és cikke jelent meg a lapban. Bátor egyéniség volt a „Pécsi Napló”-nál a lap segédszerkesztője Thury Zoltán, aki 1892 őszén a „Szegeci Napló”-tól került Pécsre. Több vezércikkében élesen lamadta az akkori kormány belügyminiszterét, Hieronymit. Thury általában a 40-ás függetlenségi gondolatok szellemében írt a kiegyezésről.

A „Pécsi Napló” tárcarovatában országos nevű írók nevével is találkozunk: Benedek Elek, Gaál Mózes, Kiss József, Tömörkény István és Várai Antal. Jászai Mari hírneves színésznő, akinek Pécssett még ma is élnek rokonai, szintén frogatott a lapba. A „Pécsi Napló” 1893. január 29-i számában a színésznő naplójából

közölt részleteket. A tárcarovatban nemcsak magyar, hanem külföldi írók írásai is jelentek meg, például: Anatole France, Maupassant, Mark Twain és Tolsztoj.

A „Pécsi Napló” 1919—1921-ig, Pécs szeb megszállása idején és azután is többféle változáson ment keresztül. A lap 1919. április 18-tól a Pécsi Szociáldemokrata Párt hivatalos lapjaként jelent meg. A lapot 1919. október 31-én az SHS királyi belügyminisztérium betiltotta szocialista szellemű, a Magyar Tanácskörtársaság mellett állástfoglaló cikkei miatt.

A későbbiek során a lap felelős szerkesztője: Lenkei Lajos, 1919. április 18-tól Dömel Andeln, 1919. november 1-től pedig újra Lenkei Lajos lett. A lap 1920. februárjában 3000, 1920. októberében 2500, 1921. augusztusában pedig 2800 példányban jelent meg. A második világháború idején 1944-ben a „Pécsi Napló” a Független Kisgazdapárt szócsové lett, de csak rövid ideig, mert az újságot 1944. tavaszán a fasiszta Sztójay Döme-kormány betiltotta.

Pusztai József

Négyfordulós keresztrejtvény-pályázat

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												

Mától kezdve négy héten át, minden alkalommal egy-egy keresztrejtvényt közlünk. Az első rejtvény irodalommal, a második képzőművészettel, a harmadik biztonságtechnikai és a negyedik műszaki kérdésekkel foglalkozik. Az egyes számú rejtvény beküldési határideje november 18. A kettes számú rejtvényt november 25., a harmas számú december 2., és a negyedik december 9. A heti megfejtésekhez minden esetben csatolni kell a rejtvenyszelvényt, mégpedig oly módon, hogy az rá legyen ragasztva a levelezőlapra. A megfejtések csak a rejtvenyszelvényekkel együtt érvényesek.

Erdemnyírdetésre a Mecseki Bányász december 12-i számában kerül sor. A helyes megfejtők között három töltött, három golyostollal és húsz (szépirodalmi, műszaki) könyvet sorsolunk ki.

VÍZZINTES: 1. Részlet Juhász Ferenc egyik szép verséből. (Folytatás a függőleges 2. és 7. sorokban). 2. Ilyen divat is van. — Római 6. — Erdel állat. — Az okozattal függ össze. — Majdnem rian! 3. Polyadékok óntó (pohárba). — Mássalhangzó kimondva. — 4. Aranyérmes a sportban. — Zamat. — Mondatrészt is. zenei hang is. — Fogalt használja. 5. Birka teszi. — A városok tereln gyakori. — Mássalhangzó. 6. A kulya teszi. — A. O. — Az étel is, a beszéd is lehet ilyen. — Nem fel. 7. Darab. — Káposztafajta. — Költő alkotások. 8. Ilyen dinamika is van. — T. — Nagyszabású táncmulatság. — ... zamatra nagyszerű. 9. P. — Verne népszerű regényhőse. Egyik könyvének címeben, mint kapitány szerepel. — O. — Tiltakozó szócska. — Római ötös. —

A labdajátékok végső célja (ékezet nélkül). 10. E. — E. — Tisztul (ruhát). — Lada mássalhangzó. — Nem rossz. — Kenyerre ... 11. S. N. — Latin kötőszó. — Belső szerv. — Fel ellentéte. — Személyes névmás. — Az embertársadalom fejlődésében ... ilyen nagy részt különböző ... meg. — Hegyecska. — Alap ... pénzegység. 13. Ilyen testvér van. — Földet forgat. — M. — Inni egyik fele. — T-vel végén: népszerű takarékszövetkezet. 14. T. — Ez. — Madár ... cézve. 15. Nem haltak meg. — Nem ide rak. — Z.

FÜGGŐLEGES: 1. Epitóbiában Európai főváros. — Visszatér ... első csigafajta. 2. A rejtvény második sora. 3. Tudásbizonyítók az iskolában. — K. — Nagyszabású szerepel, valósággal ... N. 4. Kora. — O. — Latin ... Emő két szélét. — Közkelet ... Jarmú. — Merl egyik fele. — Sir. — Morzehang. — Az órá ... gyarok varázslója. — Gráner ... fele. — ececece. 6. Vörös. — del víznyelő. — S-sel az elejét ... tüdőszerezt. — M. O. 7. A ... vény harmadik sora. 8. Így ... dolgozta mindenkinék. — E. ... a csodák csodája. — E. ... Rómán pénzegység, ahogy mon ... Kijelent. — A. 9. ... hónapunk. — Május 19-én van ... névnapja. — O. M. N. — Cipő ... 10. Be ellentéte. Személyes névmás. — Nem ... G. K. R. — Olasz pénzegység. — Regi közlekedési eszköz, ma inkább ... laminek a kicsinyítésére. — letéket fizet. — Fertővíz. — ... nos mássalhangzó. 12. A ... vény első sorának folytatása.

1. SZ. SZELVÉNY

Szükség lesz-e továbbra is a bányabeli koncentrációkra?

Kezdetben voltak a kamrafejtések, majd jöttek a frontfejtések, később pedig a tömegtermelő munkahelyek, a koncentrációk. A folyamat azonban nem volt általános, hiszen ma is van még a vállalat területén üzem — például Szászvár —, ahol kamrafejtésekből termelik a szenet. Mindegyik módszernek van előnye, és van hátránya. Hogy egy adott üzem melyiket alkalmazza, az sok mindentől függ, de elsősorban a geológiai viszonyoktól függ. Az északi üzemet kivéve a vállalat minden bányája frontfejtésekből termeli a szenet. Ez, és a bányabeli koncentrációk létrehozása nagyban befolyásolta az önköltség kedvező alakulását, a gépesítettség, a fejtési előrehaladási sebesség növelését, a gépesített földalatti szállítást kiterjesztését.

Ma már ott tartunk, hogy az üzemek két-három koncentrációból adják a napi termelést, s ez nem lebecsülendő eredmény! A január elsejével életbe lépő, megváltozott gazdaságszervezési rendszer azonban — ezzel kapcsolatban — sokakban kételyeket támaszt a koncentrációk életképességét illetően. Ugy véljük, mivel a széntermelésnek a fogyasztók igényeire kell igazodnia, a tömegtermelő munkahelyek fenntartása indokolatlan, hiszen nem lehet különválasztani a különféle minőségű szeneket. Szerintünk

mindig azokat a telepeket kell leművelni, amelyeknek szene éppen a kért minőséggel egyezik.

Valóban így áll a helyzet? Ami a különféle szenek keveredését illeti, abban igazuk van az aggályoskodóknak. De nem szabad elfeledni, hogy ez a probléma nem mai kelteű, hiszen már az első koncentráció létrehozásakor felfelmerült. Az üzemek vezetői azonban — nagyon helyesen — úgy irányították a nagy egységen belül a kisebb részek munkáját, hogy a végeredmény jó legyen.

Miről van szó? Arról, hogy az egyik telepen szene jobb minőségű, a másiké gyengébb. Megfelelő arányú terméssel és megfelelő arányú keveréssel — ami már a szénosztályozók feladata — ki lehet hozni a kívánt minőséget. Ami pedig a fogyasztók változó igényeit illeti, azokat az egyik vagy másik telep szénének többletkihozatalával ki lehet elégíteni.

A Dunaj Vasmű, az erőművek, a MÁV általában nem változtatja havonta minőségi igényeit. Egy bizonyos szintre kell csak beállni, és azt tartani. De szigorúan és következetesen tartani, mert a vévöket semmivel sem lehet jobban „megfogni”, mint egyenletes minőséggel, precíz szállítással.

A koncentrációkról való lemondás egyenlő lenne a visszafelé fordítással, ami viszont a

termelési ségek növekedését, a szén árának emelkedését, a minőség romlását, de legalábbis rendkívüli módon való hullámzását vonná maga után. Ezen felül pedig azt sem lehet megtenni, hogy csak a kiváló minőségű, magas kalóriatartalmú, alacsony hamuszázalékú, jó sülőképességű szenet bányásszuk, hiszen ez egyenlő lenne a rablógazdálkodással. Évtizedekkel ezelőtt gyakori volt az ilyen jelenség, akkor azonban a bányatulajdonost csak az érdekelte, hogy a befektetett pénz minél előbb, minél többszörösen visszatérüljön. A mi bányánk azonban nem néhány évre akarnak munkalehetőséget biztosítani a munkásoknak, hanem jóegynéhány generáción keresztül. Meg kell teremteni tehát a termelők és a fogyasztók közötti jó összhangot — ez mindkét fél érdeke.

Ami pedig az üzemeket illeti, lehetséges, hogy a fogyasztók szerinti elosztás lép életbe. Vagyis az, hogy meghatározák: ez az üzem (vagy üzemek) Dunajvárosnak termel, mert olyan minőségű a szene, ez pedig a MÁV-nak, az erőműveknek, a TÚZEP-nek, ez pedig az egyéb fogyasztóknak. Ilyen variáció lehetséges. De ezek az üzemek is koncentrációkban termelik majd a szenet.

Császár Zoltán

Bányáink baleseti helyzete a III. negyedévben

A Mecseki Szénbányák az első félévben igen jó baleseti mutatószámokat ért el, melyek a harmadik negyedévben kissé romlottak.

A harmadik negyedévben 158-an szenvedtek egytől három napig gyógyuló, 731-en pedig három napon túl gyógyuló balesetet. Sajnos négy halálos kimenetelű baleset is történt. Vasas-bányüzemnél fejtési omlásból adódóan egy; Béta-bányüzemben egy megszakadt guritónak az újra biztosítása közben a homlokból kiforduló közet egy dolgozó agyonnyomott, Zabák-bányüzemnél egy szállítási felvigyázó csille visszatevése közben és a villamosüzemnél egy szabálytalanul bekötött hegesztő transzformátor próbaüzemeltetése okozott halálos kimenetelű balesetet.

Az elmúlt kilenc hónapban sajnos már annyi halálos balesete volt a vállalatnak, mint az elmúlt évben összesen. A negyedik negyedévben úgy a fizikai dolgozóknak — akik a szabályos munkájukkal elősegíthetik, hogy halálos baleset nélkül muljon el a negyedév — mint a műszaki dolgozóknak — akik a fokozott ellenőrzésük folytán és a jól megtartott oktatások folytán elősegíthetik a halálos balesetek csökkenését — elsőrendű feladata kell, hogy legyen a halálos balesetek lehetőség szerinti megakadályozása.

Romlott a baleseti gyakorisági szám úgy a földalatti, mint a külszínen is. A földalatti mutatószámban 15 százalékos, a külszíni mutatószámban 24 százalékos és az össz-mutatószámban 15 százalékos romlás jelentkezett.

Továbbra is a baleseteknek legtöbb százalékát a hulló és guruló kő okozza, mely az összes balesetnek 19,7 százalékát teszi ki. Ezután következik az anyagmozgatásból eredő balesetek száma, mely az összes balesetnek 14,4 százalékát teszi ki, valamint 10 százalékát a tárgyak leesése és eldőlése okozza, 10,2 százalékát az elcsúszás, elesés okozza. 8,6 százalékát a kéziszerszámok használata, 5,3 százalékát a kézisüllyesztésből ered, 3,3 százalékát a mozdonyszállításnál történik, 3,4 százalékát

csúszda szállításhoz ered, 2,6 százalékát a kötélt, illetve villaszállításhoz történik, 2,3 százalékát a folyamatos szállító berendezéseknél történik, 0,7 százalékát a jövesztő, illetve rakodógépek használatából ered, 0,9 százalékát a műhelygépek használatánál történik, 1,6 százalékát egyéb gépek használatából ered és 17 százalékát egyéb helyen történik.

A baleseteknek 47,5 százaléka kézserülés, 28,2 százaléka lábsérülés, 9,8 százalék fejsérülés, 2,9 százalék szemsérülés és 11,8 százalék egyéb sérülés.

A kézserülések csökkentése érdekében három üzemünkben, Kossuth-bányüzemben, Zabák-bányán és Szabolcsbányán egy-egy nagy létszámú fejtés egyik szakját ellátjuk védőkesztyűvel. A negyedév elteltével értékelni lehet, hogy a csapatokon belül hogyan alakult a kézserülések száma szakonként és ebből majd le lehet vonni azt a következtetést, hogy a kesztyű használata ezeken a munkahelyeken mennyire csökkentette a kézserülések számát.

A vállalat biztonságtechnikai csoportja megvizsgálta, hogy üzemünkben egyes munkaterületeken, hogyan alakult a baleseti gyakorisági számok, hogy az intézkedések megtételére az üzemek figyelmét felhívja, vagy saját maga intézkedjen.

Szénelővájásokon vállalati szinten 17 százalékkal romlott a baleseti gyakorisági szám. Ezen belül rossz baleseti mutatószámmal dolgozott Kossuth-bánya.

A meddőelővájási baleseti gyakorisági szám 7 százalékkal romlott és igen rossz baleseti mutatószámmal dolgozott Zabák-bányüzem 229,5.

Nem jól alakult a korszerűen biztosított fejtések baleseti gyakorisági száma sem. Az első félévhez képest a romlás 10 százalékos. Ezen belül nagyon magas volt a baleseti gyakorisági száma Szabolcs-bányüzemnek és Zabák-bányüzemnek.

A munkafegyelem és a technológiai fegyelem lazulására vezethető vissza az a romlás, mely a hagyományosan biztosított fejtéseken következett

be. Pécsbánya-bányüzemben 100 százalékos, Kossuth-bányüzemben 100 százalékos, Béta-bányüzemben 57 százalékos, Zabák-bányüzemben 50 százalékos a romlás. Ezen üzemeknél a technológiai fegyelem és a munkafegyelem megszilárdításával — mely elsősorban a műszaki közép-kaderek oadaó munkájukon múlik — lehet elérni a balesetek csökkentését az elkövetkezendő időben.

A többi munkaterületeken aránylag elfogadható baleseti mutató számok alakultak ki.

A negyedik negyedévben a baleseti helyzet javítása érdekében az üzemeknek elsőrendű feladata, hogy a technológiai fegyelem és a munkafegyelem terén komoly javulás legyen. Szükséges a műszaki felső vezetők ellenőrzésének a fokozása is, hogy a szabálytalan munkavégzést a lehető legminimálisabbra lehessen csökkenteni. Szükséges továbbá a dolgozók színvonalas oktatásának a vitele is, hogy ezáltal a dolgozók munkavégzési tudásuk növekedjék és végsősoron tudatosan tudjanak védekezni a bányászat veszélyei ellen.

Rickert Antal

Helytörténeti iskolamúzeum nyílt Vasason

A Vasas I. általános iskolában nyitották meg azt a helytörténeti iskolamúzeumot, amely szinte egyedülálló és amelynek dokumentumait az iskola tantestülete és szülői munkaközössége gyűjtötte össze. Üvegtrüfkeben számos bányászati munkaeszköz, okmány és fénykép látható. Az iskola tanárai és tanulói jelentős segítséget kaptak a kiállításához a Mecseki Szénbányák vezetőitől, a vasasi bányászterületen élő iskolások helytörténeti iskolamúzeumát nagy elismeréssel fogadták az érdeklődők. Pécs város vezetői. Minden bizonnyal jövőben is számos látogatója akad.

A Szovjetunió ma

V. rész

A szocialista mezőgazdaság sikerei

Földünk lakosságának hatvan százaléka a mezőgazdaságban dolgozik, s az országok jelentős részében a dolgozó parasztság alkotják a nép legszegényebb rétegét. A világ számos térségében igen nagyok a különbségek a városi és a falusi lakosság életkörülményei között, a mezőgazdaság sokmillió ember számára

még a legszükségesebb élelmiszereket sem biztosítja. Nem véletlen, hogy a világgazdaság érdeklődéssel figyeli: miként oldja meg a szocialista rendszer az agrárkérdést, mit tett a Szovjetunió a mezőgazdaságért, a falusi lakosságért a forradalom óta eltelt fél évszázadban.

Amikor még a nagybirtokosok uralták a földet...

A cári Oroszország 180 millió lakója közül 130 millió volt a parasztlakosok száma. A falusi lakosság nagy többsége rendkívül súlyos körülmények között élt. Jellemző az akkori viszonyokra, hogy a gazdaságok egyharmadában a parasztlakosok voltak a földművelők. Ötven millió parasztlakos volt annyi földje, mint 30 ezer földesúr. Ez — átlagosan számítva — azt jelenti, hogy egy-egy nagybirtokos ezerhat-százszor akkora földterülettel rendelkezett, mint egy-egy parasztlakos.

Nagy mértékben súlyosította a parasztlakosok helyzetét az 1861-ig fennmaradt jobbágyrendszer, a nagybirtokosok kezében volt a földterület s a földrendkívül magas ára, ami lehetetlenné tette, hogy a paraszti tömeg saját földterületéhez jusson. A parasztság

nehezen viselte el nyomorúságos helyzetét, politikai jogfosztottságát, megaláztatását. Legjobbjai már a forradalom előtti években felismerték, hogy jogot, szabadságot, emberhez méltó életet csak akkor vívhatnak ki, ha a kommunista párt vezette munkásosztály oldalára állnak, s együttesen török le a zsarnoki önkényuralmat. A bolsevikok pártja azt tanította, hogy a földkérdést csak a parasztlakosok érdekeinek figyelembevételével lehet megoldani. A paraszti tömegek követték a kommunistákat: a munkásosztály szövetségében indultak rohamra a földesúri rend megdöntéséért. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom azért győzhetett, mert valóssággá vált a kommunista párt célkitűzése: létrejött a munkások és parasztlakosok szövettsége.

Dekrétum a földről

A forradalom győzelmét követő napon a szovjet kongresszus elfogadta a földről szóló dekrétumot, amely kimondta, hogy „a földesúri földtulajdon azonnal és minden megváltás nélkül megszűnik”. A föld állami tulajdonba ment át és megváltás nélkül a parasztlakosok használatába került. Összesen több, mint százötven millió hektár földet adták át használatra a falvak dolgozóinak. A parasztlakosok mentesítették a földbérlet fizetésétől, s megszabadították őket a három milliárd rubelt kitevő földadósságtól. A földkel együtt a parasztlakosok kezébe kerültek a földesurak jószágai és mezőgazdasági fel-

szerelése is. Joggal mondhatta Lenin: „A parasztlakosok a proletárdiktatúrától először legtöbbet és azonnal főképp a parasztlakosok nyertek.”

Mindez azonban csak a kezdet volt. A forradalom utáni időben a legöntudatosabb munkások a falusi dolgozók segítségére siettek. „Az októberi — szovjet — forradalom egyik legnagyobb, elpusztíthatatlan műve az — írta Lenin —, hogy az élenjáró munkások, mint a szegények vezetője, mint a falusi dolgozó tömegek vezére, mint a munka államának építője a „nép közé” ment. Ezer és ezer legjobb munkás adta oda a falunak Petrográdnak, meg a többi proletárlakóknak.”

A költő a tegnapról és a máról

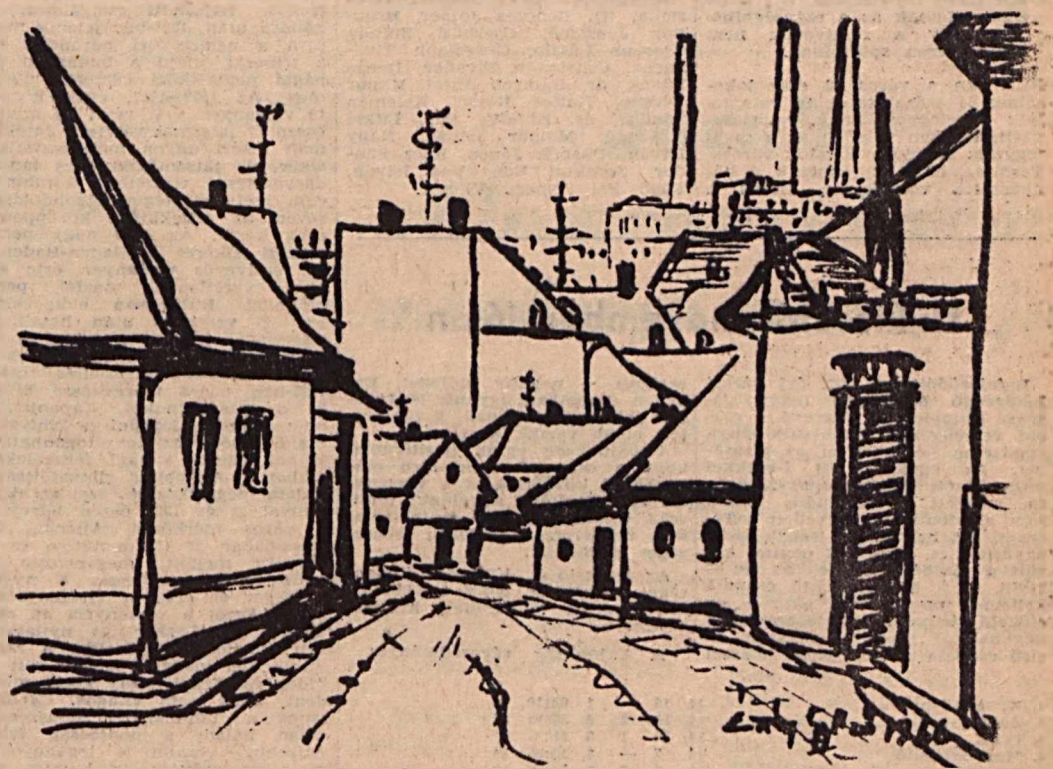
Köztudomású, hogy a Szovjetunió parasztsága — s természetesen az ország mezőgazdasága is — gyökeres változáson ment át az utóbbi évtizedekben. Mihail Iszakovszkij, szovjet költő. Múlt és jelen című versében így jellemzi a régi és az új közti különbséget:

Eke, borona, nadrágszíjnyi föld.
Ez volt az élet: kúszkodás,
mocsok,
A jelen kéklő égboltja alatt
a gyilkos mültra gyakran
gondolok.
Mennyit szenvedtél, életem
dús fája,
mikor még csak hajtszod
ütközött!
Virulsz most: rád ég és föld
áldása árad
s madárraj csivog lombjaid
között!

Első lépésként a mezőgazdaság fejlesztésére kellett intézkedéseket hozni, hiszen a régi módszerek egyáltalán nem voltak alkalmasak arra, hogy ellássák az országot elegendő élelmiszerral és az ipari mezőgazdasági eredetű nyersanyagokkal. Súlyosította a helyzetet, hogy rendkívül elmaradott volt a falusi életforma, hiszen a forradalom nem vehetett véget egy csapásra a szegénységnek és a kulturálatlanságnak. Olyan megoldást kellett hát találni, amely lehetővé teszi a parasztlakosok számára a termelés gyorsított fejlesztését, s a falvakban is szélesre tárja a civilizációhoz, a kulturális felemelkedéshez vezető utat.

— A NOVEMBER 7-I PÁLYÁZAT díjnyertes műveit december elején kezdjük csak közölni a Mecseki Bányászban. Mind a pályázók, mind pedig olvasóink szíves türelmét kérjük.

A sőbalokány utcai részlet

Erdy Győző tusrája

Bányász-közmondások

Kár tréfálkozni a halállal — ő mégis komolyan vesz téged.

Ne feledd, hogy a brigád tagjai teszik lehetővé, hogy magadnak élj — és hogy magad is jól élj.

Ha munkástársadat el akarod gáncolni, könnyen kitérheted a lábaidat!

Ha már várod is a halált,

nem menj eléje fegyverzetlenséggel és hősködéssel.

Miről ismerül meg a nőten bányászt? Övet is, nadrágtartót is visel.

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZÉNANYASZATI DOLGOZÓK HETILAPJA

V. EVFOLYAM, 47. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

1967. NOVEMBER 21.

Jelentős versenyszakasz — politikai tartalommal

Növekedett a résztvevők száma és aktivitása

November 7-ével egy rendkívül jelentős munkaversenyszakasz ért véget a Mecseki Szénbányák üzemében. Csupán versenyszakaszról, s nem versenyről van szó, hiszen köztudott, hogy szocialista brigádjaink és egyelőre a mozgalmon kívül versenyző kollektívák is az egész esztendőre szóló vállalásaikat a Nagy Októberi Szocialista Forradalom fél évszázados jubileuma jegyében tették meg. Mégis figyelemre méltó ennek a „versenynek” az évfordulót megelőző egy-másfél hónapos szakasza, mert dolgozóink — érthetően — ebben az időszakban igyekeztek olyan eredményeket produkálni, amelyek méltóak a rendkívüli alkalomhoz. Másrészt ezek az eredmények nem csupán a természetben mutatkoztak meg, hanem politikai tartalmuk is új szakaszt sejtet a szocialista munkaversenyben.

Vállalati szinten felmérni és kellőképpen, minden részletében értékelni ezt a versenyszakaszt egyelőre nem lehet és — a konkrétan mérhető termelési eredmények mellett — az üzemekben is csak több-kevesebb — de nem a teljes — tényanyag mérhető fel és értékelhető.

Béta-aknán például határozottan kimutatható a ver-

senyszakasz erősen politikai jellege. Ezt jelzi az a körülmény is, hogy a pártszervezet a korábbiaknál tevékenyebben, közvetlenül vett részt a verseny szervezésében, irányításában. A Zobák-aknai felhíváshoz elsők között csatlakozva, azonnal a munkaversenynek ezt a „nem termelési” oldalát emelték ki, s emellett természetesen a termelési eredmények sem maradtak el.

Egyöntetű az a megállapítás Béta-aknán, hogy ilyen jól sikerült verseny már régen volt — ha volt egyáltalán — az üzemben. A dolgozók — szocialista brigádtagok és brigádok kívüliek — rendkívül

nagy számban és nagy aktivitással vettek részt a különböző rendezvényeken. Például: a versenyszakasz idején rendezett hat filmvetítést — jobbára történelmi-politikai filmekről van szó — összesen több mint ezer ember tekintette meg. Hasonlóan alakult a kiállítások látogatása. Az ez évben — az évfordulóra való felkészülés időszakában — az üzemben rendezett három kiállítást mintegy ezer fő látogatta, ugyanakkor az októberben megnyílt „Ötven éves a Szovjetunió” című kiállítást hozzávetőlegesen mintegy másfélszer ember nézte meg. Ugyan- ebben az időszakban az üzem

négyszázötven — köztük három szovjet — turistacsoportot, illetve küldöttséget fogadott, látott vendégül. Ezek a fogadásokon sok bétai dolgozónak nyílt alkalma arra, hogy közvetlen barátságot kössön szovjet emberekkel. A Szovjetunióról rendezett szellemi vetélkedő üzemi döntőjén hét csapat indult, 3-3 fővel, s a versenyt mintegy 110 ember szurkolta végig, s eredményesen szerepelt az üzem csapata (5. lett) a vállalati döntőn is. Az évforduló tiszteletére rendezett nyilvános pártnapon különösebb mozgósítás nélkül másfélszáz ember jelent meg (az üzem klubjában telt ház volt) és a hallgatóság soraiban sok vidéki dolgozó is helyet foglalt.

Végül is a politikai rendezvényeken való részvételt és a termelési eredményeket pontozva alakult ki a verseny sorrendje. A körletek közül az első körlet bizonyult a legjobbnak; a fejtesek versenyében az első helyet Papp Lajos, a másodikat Pfeiffer Alajos többszörös szocialista brigádjára nyerte; az elővájó csapatok közt Rákosi Mihály kollektívájára került az első, Müller Antal brigádjára a második helyre, végül a szállításhoz az Erdős Antal vezette II. szak nyerte a versenyt.

Népfrontválasztásra készülnek

A Hazafias Népfront Komló városi elnöksége kibővített elnökségi ülést tartott a múlt héten a tanács vb-termében. Első helyen az 1968-ban sorra kerülő népfrontválasztási komlói programjáról esett szó. A választást területi és városi gyűlések előzik meg. A város területén 12 helyen választanak területi bizottsá-

got, majd a városi bizottság megválasztása következik. A választási előkészületek programját Kádár Németh Béláné terjesztette elő, amelyet a résztvevők élénk vita után fogadtak el. Egyébként a területi választógyűlések februárban lesznek. A városi választási gyűlés márciusban esedékes.

Egy ember

— és a társadalmi kötelezettségek

— Van-e zsebpénzed?
A gyerek szemben ül a kérdezővel, néz és nem felel. Nagyon értelmes arca van, de nem felel.
— Ki szoktál kapni otthon?
— ???
— Kitalálod, ki otthon leginkább?
— Aputól.
— Anyutól nem?
— Nem. Soha.
Na, megoldódik a nyelve lassan — gondolja Sinkó Béla nevelő — csak ügyesen, óvatosan kell a lelkét és az érzelmeit megközelíteni. Újabb kérdések következnek és kibontakozik a gyerek jellege, feltárnak a családi körülmények, kapcsolatok.
— Egyedül követtél el a betörést az ABC áruházban?
— Nem. Ketten voltunk.
— Megmondanád a társad nevéit?
— Nem.
— Miért nem?
Ezt már nem mondja meg. Megint elakadt a beszélgetés. És ilyen helyzetekben még finomabban, ügyesebben kell kérdező, látszólag jelentéktelen és közömbös dolgokat, hogy egy váratlan rákérdezés folytán mégiscsak kiderüljön az igazság.

Sinkó Béla nevelő a komlói Kenderföld általános iskolájában tanítja történelmet, hazaszeretlét, becsületességet, jogalmazásra, helyesírást és sok mindenre még a gyerekeket. A harmadikosok tanár bácsija azonban nem nevelői minőségben szokta feltenni az előbb leírt kérdéseket.

Az Ifjúságvédelmi Tanács tagjaként — sajnos — bőven akad dolga iskolai nevelő-oktató munkáján kívül az előbbi kérdésekkel bemutatott ügyek miatt is. Mert ügyek ezek, ha nem is a szó jogi és igazságszolgáltatási értelmében, de ügyek, mert olyan gyerekekről árulkodnak, amelyek már bűncselekménynek is mondhatók. És ilyenkor bizony nem a szülőknek is. A szülők viszont másképpen felelnek, mint a gyerekek, rendszerint elismerik, hogy fiacskájuk bűnt követett el, de mindjárt mentik is.

Nem könnyű tehát ennek a társadalmi megbízatásnak eleget tenni, de hát ott vannak az Ifjúságvédelmi Tanácsban mások is, ott az orvos, a rendőrtiszt, a nőtanács és a pedagógustársak támogatása, ott vannak maguk a gyerekek, akik elítélik társaik lopását, betörését, durvaságát és rosszságát.

Időt, energiát, pszichológiát jártasságot és érzéket követel ebben a tanácsban minden olyan tevékenység, amely a gyerekek tisztességre nevelésével függ össze. Sinkó Béla rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal, ezért szeretik, elismerik a munkáját.

Ragazkodnak hozzá még azok a gyerekek is, akik valamikor elkövettek valamit és ő „vette elő” őket, mert érzik szavaiból, hogy végeredményben nekik maguknak akar jól. Családlátogatás, esti oktatás, önmaga képzése, az ifjúság testi és szellemi fejlődésének elősegítése iskolán kívül is, — mind olyan társadalmi feladatok, amelyeket önként vállalt. (És éppen abban az időszakban, amikor kísérletek indultak meg arra, hogy a társadalmi munkával való megterhelést csökkentésük.)

Kossuth bányán van egy esti általános iskola. Sinkó Béla ott is tanít. Történelmet a hetedik osztályban.

A tanév elején még megtörtént, hogy a munkából jött bányászok csak megjelentek, de mindjárt el is mentek. Nem hallgatták végig a történelemórát. Fáradtak voltak, nehéz is volt a tananyag, hazamentek.

Ma már nem mennek haza, csak az óra végén. Sinkó Béla megtalálta a hangot, eltalálta hogyan teheti érdekessé a történelemórát a felnőttek számára. Ezek az esti történelemórákon mindig át kell állnia a felnőttek számára elfogadható oktatási stílusra. Másféle metodika ez, mint a gyerekekkel szemben kialakított módszerek. Az érdeklődés felkeltésének feladata, a munka után már fáradt ember figyelmességéhez igazodó módszerekre van itt szükség. Kossuth bányán sikerült ezt megvalósítani — ezért is szeretik és tisztelik.

És azért is, mert haflandó estét a művelődés szolgálatába állítani. Mások művelésének szolgálatába.

Többi estét pedig saját művelésére: a marxizmus-leninizmus esti egyetemének második évfolyamán a politikai gazdaságtan tanulmányozására.

Magánélete? Családi élete? Az is van — és erre is jut ideje — az újságíró pedig csodálkozva nézi ezt az embert; arra gondol, hogy lám, milyen jól bírja magát.

Vannak így mások is, persze hogy vannak. Mások is dolgoznak a közösségért, az ifjúságért, a gyermekekért, a felnőttek műveléséért, önmaguk képzéséért, családjukért. Mégis jó dolog talán, ha most bemutatom Sinkó Bédát a komlói kenderföldi iskolából, hogy példájából új erőre kapjanak, akik netalán-tán kezdtek volna elfáradni. Így gondoltam, amikor elindultam, hogy megkeressem őt és írjak róla.

Írtam róla; tessék ilyen egy pedagógus ma egy munkásvárosban: Komlón. Azért mégse tudom visszafojtani magamban, hogy megkedvezem tőle — így az újságban is — ugye jobb volna, ha kevesebb lenne ez a társadalmi megterhelés? Több energiája-ereje jutna egyre-egyre. De hát ennek a gyakorlati rendezése már nem a riportert dolga.

Gyevi Károly

A szakma mestere

A Központi Villamos Üzem István-aknai részlegénél dolgozik Horváth József, közismertebb nevén Józsi bácsi. Néhány évvel ezelőtől még mint mozdonylakatos tevékenykedett. Akkoriban történt, hogy nagyon sok baj volt a mágnesszelepekkel, általában elromlottak, nem volt megfelelő a javításuk. Az üzemvezetőség végül is megelégette a dolgot, s keresni kezdett olyan ember után, akire nyugodtan rábízhatja ezeknek a rendkívül fontos szerkezeteknek a javítását. Így esett a választás Józsi bácsira.

Csaknem három éve ennek, s azóta nem merült fel kifogás a munkája ellen.

— Mire valók ezek a mágnesszelepek?

— Ezek révén működnek a betolóberendezések. Nyitják a kazajót, mozgatják a csillertovábbító és megállító berendezéseket, és még számos műveletet végeznek. Ez az életető eleme az egésznek —

mondja az idős munkás.

— Mennyi ideig tart egynek a megjavítása?

— Az a hibától függ. Van olyan is, amire rámegy egy teljes műszak.

— Aprólékos munka lehet...

— Az. Türelem kell hozzá.

Néha ötször-hatszor is szét kell szedni. Minden összerakás után kiprobálok. Ha a legkisebb hibát tapasztalom, újra kezdem az egészet. Itt nem lehet sietni. A minőség a fontos. Hogy jó legyen, ne okozzon termelés kiesést. Kellemetlen lenne, ha éppen miattani állnának a gépek.

Közvetlen felettesei úgy nyilatkoznak, hogy Józsi bácsinak aranyat ér a keze, a szaktudása, a türelme. Amelyik szelepre azt mondja: jó, azt nyugodt lelkiismerettel be lehet építeni. Még soha nem csalódtak benne. Azt mondják, sok ilyen lelkiismeretes emberre lenne szükség István-aknán.

— császó —

Javult valamennyi üzem minőségi mutatója

Valamennyi üzem javított minőségi mutatóján a legutóbbi dekádban. Míg egy héttel korábban csak Béta-akna teljesítette hamutervét, addig most öt üzem áll 100 százalékos felett. Különösen számottevő a feljutás Béta-aknán (109,59 százalék), Pécsbányán (104,29), Kossuth-bányán és Szabolcsbányán (102,51), ahol átlagban 4-5 százalékos javult a mutató.

November 18-ig a minőségi sorrend:

1. Béta-akna 109,59%
2. Pécsbánya 104,29%
3. Szabolcsbánya 102,51%
4. Kossuth-bánya 102,15%
5. Tanbánya 100,77%
6. Vasasbánya 99,33%
7. Zobák-akna 96,55%
8. Szászvár 91,25%

A vállalat a havi időarányos tervét november 18-ig 98,8 százalékra teljesítette. Az adósság 2521 tonna. A lista-

vezető ezúttal is Béta-akna, amely 116,6 százalékkal zárta a hetet. E nagyszerű eredményből arra lehet következtetni, hogy a bétaiak messze túlszárnyalják azt a vállalást, miszerint 5-6 ezer tonnával többet adnak a tervezettnél. A szászvári üzem is előkelő helyen van a táblázaton. A 103,9 százalékkal tovább folytatták azt a sikersorozatot, amit már hosszú idő óta produkálnak. Kiemelkedő teljesítménnyel áll a harmadik helyen Vasasbánya: mutatója 103,8 százalék.

A mennyiségi eredmények alapján:

1. Béta-akna 116,6%
2. Szászvár 103,9%
3. Vasasbánya 103,8%
4. Szabolcsbánya 100,6%
5. Pécsbánya 96,5%
6. Kossuth-bánya 92,8%
7. Zobák-akna 91,7%
8. Tanbánya 97,8%

Konzultáció

A vállalati (üzemi) pártszervezetek szerepe, feladatai az új gazdasági mechanizmusban

Az új gazdasági mechanizmus bevezetésének olyan előkészítési szakaszába értünk, amikor az általános elvi problémák tisztázásán túl egyre inkább a gazdaság irányításának gyakorlati kérdései kerültek előtérbe.

Ez a körülmény arra ösztönzi pártszervezetünket, hogy megtalálja azokat a helyes formákat és módszereket, amelyekkel érvényesíteni tudjuk befolyásukat a vállalatok és az üzemek gazdálkodásában. Hogyan juttassuk érvényre a párt vezető szerepét a gazdaságban — ez napjaink egyik legerősebb kérdése.

A Központi Bizottságnak a gazdasági mechanizmus reformjára vonatkozó 1966. május 25-i határozata, pártunk IX. kongresszusa egyértelműen tisztázza, hogy a gazdaságirányítás új körülményei között is:

„A közérdeknek, a társadalmi céloknek a felmérésére és érvényesítésére a marxista-leninista szemlélettel felvértezett párt hivatott. Ebből következik, hogy a gazdasági életben is műhatatlanul érvényesülnie kell a párt irányító, vezető szerepének, amely a politikai irányításban, koordinálásban és ellenőrzésben nyilvánul meg.”

Voltak és egyes helyeken még ma is fellelhető azok

a nézetek, amelyek a gazdaság közgazdasági eszközökkel történő irányításában és befolyásában a piac és értékvizonyok megnövekedett jelentőségében a párt irányító szerepének csökkentését vélték felfedezni. Ezek a párt szerepét a „nevelésre” és „mozgósításra” próbálták lecsökkenteni, megfeledkezve arról: „azáltal, hogy határozottan fokozódik a terjesztő irányítás és gazdasági ösztönzés közgazdasági módszereinek szerepe, a gazdasági kezdeményezés minőségileg új jelentőségre tesz szert és arra hivatott, hogy a társadalom érdekében a termelés fejlődésének hatalmas mozgató rugójává váljék”.

Mindez pedig nem képzelhető el a dolgozók alkotóenergiájának széleskörű kibontakoztatása és egységes cél felé irányítása nélkül. A dolgozó tömegek alkotóenergiájának kibontakoztatása nem szűkíthető le pusztán a terjesztő teljességre, a mozgósításra, hanem azt fel kell használni a tervezés megújítására, a célok kijelölésére, vagyis a tömegeknek részt kell venniük a vállalat feladatainak végrehajtásában, hanem azok megtervezésében és ellenőrzésében is. A feladatok sikeres megvalósítása pedig elsősorban az üzemi pártszervezetek megnövekedett szerepét feltételezi.

Alapvető változások

Kétségtelen, hogy a gazdasági irányításban alapvető változások állnak be, amelyek új feltételeket teremtenek az üzemi pártmunkához, új igényeket támasztanak a pártszervezetekkel szemben. Mint mindennek, a párt vezető szerepének (e szerep érdemi tartalmának, formájának és módszereinek is) az objektív helyzetben beálló változásoktól függően kell alakulnia.

„Az új helyzetben tovább kell fejleszteni a pártmunkát ma is helyesnek bizonyuló jó módszereit, módosítani kell azokat, amelyek eddigi formájukban már nem hoznak elégséges eredményt, és el kell hagyni mindazt, amit a fejlődés már túlhaladott”.

Pártunk elutasította azokat a helytelen nézeteket, amelyek szerint gazdaságunk az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése folytán mindegy automatikusan, kizárólag a közgazdasági elméleti műzők és emelők hatására fog fejlődni és a gazdaság fejlődését csak szakemberek — a közgazdaságtan elméleti művelői, a gyakorlati közgazdászok és a műszakiak tudják irányítani. De ugyanakkor elutasította azokat a nézeteket és gyakorlatot is, hogy a pártszervezetnek mindennel kell foglalkozni, mindenben határozni kell, csak az a biztos, amit mi csinálunk.

E merev és dogmatikus szemlélet és ebből következő gyakorlat helyett a fő kérdés mindenekelőtt az, hogy üzemi pártszervezetünk elősegítse a párttagság és pártönkívűl dolgozók széleskörű aktivitásának kibontakoztatását, a gazdasági kérdések megoldását politikailag közelítsék meg.

Ez annyit jelent, hogy szélesebb társadalmi szemszögből kell foglalkozni az üzemek és a vállalatok fejlesztésének alapvető mozzanataival, arra kell törekedni, hogy mindenütt a fogvasztás tényleges szükségleteinek megfelelően teljesítsék a tervet, ellenőrizzék kell, hogy a tervek összeállításában, a végrehajtásban maximálisan érvényesüljön a gazdaságosság követelménye, ki kell fellelkesíteni az ideológiát és a politikai tömegmunkát, helyes káderpolitikát kell folytatni, oda kell hatni, hogy széleskörűen kibontakozzék az emberek kezdeményezése. Ugyanakkor

valósítjuk ezt meg, különösen gazdasági vonalon — ez már nemcsak elméleti, hanem igen fontos gyakorlati kérdés is, amely mélyreható elemző munkát követel, továbbá szükségessé teszi a tapasztalatok általánosítását, valamint új módszerek kísérleti jellegű

Előtérben a gazdasági kérdések

Nem vezet eredményre, vagy legalábbis helyes eredményre, ha megfontolásainkat a gazdasági pártvezetésének megújításáról meddő okoskodással kezdjük, hogy a pártszervezetek határozatát nem kötelezik a gazdasági vezetést, vagy fordítva, hogy a gazdasági vezetők, mint kommuniszták mégis csak kötvé vannak a párthatározatokkal. Ezek legjobb esetben másodrendű problémák. A fő dolog az, melyek azok a kérdések, amelyekre a párt az üzemekben figyelmét fordítja, mivel és hogyan foglalkozzanak a taggyűlések, hogyan határozzanak, mi legyen határozatuk tartalma.

Pártunk IX. kongresszusának határozata kimondja: „A pártszervek és a pártszervezetek ellenőrző tevékenysége elsősorban a gazdasági egység összmunkájának vizsgálatára irányul. Nagy gondot kell fordítani a dolgozók véleményének, javaslatainak összegyűjtésére és elemzésére. A pártmunka erősítse a gazdasági vezetést önállóságát, egyszemélyi felelősségét, mellőzze az aprólékos beavatkozást a gazdasági gyakorlati irányításában.”

Ez a határozat többek között magában foglalja, hogy az üzemek, vállalatok olyan kérdéseivel kell foglalkozni, mint — az egész vállalat termelés-fejlesztésének átfogó koncepciója, a beruházások és a bruttó jövedelem felosztásának

bevezetését és hatékonyságuk elbírálását is.

A vállalati üzemi pártszervezetek munkájának érdemi tartalmában az a döntő, milyen kérdésekkel foglalkoznak és milyen eredménnyel. Ettől függ azután, milyen formákat és módszereket alkalmaznak.

ezzel összefüggő kérdései, — a gazdasági eredmények és ezzel kapcsolatban a megrendelőkkel szemben fennálló szállítási kötelezettségek teljesítése,

— a műszaki fejlesztés főbb irányai, annak társadalmi, politikai hatása,

— a tervfeladatok és teljesítésük biztosítását szolgáló intézkedések.

Zoboki Béla

Film a Moszkva körüli harcokról

Konsztantyin Szimonov és Jevgenyij Vorobjov írók és Vaszilij Orgyinszkij rendező bemutatták új dokumentumfilmjüket, „Ha kedves az otthonod” címmel. A filmet az 1941. év őszi és téli Moszkva körül lezajlott harcoknak szentelték. A történelmi napok eseményeit Zsukov, Konyev és Rokosovszkij marsallak magyarázzák. A forgatókönyv összeállításához felhasználták a különböző országok fénykép- és filmarchívumaiban található anyagokat, valamint eddig sehol be nem mutatott 3000 filmdokumentum válogatott részleteit.

Kultúra — pénz — kultúra

A Bányai Dolgozók Szakszervezetének legutóbbi kongresszusán egyebek között szóba került a kulturális tevékenység, a bányász lakóterületeken működő kulturális intézmények támogatása. A beszámoló megállapította, hogy a szakszervezeti szervek és a bányavállalatok sok esetben nem biztosítják azokat az anyagi feltételeket, amelyek a kultúrathonok és egyéb népművelési intézmények normális működéséhez elengedhetlenül szükségesek.

Figyelemre méltó a probléma feltárása és nyilvánosságra hozása, hiszen köztudott, hogy a szocialista kultúra tömeges terjesztése csak is nagyfokú anyagi és erkölcsi támogatással oldható meg. Semmi sem indokolja pillanatnyilag az esetenként fel-leheto szűkmarkúságot. Nem csak arról van szó, hogy mind a vállalatoknak, mind a szakszervezeti és egyéb szerveknek törvényes lehetőségük van az anyagi támogatásra, hanem — más oldalról nézve — nyilvánvaló, hogy üzemeink, vállalataink egyre növekvő termelési feladataikat csak sokoldalúan művelt, kulturált dolgozókkal tudják megoldani.

Helyeselnünk kell továbbá a szakszervezeti kongresszus megállapítását azért is, mert előfordulhat, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben — esetleg túlzott, rosszul értelmezett takarékosági szemlélet folytán — helyenként tovább romlana a helyzet.

Ezek után — a saját házunk táján söpörve — nézzük meg, mi a helyzet a Komlói Művelődési Házak támogatásával, gazdálkodásával. Fekete Géza művelődési ház-igazgató — aktívan a tájékoztatást kaptuk — már előjában megjegyezte, hogy Komlóra nem jellemző a kongresszuson elhangzott megállapítás, itt a helyzet általában jó, kedvezőnek mondható, évi költségvetésük egyszemélyben van.

Ebben a népművelési évben a művelődési házak kerekén 2 millió 200 ezer forinttal gazdálkodnak. Ennek egy részét — nem egészen harmadát — a különböző szervektől kapott támogatásokból

fedezik, a további összeg pedig saját bevételeik révén áll rendelkezésükre.

Tanulságos ezt némileg részleteznünk. A Szakszervezetek Megyei Tanácsa a rendelkezésre álló kulturális alapból az idén 450 ezer forinttal járul hozzá működésükhöz. A Bányász Szakszervezet központja 40 ezer forintot ad és a Komló területén működő bányász szakszervezeti bizottságoktól átutalt összeg 50 ezer forintot tesz ki. A Mecseki Szénbányák évi hozzájárulása 140 ezer forint, míg a Városi Tanács támogatása 30 ezer forintot tesz ki.

Ez az összes „külső” támogatás, a bár jelentős összegről — csaknem háromnegyed millióról van szó, szükséges itt néhány megjegyzést tennünk.

Először: nem tekinthető igazságos állapotnak, hogy a Bányai Dolgozók Szakszervezetétől különböző „csatornákon” befolyó támogatással szemben a város területén működő egyéb szakszervezetek nem, illetve csak az SZMT kulturális alapjának közvetítésével, minimálisan járulnak hozzá a kulturális igények fenntartásához. Tekintve, hogy a város „egyéb” vállalatai éppúgy — esetenként jobban — igénybe veszik a kultúrathonok és klubok szolgáltatásait, mint a bányászok, helyes lenne, ha ezek szakszervezeti bizottságai hasonló módon, mint a bányászok, évenként meghatározott összeggel támogatnák a kulturális intézmények munkáját.

Másodszor: keveseljük a Városi Tanács 30 ezer forintos támogatását. Ez a minimális összeg nem felel meg annak az aránynak, ahonnan a kultúrathonok szolgáltatásai a bányász és nem bányász lakosság körében megoszlanak. A támogatások mellett — mint már jeleztük — igen jelentős az az összeg, amellyel a művelődési házak saját bevételeként gazdálkodhatnak.

A mozik bevétele 920 ezer forint, a különböző rendezvények 43 ezer forintot „hoznak”. További 122 ezer forint származik a különböző tanfolyamok rendezéséből (ide sorolva a tánc- és szabás-varrás és a különböző nyelv-tanfolyamokat, továbbá a szakköri és klubtagdíjakat és a gyermekfoglalkozások díját is). Az „Egyéb bevételek” rovatban 150 ezer forintot tartanak nyilván, amely a bűfék bérleti díjából, a terem-bérlétekből, a könyvtári beiratkozások díjából, a Hirdetőtől származó összegekből adódik.

Látható tehát, hogy a különböző szervek támogatása — bármily jelentős pénzről van szó — önmagában Komlón sem lenne elegendő. A kulturális munkások ügyességén, rátermettségén, jó munkáján múlik, miképpen tudják kihasználni a különböző bevételek forrásokat, hogy eközben is az elsődleges cél, a kultúra terjesztését tartásuk szem előtt. Ez ez nemcsak a bevételi oldalon, hanem a kiadások tekintetében is így van. A komlói művelődési házak vezetői olyan kapcsolatokot építettek ki — és erre törekednek a jövőben is — amelyek révén sok felesleges kiadástól mentesíthetik az intézményt. A kiállítások jelentős részét úgy szervezik például, hogy a szállítási, rendezési és egyéb költségeket a kiállítók vállalatok, intézmények) viselik.

Csakis így tudnak jelentős összegeket fordítani az ismeretterjesztésre, a rendkívül népszerű szakkörök fenntartására, a művészeti csoportok munkáztatására és a költőket nem csekély részét tevő „dolgi” kiadásokra.

1918. nov. 24-én alakult meg a Kommunisták Magyarországi Pártja

A moszkvai Drezden szálló egyik szobája 1918. november 4-én magyar szavaktól volt hangos. Hazájuktól messze szakadt hadifoglyok és forradalmárok jöttek össze, hogy megalkítsák a nemzetközi kommunista párt magyarországi szervezetét.

Az alakuló ülés határozata kimondta: „Az értekezlet kötelességé teszi az Oroszországi Kommunista Párt valamennyi Magyarországból származó tagjának, hogy a legrövidebb időn belül hagyja el az Oroszországi Szovjet Köztársaság területét és eréjét a nemzetközi forradalmi mozgalom szolgálatába állítsa Magyarországon”.

A határozathoz híven a magyar hadifoglyok és vezetőik nagy része visszatért Magyarországra, hogy megszervezzék a munkásosztály új, forradalmi pártját. November közepén érkeztek meg Budapestre: Kun Béla, Jancsik Ferenc, Kellner Sándor, dr. Münnich Ferenc, Pór Ernő, Rabinovics József, Vántus Károly és mások, a proletárforradalom megannyi ki-próbált harcosa.

Mi volt a helyzet ekkor Magyarországon? Az ország az esztelen háború elvesztése után gazdasági csődbe került, ami együtt járt az uralkodó osztály legteljesebb politikai csődjével.

1918 október végén a munkások és katonák egyetlen hatalmas megmozdulással győzelemre vitték az öszlörzés polgári demokratikus forradalmat. Az úgynevezett Nemzeti Tanács azonban nem váltotta be a nép hozzá fűzött reményeit. Legfőbb igyekezete arra irányult, hogy visszaszorítsa a tömegek mozgalmait és kiszolgálja a háborúban győztes antant-hatalmakat. A helyzet tehát nem sokat javult. Egymást követék az országos méretű politikai tüntetések, a katonalázadások, mint például a cattarói matrózlázadás, vagy a pécsi katonafelkelés: a hatodik gyalogezred lázadása.

Elérkezett a forradalmi válság ideje. A tömegek már nem voltak hajlandók a régi módon élni, az uralkodó osztály pedig képtelen volt a régi módszerekkel kormányozni.

A forradalmi helyzet szükség szerűen forradalmi pártot követelt az ország élére. Volt ugyan hivatalos és nagy multtal rendelkező munkáspárt: a Szociáldemokrata Párt, ez azonban akkor már nem volt alkalmas a munkásosztály vezetésére. Adva voltak egy teljesen új típusú forradalmi párt létrehozásának feltételei. Az új párt megalakítását támogatta a Szociáldemokrata Párt baloldala: Alpári Gyula, László Ede, Friedler Dezső, Rudas László, Szántó Béla és mások. Aktív előkészítő munkát végeztek a „Forradalmi Szocialisták” a Galilei Kör leghaladóbb tagjai: Hevesi Gyula, Korvin Ottó, Matusán Béla, Mosolygó Antal és Sallai Imre. Ott voltak mint kezdeményezők az Oroszországból hazatért forradalmárok.

A három csoport megbíztatt 1918. november 24-én egy városmajori lakásban kimondták a Kommunisták Magyarországi Pártjának megalakulását és egyidejűleg megválasztották

a Központi Bizottságot. Az ideiglenes szervezeti szabályzat kimondta: „A KMP tagja lehet minden bér munkás és földtelen paraszt. A nem bér munkások csupán két tag ajánlásával vehetők fel.” A párt első helyisége rövid ideig az Úgyneki utca 17. szám alatt volt, majd egészen a Tanácsköztársaság kiáltásáig a Visegrádi utca 15-ben volt a székhelye. Innen irányította a párt az új munkát, amellyel előkészítette és győzelemre vitte a proletariátus ügyét.

A KMP megalakulása fordulópont volt a magyar munkásmozgalom és az egész ország történetében. Az 1918. november 24-én létrejött KMP-vel új típusú párt jött létre, marxista-leninista párt, amely csaknem ötven éve vezet hazánkban a munkásosztály forradalmi harcát.

A testvérpártok melegen üdvözölték a KMP-t. Elsőnek az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt küldte el köszöntő sorait: „Nagy örömmel kísérik figyelemmel az önök fellépését és az önök küzdelmét a forradalmi szocializmus zászlaja alatt. A német, az osztrák, és magyar proletariátusnak meg kell érteni, hogy számára az egyetlen megoldás a saját hatalmában van, amely könyörtelenül meg fogja törni a burzsoá hatalom minden ellenállását...”

A Kommunista Németországi Pártjának üdvözlését Karl Liebknecht tolmácsolta: „Szívből örvendünk, hallva megalakulástokat sikerítéteket és kilátásokat. A magyar munkásság forradalmi ereje kedvező jöslásnak ad módot a közeljövőre.”

Igy hát mind a külföldi munkások, mind a magyar munkásság örömmel üdvözölte forradalmi élcsapata megalakulását. Az üzemekben, a katonai alakulatokban, városokban és falvakban egymás után jöttek létre a párt új szervezetei.

1919. februárjában letartóztatták a párt több vezetőjét. Az illegálisba kényszerített párt azonban tovább dolgozott és győzött, 1919-ben létrehozta a Magyar Tanácsköztársaságot, a proletariátus államhatalmát. Egyesült a Szociáldemokrata Párt és a Kommunista Párt, tömörítették a munkásosztály erőt és hozzáállták a szocialista Magyarországot megteremtéséhez.

Az egyesülés azonban hibák is keletkeztek, felhígult a KMP, az SZDP közel tízszerez taglétszámot hozott az új pártba, s ezzel elvesztette a lenini értelemben vett élcsapat jellegét. A párt azonban hosszú küzdelmek során át mégis erőt tudott önteni sorába, s végül történelmi a lenini útra térve vezetői a kommunista építőmunkát hazánkban. Fényes és szép jövőnk útját a Nagy Októberi Szocialista Forradalomban küzdött lenini párt mutatta meg, az MSZMP pedig történelmi követi ezt az útmutatást. A Magyar Szocialista Munkáspárt kiállta az 1956-os ellenforradalmi csőcselék támadásait is, szétverte a népeleves megmozdulást. A Szovjetunió oldalán tántoríthatatlanul haladunk a békéért küzdők taborában. A szocialista Magyarországot dolgozunk a kommunista forradalmi párt: az MSZMP vezetésével.

Jeligés legyen az újítás, körültekintőbb az elbírálás

Rége volt olyan aktivitás újtóanként, mint november 15-én Komlón. A Május 1. Klub elnöksége hívta meg a legjobb újítókat. A kerekasztal beszélgetésen a zobakiak és a Kossuth-bányaiak képviselték magukat legnagyobb létszámban.

Csótli József a vállalat újítási főelőadója, és Virágh János, a bányaműszaki osztály vezetője mondott bevezető előadást. Hogy mennyire közérdekű volt a téma, azt a hozzászólók száma és szenvedélyes vita is mutat-

ta. Dr. Bíró Béla vitavezetőnek meglehetősen sok dolga akadt, hiszen a résztvevők csaknem mindegyike szót kért.

Többen azt indítványozták, hogy az átfutási idő legyen rövidebb az újítási elbírálásnál, majd pedig a kivitelezésnél. Az elbírálás legyen körültekintőbb: egy műszaki-mérnöki kollektíva tudományos igényű számítások alapján döntsön. A vezetők merjék kimondani az á-t vagy a b-t, és ne hosszú évek után adjanak választ. Ne bírósági

ítéletekre várjanak! Ma sokszor ez ad jogi alapot az újítási díj kifizetésére...

Az újítók önkritikusan beszéltek munkájukról. Mint mondták: tudják, hogy nem minden újítás sikerül, az egy személyi elbírálótól mégis körültekintőbb munkát kívánnak. Ha nem jó az újítás, a vezető hívja be az újítót és mondja meg őszintén, hogy milyen szempontok alapján utasítják el. Csak azután küldjék ki a határozatot. Így kevesebb lesz a reklamáció és kevesebb embert bántanak meg.

A munkaköri köteleesség problematikája élénken foglalkoztatta a résztvevőket. Ez a kategória ténylegesen legyen objektív, mert eddig ezt többször összekeverték.

A tanácskozáson arról is beszéltek, hogy a vállalat ne csak elfogadja az újítást, de mozgósítsa is az üzemek illetékes vezetőit, hogy az újítást alkalmazzák, hasznosítsák. A mozgalomnak sokat árt a ma még több helyen tapasztalható közömbösség.

Sokszor az újítások ötletnélküliek, nivótlanok: rajzok, számítások, kidolgozások nélkül kerülnek az újító irodába. Ilyenkor még inkább bizonyulódik a helyzet, végnélküli viták alakulnak ki. Az újítók javasolták, hogy jelígyével adhassák be munkájukat. Ez még inkább kizárná

a szubjektivitást. Felvetették annak lehetőségét is, hogy az ötletet is díjazzák. Ha a gondolat hasznos, megvalósítható, akkor azt anyagilag is éreztse az ötlettevő és az újítási eljárás kidolgozója. Határozott állásfoglalás alakult ki az ötletek elbírálása vonatkozásában: az ötlettevő keresen megfelelő társat, aki annak rendje-módja szerint továbbfejleszti, kidolgozza az ötletet. A rendelkezés ugyanis kimondja, hogy ötletért nem lehet külön díjat fizetni, az ötlet még nem újítás.

Helyesen tisztázták azt is, hogy az újítások elbírálása sokkal inkább legyen üzemi szinten, mint a vállalatnál ömlesztett állapotban. Másszóval: körletekig kell levinni az érdekeltséget az újítással kapcsolatban, s az üzem vezetősege szabadabb kezűt kapjon az elbírálás tekintetében.

Számos kérdészkérdék javaslat hangzott még el. Helyénvaló volt Virágh elvtársnak az a megállapítása az összefoglalóban, hogy ilyen tanácskozássra szükség van. Mind az újítók, mind a vezetők közelebb kerülnek egymáshoz, kicserélik tapasztalataikat, kölcsönösen segítik egymás munkáját. Ezért döntöttek úgy, hogy fél-évenként rendszeresítik az újítók ankétját.

V. I.

A műszaki ismeret mélyítését szolgálja a TIT munkája

Az iskolán kívüli népművelés egyik jelentős tényezője a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. A felmérés, az értékelés szempontjából a napokban fontos tanácskozást tartottak Komlón. A TIT városi szervezetének munkájáról adtak számot.

A kibővített elnökségi ülésen részt vettek a pártbizottság, a tanács, a TIT megyei szervezetének képviselői is. Pere Sándorné, a TIT városi titkára, megnyitójában elismeréssel szólt az előadók alázatosságáról, a pártszervezet, az üzemek, a szakszervezet, a tanács és a művelődési házak igazgatósága segítségnyújtásáról. Ezt követően dr. Bernáth József, a TIT városi elnöke számolt be a

négyéves munkáról. Jelentős helyet kapott előadásában az ismeretterjesztés soron következő programja is.

Az ismeretterjesztés három témaköre (politikai ismeretek, az általános műveltség és a szakismeret) iránt mutatkozott legnagyobb érdeklődés. A bányüzemekben tartott előadások legnagyobb részt a szakmai ismeretek mélyítését, kiegészítését szolgálták. A továbbiakban még nagyobb feladatot hárul a TIT-re az új gazdasági mechanizmus ismertetése vonatkozásában. A világnézet helyes kialakításában, a hazafiasság, az internacionalizmus elmélyítésében szintén jelentős feladat vár az ismeretterjesztésre.

Jelentősen túlteljesítik ideai vállalásukat

A január 27-én tartott tanácskozáson a kollektíva úgy határozott, hogy a Villamos Üzem István-aknai brigáda megérdemli a kiváló teljesítő szocialista munkabrigád címet. Ez a körülmény lehetővé tette a brigád számára, hogy ebben az évben a szocialista részleg címért dolgozzanak. Meg is határozták, hogy ennek érdekében — 1967-ben — milyen felajánlásokat tesznek.

Most itt ülünk Lósz Tibor részlegvezetővel az irodában, előttünk a brigádnapló, s sorra vesszük a felajánlásokat.

— Vállaltuk, hogy a György-aknai kísérleti táro energiaellátási és vezérlési munkát a december 31-i határidő helyett október 30-ig elvégezzük. Nos, a munkálatokkal már szeptember 8-án végeztünk. Felajánlottuk, hogy az év folyamán négy újítási javaslatot nyújtunk be. Ezt is teljesítettük. Dakó József, Gulácsi János és a műszaki patronálóknak, P. Kovács Tibor adott be javaslatot.

— Látok itt egy olyan pontot, hogy csökkentik, mégpedig 5 százalékkal, a szén ön-

költségét terhelő anyagfelhasználást. Sikerült ezt is teljesíteni?

— Nem is akárhogyan! Az első félévben 180 ezer forint értékű anyagot takarítottunk meg. A harmadik negyedévében az engedélyezett 322 ezer forinttal szemben csak 117 ezer forint értékű anyagot vételeztünk ki. Ez 45 százalékos megtakarítást jelent.

— Hogyan tudták ilyen túlteljesítést elérni?

— Jobb anyaggazdálkodással. Felkutatottuk azokat a helyeket, ahol már szükségtelenné váltak az anyagok, ki-

javítottuk őket és egy másik helyen újra felhasználtuk. Nem öröngösség ez, csak lelkiismeret kérdése. Igaz, a munkánk így megszorodott, de ez a többlétfelfordítás busásan megtérült.

— Az igazság kedvéért azonban el kell mondani — veti közbe P. Kovács József —, hogy ezt a 45 százalékos megtakarítást nem mi egyedül értük el, hanem a pécsi terület, amhez István-aknai kívül Pécsbánya és Vasas is tartozik. De ezen belül a legtöbb forintot mi „szereztük”.

— És azt sem szabad elfelejteni — veszi át ismét a szót a részlegvezető —, hogy nemcsak a termelésben, a munkában, de egyéb területeken is szép eredményeket értünk el. Az első félévben például 695 társadalmi munkaórát teljesítettünk. A Bartók Béla Művelődési Otthon világitását teljes egészében mi korszerűsítettük. Ezenkívül Schunk János, Keszthelyi János és Grünfeld Nándor munkatársak, akik „civilben” társadalmi ellenőrök, eddig 150 óra ilyen jellegű munkát végeztek az állami üzletekben és boltokban.

— A jövő évi terveik?

— Még nincs kialakult elképzelésünk. Egyelőre minden erőnkkel azon vagyunk, hogy teljesítsük adott szavunkat és elnyerjük a szocialista részleg címet. Az biztos, hogy az új esztendőben az idénél sokkal nagyobb eredményeket szeretnénk produkálni, hiszen ez a kollektíva nagyobb erő-kifejtésre is képes — mondotta Lósz Tibor.

Végezetül hadd említssem meg a brigádnapló legfrissebb, október 10-én kelt bejegyzését. Ebben — egyebek között — ez áll: „A brigádnapló nagyon szép, rendezes. A felajánlások precízen vannak értékelve. Hiba viszont, hogy nem tükrözik a brigádgyűlés eseményeit.” A véleményt — amivel mi tökéletesen egyetértünk — Niedling János szb-titkár írta alá.

(B.)

Cs. Z.

Elcsépelte frázisok?

(Jegyzet egy mozga'omról)

Kétségtelen, hogy korunk nagy „hajtasában” a jelszavak, nagy szavak és szép jelmondatok, ha vasból vannak, akkor is elkopnak és frázissá válnak a sűrű használatban. Hogy csak a legutóbbi esetet említsem — az új gazdasági mechanizmust.

Sokan a szocialista brigád fogalmát is eme elcsépelte törckbe sorolják már, de nemcsak a szót, hanem a mozgalmat magát is. Pedig nincs igazuk.

A szocialista brigádmozgalom közel tíz esztendő hazai eredményei nem nevezhetők ugyan csodatételnek, de erről szó sem volt. Már kezdettől fogva tudhatta minden reálisan gondolkodó, hogy a felnőtt-nevelés egyike a legnehezebb politikai és pedagógiai vállalkozásoknak, ezen a téren csak lassú, kitartó munkával lehet kevés és éppen e lassúság folytán nehezen észrevehető eredményt elérni.

Tudom, hogy végeredményben mégiscsak mindenki meg van győződve arról, hogy a szocialista brigádmozgalomba fektetett rengeteg energia nem veszett kárba, mert ha olvasgatunk is sok kirakatba készült, szépen megírt, lelkes kommentárt egy-egy feltörő közönségről, tudjuk, hogy a mozgalom egészében is és részleteiben is megkoztta az elvárható fejlődést. Persze a felületes szemlélet ebben az esetben is megcsalja a vizsgálót.

Fogjuk ezért nagyító alá egyik üzemrésztünket, mondjuk az Anyagellátó Üzem szállító részlegét. A három szállító brigád eléggé ismert a komlói—pécsi olvasók előtt, mert már többször írtunk róluk, ismertettük történetüket és azokat az eredményeket, amelyeket a szocialista brigádmozgalom három jelszava közül az elsőt illetőleg elérték. Kiválóan dolgoztak, jó százalékokkal dicsekedhettek és 1959-ben történt bevezetésük óta mégiscsak 1963-ban nyerték el a szocialista brigád címet, és 1964-ben is csak megtarthatták, míg 65-ben már kibarcolták maguknak az oklevelet és a zászlót is.

Elkötvet, ha igazán szó szerint vennék az írást, bizony nem követték el nagy és emberfeletti dolgokat, hanem éltek, mint mások, de ügyeltek egy kicsit arra, hogy késés, mulasztás, ittasság és baleset ne forduljon elő, a normát lehetőleg túlteljesítsék, mert ezután kapják a prémiút, na meg azért is, hogy a patronálójuk, aki egyben a szállítási csoport vezetője is, ne elégedetlenkedjen velük. A politikai oktatásban is részt vettek, mivel nagyon el sem kerülhették. Színház- és moziljegyeket kaptak néha és megnézték a darabot. Egy-egy könyvet nyomtak a kezükbe, hát mindig akad, aki elkezdte olvasni és elmesélte a tartalmát olyannyira, hogy vissza sem került még a könyv, talán már a huszadik olvassa. TIT-előadásokat szerveztünk filmvetítéssel: A világról, a Föld, az élet keletkezéséről, az ember származásáról. Meg-megnézték, meghallgatták.

Előfordultak nagy torzalkodások is a brigádban. De a mindössze hangezatolt szocialista együttélési gondolatok, a gyakrabban rendezett brigád- és családi összejövetelek nem múltak el hatástalanul a kedélyek fölött.

A felajánlások megkomolyodtak és a teljesítés mérlege is pontosabb lett. Míg az első évben könnyű vállalások tölthették be a jegyzőkönyvet, ma már tetemes társadalmi munka, komoly üzemi problémák megoldása, iskolai és tanfolyamvégzés, vagy ehhez hasonló gondolatok jelennek meg a szerződésekben.

Többször érte e brigádokat az a vád is, hogy az eredményeiket tán nem is ők maguk érték el igazában hanem a tekintélyes és „ráménós” műszaki patronálójuk. Hogy az értékelésüknek is befolyással élt volna a csoportvezető. Ez így is volt. Patronálójuk valóban harcolt értük. De úgy látszik igazságon, mert négy évig keresztfül még csak a szocialista brigád címet sem nyerték el a brigád tagjai, majd egy évet később is veszítették. Csak 1965-ben nyerték el az oklevelet és a zászlót, 1966-ra célul tűzték ki, hogy szocialista üzemrészvé nyilváníthassák a szállítórészlegét. (Birtos, hogy ebben a gondolatban is benne volt a patronáló keze.) Egyben első évben dolgoztak a bronz-plakettért is. Megfeleltek, és a termelési teljesítésük megítélte számukra a Szocialista Üzemrészvé elnevezést.

Ezután a három szállító brigád ebben a közös keretben, közös szerződésben, azonos célért kezdte meg az esztendőket. Kimondva a bronz-plakettért, de ittük meg a cselakétekből, hogy valóban a bronz-plakettért foltuk-e a közönség a szállítási részlegben? Hogy nem inkább az emberiségért-e?

Az idel és az elmúlt évben is a szállító-brigádokból kerültek ki a telep közéleti irányítói káderei.

Ferenéz Károly brigádtag jelentkezett a marxizmus-leninizmus középiskolára.

Nagy Jenő, Urwald Ferenc és Ferenczi Károly Kiváló Dolgozó oklevelet, Horváth János, a részleg műszaki patronálója Kiváló Dolgozó jelvényt, Hegedűs Ferenc az ideai bányászaton üzemvezetői díszéretet, Juhász Károly pedig 15 éves törzsgárda-jelvényt kapott.

Es ha ez mind kevésnek mutatkozott annak bizonyítására, hogy ha elkopott és frázissá is vált ez a két szó hogy „szocialista brigád”, a szocialista brigádvesseny értelme nem, mert ha csak úgy a szállító részlegét vesszük a vizsgálósunk fénykörébe, üssük fel a brigádnaplót a tizenkettedik oldalán:

„A három hónapja beteg Dékány Katalint többször meglátogattuk és háromszáz forint támogatásban részesítettük.”

Ha pedig a munkaadományokra is kíváncsiak vagyunk, íme:

Az első negyed: 116,9 százalék. A második: 119 százalék. A harmadik 119,4 százalék. A Nagy Október Szocialista Forradalom jubileumi évfordulójára külön értékelt teljesítményük: 123,8 százalék.

Ismerek egy másik szocialista brigádot is. A „Tytov”-brigád a komlói Szénelőrkészítő Üzem kötélpáncsakarban tartó műhelyében. Ha időm engedi, a jövő héten fölmegeyek hozzájuk. Tíz éve ismerem a gárdát. Az első évben magam is tagja voltam, én vezettem a brigádnaplót. Akkor nem túl nagy dicséretülre. De most bátran keresem fel őket.

CSIKÓS FERENC

A korrektség az aprómunkánál is követelmény

A Bányászati Építő Vállalat hosszú éveken át egyik legmegbízhatóbb partnere volt a Mecseki Szénbányának. Több tízmilliósi beruházásokat végzett el közmegegyezésre, a bármikor szívesen mutogatjuk hazai és külföldi vendégeinknek az általa épített modern üzemépületeket, iroda- és lakóházakat.

Most mégis elégedetlenségünknek, sőt, rosszallásunknak kell hangot adnunk a BEV-vel kapcsolatban. Ami az okot adja erre — hadd mondjuk el előljárában — nem túl nagy, de...

Nézzük azonban, miről is van szó. Béta-akna a múlt évben — a vállalat beruházási osztálya közvetítésével — megrendelte a BEV-nél egy földszintes üzemépület kivitelezését, amelyben helyet adnának az üzemi bányamentőállomásnak és az új automata telefonközpontnak. A tervek elkészültek, lezárították azokat, megtették a szükséges módosításokat... Egyszóval a kivitelező közel egy esztendeje megkapta a részletes dokumentációt. A határidő nem sürgetett különösen, hiszen a telefonközpont helyiségeit 1967. december 31-ig kellene átadni, a menedzselő épületrészénél pedig a 362 ezer fontos beruházási hitelkeretből 300 ezret kellene felhasználni az év végéig.

A BEV helyi vezetői nem is idegesítették magukat, hiszen mit nekik az alig milliósi munka! A bétaiak — köztük Haffner Henrik mérnökhelyettes, aki személyesen felel az üzemen folyó beruházási munkáért — már a nyár folyamán aggodalmaskodott, mire a BEV-esek: „Nyugi, nyugi! Ha mi egyszer nem állunk...”

Amikor — június közepe táján — átszóltak Bétára, hogy kezdenék a munkát, az üzem két nap alatt rohammunkában lebontatta az építkezésre kijelölt területen álló telefonvonalási épületet. A BEV még ekkor sem kezdett különösebben; csak körülbelül egy

hónap elteltével kezdtek el a földmunkákat. De csak nyugi, nyugi! Ha ők egyszer elkezdik...

Hát elkezdték. Már mint a felületességek sorozatát. Már az első részhatáridővel elcsúsztak. Szeptember végére kellett volna elérniük a falakkal a tetőszintet, ehelyett csak október közepén tűzhatték volna ki a bokrátát. Bár ekkor a bokrátatúzésnél már nagyobb gondjaik adódtak. Éppen a gerendákat kellett volna felrakni, amikor kiderült, hogy nincsenek gerendák. Megrendelték hát Dunaujvárosban, de nem tudnak azonnal szállítani, csak a jövő évre igazolták vissza...

Most tehát állnak a falak. Az 1967-re tervezett csaknem kilenc és félszáz ezer forintból eddig körülbelül 230 ezret használtak fel, s — ha csak valami csoda nem segít — aligha fognak még valamit csinálni. Ugyanakkor a telefonközpont szerelését lassan már el kellene kezdeni — ezt is idegen vállalat, a BHG végezné — és egy bányüzemben a mentőállomás is a legfontosabb létesítmények közé tartozik.

Szóval nem túl nagy — legalább is a beruházás összegét tekintve nem túl számottevő — dolog az, amivel a Bányászati Építő Vállalat most árnyékok vet minden korábbi eredményére. Viszont látható, hogy a kölcsönös bizalomhoz nem elegendő a tízmilliósi munkák korrekt elvégzése; a lelkiismeretesség, a korrektség kicsiben is ugyanazt jelent, mint nagyban.

S végül még egy megjegyzést a Mecseki Szénbányák beruházási osztályához: a bizalmat ezután óvatosabban kellene mérni. Nem bizalmatlanság az — csupán jogos óvatosság — ha a beruházások kivitelezésével megbízott vállalatok esetében nem csak a múltbéli érdemeket, hanem a pillanatnyi felkészültséget is számításba veszik.

**Érdekességek —
furcsaságok**

MODERN KANNIBÁL

Az újjeländi bíróság előtt teljesen szokatlan bűnpert tárgyalnak. Mint a UPI hírgyűjtemény jelenti a 27 éves angol Neville Fineberg meg akarta enni társát. Az amerikai Wyllis Roberts lett volna az áldozat.

A két ember egy ausztráliai könyvkiadóvállalatnál dolgozott. Elhatározták, hogy átkelnek a Tasman-tengeren. Roberts azt állította, hogy ért a hajózáshoz és így ő vette át a yacht parancsnokságát. A valóságban kiderült, hogy teljesen járatlan abban. A yacht eltért a kijelölt útról és az expedíció sokkal hosszabb időre nyúlt, mint ahogy tervezték. Az élelmiszerkészlet napról napra apadt. A két társ között az ellenségeskedés viszont egyre nőtt. Az utolsó adag szétosztásakor már ádáz ellenségeskedé váltak.

— Egy reggel — így adja elő Roberts — több napi éhezés után Fineberg késsel támadt rám. Meg is sebesített és kijelentette, hogy meg akar engem enni.

Szerencséjére egy hajó éppen akkor érkezett a yacht közelébe. A matrózok azonnal a vérző Roberts segítségére siettek. A napjainkban szokatlan esemény epilógusa most játszódik az újjeländi bíróság előtt.

SZÁLLODA A TENGER ALATT

A Német Demokratikus Köztársaságban elkészítették egy tenger alatti szálloda tervét. A szállodában lakoszobák, étterem stb. kapnak helyet. A terv Jacques Cousteau kísérletei alapján készült.

Nemcsak a szépre emlékeztetnek

Nemcsak a szépre emlékeztetnek azok a jegyzőkönyvek, amelyeket külföldön pörüljáró utasok mutatnak be a biztosítónál, hogy ellopott holmijukra kártérítést kapjanak.

NÁSZÚT PAPUCSBAN

— Tengerpart, alkony, kis hotelszoba... A nászutas pár nyugovóra tér, és reggelre egyikük sem találja a cipőjét, mert éjszaka a balkonnál átbesurranó tolvaj ellopta az ágy alól. Attól kezdve papucsban jártak... Nem valami biztató jel a fiatal férjnek!

RÓMA KÜTJAI

— A szerelmesekre egyébként is rájár a rúd. Ki tudja, Róma egyik legszebb kútjában gyönyörködtek éppen, vagy egymás szemében, mindenestre nagyon el lehettek foglalva, mert nem vették észre, hogy a hátuk mögött, a bokorból kéz nyúlik ki és óva-

tosan kihúzza a fiatalasszony retiküljét a hóna alól. A magyar követség küldte haza őket „utánvétell”. Kárunkon még a biztosító sem tudott segíteni, mert pénzre, menetjegyre, iratokra a biztosítás nem vonatkozik.

A BÜVÖS JEGYZŐKÖNYV

— A férj rosszállón szemlélte, amikor hitvese a társasutazásra nemcsak legszebb ruháit, hanem a születésnapjára kapott, különleges 400 forintos hálóját is becsomagolta. Hát még, amikor a kicsomagolásnál hiányzott! A családi békét csak az állította helyre, hogy a menyecské felmutatta a szállodában készült jegyzőkönyvet, amelyben legrögzítették, hogy napközben a bevetett ágából eltűnt a drága fehérnemű. Ha a biztosító elfogadta ezt lopás bizonyítékként — a férj sem tehetett egyebet.

Keresztretjtvény

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	A										
2												
3								E				
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												M

Film, színház

A SZARAJEVOI MERÉNYLET HELYETT JULIUS CAESAR

Orson Welles elhalasztotta a szarajevói merénylet megfilmesítését és helyette Shakespeare Julius Caesar-jának új változásán dolgozik. A címszerepet maga fogja játszani, míg Brutus szerepét az angol Paul Scofield vállalta.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR SZÍNHÁZ BEMUTATÓI

A kolozsvári Állami Magyar Színházban két darab próbái folynak: Rozov szovjet szerző tavaly Moszkvában nagy sikerrel bemutatott „Véndiákok” című színművének és Kós Károly „Budai Nagy Antal” című történelmi drámájának próbái.

„VOLT EGYSZER EGY HÁBORÚ”

Palle Kjeuruff-Schmidt, dán rendező „Volt egyszer egy háború” címmel filmet készített azokról az emberekről, akik nem tevékeny résztvevői ugyan a háborúnak, távol élnek a frontoktól, de életük mégis a háború függvényévé válik. A film cselekménye a második világháború idején játszódik Dániában, a hitlerista megszállás kezdetén. Hősé fiatal fiúk és lányok, akik lélszólóg régi életüket élék tovább, de azt teljesen megváltoztatják, eltorzítják a háborús események. A film tanulsága egyértelmű és nagyon időszerű: emlékeztet arra, hogy a távoli vietnami háború milyen közelről befolyásolja az emberek életét.

VÍZSZINTES: 1. A milleniumi idők legünnepeltebb freskófestője (1833–1904). Tanítói akadémikus mesterek voltak, de legtöbbit az olasz barokk festőktől tanult. Pasztelles színekben pompázó, könnyed rajzú freskója az Operaház nézőterének mennyezetén az Ollimposzt és az Apolló diadalát varázsolja élénk. 2. Visszafele: Szovjet szobrász. Született 1883-ban, meghalt 1953-ban. Főművén, A munka szobrán a munkásban és a parasztnőben a szovjet dolgozó férfi és nő típusát mintázta meg, a szocialista alkotómunkát fejezte ki monumentálisan. — Szovjet folyó. 3. Derkovits mellett kora másik nagy proletárfestője volt. Főleg a munkások életét, típusait, harcainak színhelyét, a gyárakat ábrázolta forradalmi egyszerűséggel. — Személyes névmás — Szovjet utasszállító repülőgép névjele. 4. Onzetlen segítségével emberek életét mentheti meg — Rab szélei — Nagyon öreg. 5. Ennek a korszerű eszköznek nem csak a modern harcászat, hanem a tudomány is nagy hasznát látja — A földműves Igéje — Levelet fogalmaz — Egzoltja. 6. Férfinév, egyik táncdalunkban is szerepel — Szellemi tevékenységet folytató — Perzsa uralkodói cím — Építésügyi Minisztérium. 7. ... Katalin, táncdalnemes — Latin kötőszó — Hük zörej. 8. A sertés szalonájából és hájából kisütött élelmed — Vigyázz rá! — T. M. E. 9. Feszli Frigyes tervel alapján, 1855 és 1865 között, Budapesten építették fel ezt a középületet. Feszli Frigyes ezzel az alkotásával a magyar romantikus építészet akarta kialakítani. — Nézhet. 10. Nem ismerős — Vízrel locsolja. 11. A nyomda ennek alapján szedi ki az újságot, könyvet — Nem nélkülöm. 12. Halászat, rózsza is van ilyen. — Visszafele: A Táncsölztársaság művészetének jelentős festője. Tagja volt a forradalmi Nyolcak csoportjának. A fehér terror idején a Szovjetunióba emigrált. 13. Nem ide — R — Még nincs gyakorlata a szakmában — Török kalap. 14. A XIX. század végi francia szobrászat vezető mestere volt (1840–1917). Legismertebb szobra a Gondolkodó. — VT — Becézve: keccses érdekl. 15. Ilyen film is van — Etelizsítő — Olaj közismert idegen szóval — Földművészszerzám — U. 16. A függ. 1. folytatása.

FÜGGŐLEGES: 1. A magyar romantikus festészet első, igaz képviselője. Monumentális festménye, a Hunyadi László sírátása, a 48-as szabadságharc levere után, párizsi emigrációjában készült. — Az abszolutizmus és a klegyezés korában a népi romantika egyik képviselője volt Izsó Miklós. Pályafutását ezzel a szobrával kezdte. 2. ... ünnepszég, Keresztelők helyett ma már

ezt tartják — Skálahang — Juttat — O. — Földet forgat. 3. Lili egyik fele — Patak a Dunántúlon — Cipészszerszám — Bűvöl (ékezetthány) — Szeldi ellentété — Lehangoltság. 4. O. — Ilyen rovat is van az újságokban — A szerelem istennője — Agilis egyik fele — Kenőcs — Ez is, az ... — L. 5. Világhírű szovjet repülőgéptervező neve — ahogyan a gépeken írják — Haj — nem éppen szép kifejezéssel — Folyami kavics — Ablak oroszul — O. 6. ZMU — Nagy mulatság — Balra oroszul — J. 7. ... Gyula, népszerű komikus-színész — OE — Malaclakás — Számé — EZ — Morzehang — U. 8. Visszafele: a tetejére — A vízsz. 3. folytatása — Végrehajtó Bizottság — Esik — Hó eleje. 9. Az egyetemes művészettörténet egyik legkiemelkedőbb, holland származású festője. Arcképel és önarcképel a festői jellemzés utóérhetetlen remekel. Legközismertebb képe az Ejjeli órjárát. — Személyes névmás — Z. — Erdet állat — EAK nagyobbik fele.

10. A kicsinyek így becsák... óvodát — Van pénze, tehát... — Sem nem eleven, sem nem... (ékezetthány) — Ingatlanbeszél... vállalat — a fővárosban — Es... 11. L. O. I. — A gyűlési hűböl... elérése után rövetkeztek be... Ekezettel: bevonat — E. I. — Földet szánt. 12. ... Miklós, hí... res építész. Legjelentősebb alkotása Operaház — A klasszikus irányzatot képviselte a XVIII században élt Pollack Mihály. Egyik főműve ez a Budapesti Közpület, amely a magyar klasszicizmus betetőzése volt.

A keresztretjtvény első fordulatjának helyes megfejtése a következő: Kóvér rajokban égve kezek, s az ősz légben esnek nek az ősz vándormadarak.

2. SZ. SZELVENT

Pécstől Brnóig

Pécstől szeptember 9-én, a reggeli gyorsvonattal indultunk el Budapest felé. A délutánt és az éjszakát még a fővárosban töltöttük el lazás izgalomban. Másnap azonban már kora reggel együtt volt a társaság a megbeszélte gyülekezőhelyen. Az Engels térről indultunk el az IBUSZ két különjáratú Ikarusz társasgépkocsiján. Utunk során érintettük Tatabányát, Győrt és Komáromot. A határálomason a rövid, de alapos vámvizsgálat után, még egy lélszámellenőrzés, s gépkocsialnk máris folytathatják útjukat hazánk területét elhagyva, most már idegen földön, Bratislava felé.

Bratislavában már várt bennünket az idegenvezetőnk és a Hotel Palace szállóba vezetett bennünket, ahol bőséges és izletes ebédet kaptunk. Rövid pihenés és városnézés után máris folytattuk utunkat a szlovák fővárosból Brnó felé. Utunk során elsőnek Stukarc városát érintjük, ahol gróf Károlyi Lajos volt vadászkastélya ma mezőgazdasági szakiskola. Tovább haladva, érintjük Malacka volt járási székhelyét. Hatalmas szesz- és likörgyár van. A környék hajdani urának, Pálffy grófnak a kastélyában ugyancsak mezőgazdasági szakiskola működik.

A következő város, melyet utunk során érintünk, Nagylévárd. Habánok (anababliszták) lakják, kik eredetileg Svájból származnak és legtöbbször fazekas mesterséget folytattak.

Szlovákia szép városa Kuty. E város főterén áll a híres katolikus pap, író, dr Radulansky László hatalmas szobra.

Elhagyva Szlovákiát, Morvaország földjére érve, elsőnek Bresláv városát érintjük,

mely a Die folyó partján épült. Ez a város sokat szenvedett a tatárok, svédek és husziták ostromaitól. Cukorgyára, sörgyára és gumotex üzeme van.

Tovább haladva, jól gondozott hatalmas gyümölcsösöt lát az ember. Katonás sorrendben ültetett barack- és mandulafák sora teszi még hangulatosabbá az amúgy is szelvénygyönyörködteő tájat. Mintegy 200 hektár területen foglalnak itt gyümölcsstermesztéssel, hogy enyhítsenek Csehszlovákia gyümölcsszükségletén. E terület központja Hustapece.

Zidlickovice pedig vadrezervátumával gazdagítja valterkészetét. A külföldi vadászok évente mintegy negyvenezer apróvad, fácán és nyúl és mintegy háromszáz őz kilövésére váltanak bérletet. A város nevezetességei közé tartozik Frigyes főherceg volt kastélyában elhelyezett értékes képtár és Csehszlovákia mezőgazdaságának fejlesztését szolgáló vegyüzem.

A hosszú, de kellemes autózás után megérkeztünk Brnóba, utunk végcéljához. A szállodában mindenki elfoglalta a részére kijelölt szobát és a kiadós vacsora után senkit sem kellett a pihenésre biztatni, annál is inkább, mert idegenvezetőnk fárasztó sétát ígért másnapra.

Kipihenve az utazás fáradalmait, másnap aztán frissen indultunk el a vásár megtekintésére, melynek megnyitója szeptember 10-én volt. Hazánkat a megnyitó ünnepségen a nehézipari miniszter első helyettese képviselte. Csoportunkat a vásár bejáratánál a „CSEDOK” (Csehszlovák Idegenforgalmi Hivatal) képviselője és a város vezetői fogadták. A rövid kis ismerkedés után aztán csoportur-

kat két részre osztva, elindultunk, hogy megtekintsük a szakemberek szerint minden eddigit felülmúló vásárt. Annak ellenére, hogy az időjárás nem a legkedvezőbb volt, hatalmas tömeg gyűlt itt össze és helyesnek bizonyult a rendezőbizottság azon intézkedése, hogy a nagyobb csoportokat kisebb részekre osztották és így kívántak enyhíteni a hatalmas emberáradat tolongásán. A mi csoportunk először a hatalmas kupolalalakú üvegtető, ABC-pavilonot tekintette meg. Az olyan ember számára, aki csak nagyritkán lát ilyen és ehhez hasonló léi kavalkádot, felejthetetlen élményt nyújt a legkülönbözőbb gépek megtekintése működés közben.

Képviseleti magát a gyártmányain keresztül ezen a vá-

sáron a Szovjetunió, Jugoszlávia, a Német Demokratikus Köztársaság, a Német Szövetségi Köztársaság, Anglia, Svédország, Franciaország, Japán, Magyarország és a házigazda Csehszlovákia, a legkülönbözőbb orvosi műszerektől kezdve, az optikai berendezéseken keresztül, fotógépek, laboratóriumi műszerek, rádiók, televíziók, monovízorok és elektromos számológépekig, melyek mind-mind a bekeszerető emberiség alkotó tudását és nagyszerűségét fémljeli.

A délutánt városnézéssel töltöttük el. Megtekintettük a Szent Péter templomot, a kapucinusok kripiáit és a Spilberk kazamatáit. Legfejlettebb a gép és textilipar, mely ismertté tette Brnót az egész világon.

Szeptember 13-án reggel autóbusszal indultunk el, hogy megtekintsük a világhírű Macocha barlangot. Utunk változatos tájakon vezetett keresztül, s a villamosmotorok gyártása terén kimagasló eredményeiért aranydíjat nyert Braniskó városát érintve érkezünk meg a barlanghoz.

A barlangrendszer több kisebb és nagyobb barlangrésze oszlik. A földalatti vízközeledést biztosító Punkva bűvárpatlak barlangját 1909-ben egy csehszlovák kutatócsoport tárta fel. A barlangokat cseppkőes dómok alkotják s ezeken keresztül jutunk el a világhírű Macocha földalatti szakadékba, melynek fenekén két rendkívül mély tó vize látható. A föld felszínére vezető kijárat felé

csónakon jutunk, a barlang üregei legszebbikén, az úgynevezett Mesedómon keresztül. A Macocha szakadék mélyére a legszebb betekintést az Alsó- és Felsőhíd nyújtják.

A „Sloupské jeskyne” (Pálleléres barlangok) nagyrészt régóta ismertek. Turista fellegalmuk 1879-ben vette kezdetét, az Eliska barlang feltárásával. A barlangrendszer hatalmas labirintusok, földalatti termek és mély szakadékok képezik. A földalatti térségek méretei, a kilencméteres Nagel szakadék, való mint a csodálatos cseppkőes és a Gyertya, ez a szelvény egyedülálló cseppkőes képmény, felejthetetlen élményként vésődnek a látogató emlékezetébe.

A Morva Karszt hegység legszebb barlangja a Balceňka, melynek cseppkő képményei, különösen a szelvény cseppkőekkel borított részletek, fokozzák az egész földalatti táj mesészerű pompáját. A barlang megtekintésének időtartama 45 percig tart, a természet alkotta csodák környezet, a kietlen szelvény belsejében tartós élményeket gazdagítja a látogatót. Melyre nézve, a „Katerina jeskyne” (Katalin-barlang) a legnagyobb földalatti barlangok közé tartozik. Főterme (95x44x20 m) a Morva Karszt hegység leghatalmasabb barlangürege. Legmeretzesebb látnivalói: a Bosnyákány, a Sztalagmit Erdő és Pagoda.

A brnói vásár felbuzogózt bejárata esti fényben.

(Folytatjuk.) Morgent László

„Hazánk szilikózis elleni küzdelme szociális és humánus alapokon áll”

Jubileumi ülést tartott az elmúlt hét szerdáján Budapesten a NIM Bányászati Szilikózis Bizottság, a Bányai Dolgozók Szakszervezetének székházában. Az ülés elnökségében helyet foglalt **Havrán István**, az OBF elnöke, **Tamási István**, az EMSZ elnöke, **Donáth Béla**, a SZOT Munkavédelmi Osztályának vezetője, **dr. Timár Miklós**, az Országos Munkaegészségügyi Intézet igazgatója, **Czottner Sándor**, nyugalmazott miniszter.

Az ülést **Vigh Árpád**, a bányász szakszervezet titkára nyitotta meg, majd **dr. Ember Kálmán**, a bizottság elnöke adott tájékoztatást az elmúlt tíz év munkájáról. Utalt a szilikózis-kutatás felzárkózásáért előtérbe helyezett feladatokról.

Az első ilyen irányú kutatómunkát 1932-ben végezték Recskén. A felfedezés után 1949-ben indult meg munkálkodás a szilikózisveszély leküzdésére. Az országos szilikózis bizottság 1957. november 22-én alakult meg, és azóta tervszerűen tevékenykedett. Az egy-egy évben végzett munkájukat számos hazai és országos értekezlet fémjelte. 1962 és 1967 között 25 műszaki és 4 orvosi szakcikk látott napvilágot. Egy évtized alatt körülbelül 30 százalékkal sikerült visszacsökkenteni a szilikóziót, a bányászok legalattomosabb foglalkozási betegségét. Hangsúlyozta, hogy a bányászme-
 zek közül a szilikózis megbetegedettek 86 százaléka a Mecseki Szénbányák területéről adódik. A jövőbeni feladatokról szólva főként, a műszaki porlehárítás fokozását jelölte meg. Elsődleges feladat: a hatékonyság emelése és a vizes porlekötések alkalmazása. Kiemelte a Mecseki Szénbányák Kutatási Osztályának ez irányban kifejtett erőfeszítéseit, majd az új gazdasági mechanizmusból adódó bizottsági feladatokhoz kért segítséget a felsőbb szervektől.

A jubileumi ülés másik előadója **dr. Szirtes Lajos**, a Mecseki Szénbányák Kutatási Osztályának vezetője elemizte a magyar bányászati szilikózisveszélyének helyzetét. Bevezetőjében hangsúlyozta, hogy egy évtized óta jelentős erőfeszítéseket tesznek a dolgozók pormegbetegedéseinek csökkentésére. Az ezirányú munka-és költségbefektetés jogosan veti fel azt a kérdést, hogy mit eredményeztek azok a törekvések, amelyeket a szilikózisveszély leküzdésére kifejtettek. Hangsúlyozta, el kell döntenünk, hogy helyes irányban fejlődik-e a por elleni védekezés, hogy milyen további erőfeszítések szükségesek a por elleni küzdelemben; hogy milyen szemléletváltozásokat kell tenni a műszaki porlehárításban és milyen szervezési lehetőségek vannak a megbetegedések számának csökkentésére.

Elmondotta, hogy a magyar bányászati szilikózisveszélyességét igen szélsőséges és első sorban a mecseki szénbányászatra koncentrálódik. A mecseki szénbányászathoz található az összes magyar bányászati szilikózis betegek 85,6 százaléka. A kutatási osztály munkáját taglalva ki-
 tért arra, hogy

addig a küzdelem gazdasági eredményeit mindössze 12 százalékban élvezi. A megtérülések megközelítően 80 százaléka az SZTK-nál jelentkezik. Hangsúlyozta, hogy ez nem is volna baj, hiszen mindegyre népgazdasági haszonnal tekinthető, de morális hatása fékezni a további fejlődést. A bányákat rendelték kényszerítik a műszaki porlehárítás megvalósítására. Egy számos emberrel nem is lehet többre számítani, mint a szabályok elfogadható mértékű betartására. Hangsúlyozta, hogy egészen más volna a helyzet, ha a bányák vezetői előtt nemcsak a rendelkezés betartása és humánus célok megvalósításának gondolata lebegne, hanem látnák, hogy munkatársaik megmentésére fordított összegek egy része megtérülne és pedig attól függően, hogy milyen erőfeszítéseket tettek az üzemek a helyzet megváltoztatására, konkrétan a betegek számának csökkentésére. Méltányosnak tartaná — mondotta **dr. Szirtes Lajos** —, hogy ha a gazdasági eredmény legalább egy részét a szilikózis elleni küzdelem továbbfejlesztésére fordítanák. Ezzel csökkenteni lehetne a bányák terhet, és további eredmények elérésére serkenteni őket.

Befejezésül a célokról beszélt, arról, hogy továbbra is a műszaki porlehárítást kell a szilikózis elleni küzdelem alapvető eszközének tekinteni. Ki kell használni a szilikózis megelőzésének befolyásolható tényezőit, első sorban azokat, amelyek költségbefektetés nélkül is csökkentik a megbetegedéseket és nem zavarják a termelés menését.

Valamint az eddigi rendelkezések nyugvó védekezési rendet a megtérülés egy részének felhasználásával úgy kell támogatni, hogy a kényszerhatás mindinkább felváltsa az egyéni érdeket. Egy olyan teherről gondoskodni kell, ami minden érdekeltet ösztönöz a szilikózióhelyzet javítására, így például az SZTK bevonása a teherviselésbe, az eredmények premlálása, jutalmazása. Nem kétséges, hogy e három feladat teljesítése esetén újabb

lépéseket tehetünk bányászaink és súlyos megbetegedéseinek leküzdésében. A jubileumi ülés következő előadója **Vékény Henrik**, a Mecseki Szénbányák Kutatási Osztályának csoportvezetője, a műszaki porlehárítás fejlesztésének legfontosabb kérdéseiről tájékoztatta a szilikózis bizottságot, majd **dr. Timár Miklós**, az Országos Munkaegészségügyi Intézet igazgatója, beszélt a szilikózis orvosegészségügyi kérdéseiről.

Az előadásokat élénk vita követte. A felszólalók közül **Donáth Béla**, a SZOT munkavédelmi osztályának vezetője arra hívta fel a figyelmét, a jelenlévőknek, **nem szabad a szilikózis megbetegedés elleni küzdelemet mint gazdasági tényezőt vizsgálni, a legmesszebbmenőbb humanizmusnak kell megnyilvánulnia e területen valamennyi szerv részéről.**

Dr. Makai László az ismertett statisztikai adatokat nem tartotta kielégítő alapnak messzebbmenő következtetések levonásához. **Erős József**, az aknamélyítő dolgozóinak szilikózis kutatásban elfoglalt helyéről és helyzetéről szolt.

A jubileumi ülés **Tamási István**nak, az Egyesült Magyar Szénbányák elnökének zárszavával ért véget. Közönyt mondot, a szilikózis bizottság valamennyi tagjának a végzett munkáért és külön kiemelte **dr. Ember Kálmán**nak, valamint a Mecseki Szénbányák Kutatási Osztályának kiváló és áldozatkész tevékenységét az elmúlt évtized alatt. Zárszavában hangsúlyozta, hogy a szilikózis elleni küzdelem elsősorban az üzemekre, a munkahelyekre kell kiterjeszteni. Az EMSZ részéről a jövőben szorgalmazni fogja a gépesítés növelését, felhívta a figyelmet a többet, olcsóbban elvne, amely az új gazdasági mechanizmusban valamennyi szerv alapszemléletévé kell válnia.

Csóka Magda

Az értől az óceánig... Ady Endre születésének 90. évfordulójára

Ha élne, akkor holnap 90 éves lenne Ady Endre, a magyar költészetnek Petőfi óta legnagyobb alkotója. 1877. november 22-én Erdmindszentben, szürke erdélyi falucskában, nádfedeles, földes szobában született, elszegényedett, paraszti sorba süllyedt kisnemesi családból.

Gimnáziumi tanulmányainak idején kezd kialakulni benne a liberális és demokráta világnézet, amely Debrecenben, illetve Nagyváradon még inkább megerősödött benne. Ez utóbbi helyen ismeri meg a radikális mozgalmat, itt találkozik először Marx és Engels nevével.

A huszonegy éves fiatalember e város falai között határozza el, hogy nem tesz eleget apja kívánságának, nem lesz szolgabíró és jogi tanulmányait sem folytatja. Ujságíró lesz és a „Szabadság”, valamint a „Nagyvárad-Napló”-ban megjelenő cikkeiben már nyílt állást foglal a demokrácia mellett.

„A mai társadalmi viszonyok tarthatatlanok — írja a „Nagyvárad-Napló” 1902. áprilisi 23-i számában. A magyar társadalom — amelyben lehet ilyenről beszélni, — kiskorú, műveletlen, babonás és beteg. Csaknem minden relációja igaztalan és veszedelmes. A papi és világi fejedelmek minden: babonás hagyományok rabságában tartják a polgárság millióit. A militarizmusnak, klerikalizmusnak s feudalizmusnak falait le kell rombolnunk, ha élni akarunk. Avult hagyományok, számár privilégiumok fölött győzni kell a munka érdemének, önzés, felekezetieskedés, olcsón nemzeteskedés, korlátoltág ellenke befűsznek, — hát keresztül kell rajtuk tipor-
 ni.”

1904-ben, majd 1906—1907-ben több mint egy évet tölt Franciaország fővárosában, Párizsban. Ady radikalizmusa itt meg jobban megerősödik. És miként Voltaire a porosz király udvarában, Helene Franciaországban, Victor Hugó Jersey szigetén, Kossuth Lajos pedig Turinban, a hazájától távol, tisztában, tárgyilagosabban látja nem-

zetének, társadalmának, hazájának kis és nagy hibait, úgy Ady Endre is Párizsban jobban látja Magyarországot szociális elmaradottságát.

Amikor visszatér Budapestre, versben és prózában egyaránt ostromozza a kapitalista társadalmat. Legkérelmetlenebb ellenfele Magyarország akkori miniszterelnöke, Tisza István és annak vezető publicistája, Rákosi Jenő volt. Egymásután jelennek meg új verseskötetei: „Új versek” (1906), „Vér és arany” (1907), „Az Illés szekerén” (1908), „Szeretném, ha szeretnének” (1909), „A minden titkok verseiből” (1910), „A menekülő élet” (1912), „A magunk szerelme” (1913), „Ki látott engem?” (1914).

Ady nem volt szocialista forradalmár: a következetes polgári forradalomért harcolt. 1918. október 31-én Ady szemelattára bontakozott ki az „öszirózsás” forradalom. Ady, a Magvető ott állott háziura, Pfeiffer Ernő doktor, Veres Pálné utcai lakásának erkélyén. Azzal szemben, az utca közepén, Csákytornyai Zoltán, a fiatal festő szónokolt, aki amikor megpillantotta Adyt, feléje fordult és mint az új idők új dalnokát köszöntötte. A tömeg pedig örömmámorában öszirózsákat röpitett Ady felé és lelkesen ünnepelte a forradalom egyik szellemi előkésztőjét.

Jászai Oszkár ajánlatára november 18-án mind a kormány, mind pedig a Nemzeti Tanács elhatározta, hogy közös deputációt küld Ady Veres Pálné utcai lakására. Hock János a következő szavakkal üdvözölte Adyt: „Nemzeti Tanács megbízásából a magyar népköztársasági kormányzó hozzájárulásával jelentünk meg előtted, hogy most mikor Magyarországot örömmámorban ünnepli az újjászületett nemzeti életet, akkor milliók lelkesedésének visszhangjaként köszöntünk Téged, az újjáalkotás előkésztő trombitáját. A népköztársaság a nemzet halálját rója le irántad, mert úttörő előmunkásként a emberiség sebb hajnalhasadásának. Áldjon meg az Isten érte!”

Ezután Hatvany Lajos felolvasta és átadta Adynak a Nemzeti Tanács és a kormány üdvözlő iratát, amelyben többek között ez állott: „Ebben az országban a Te utadon akarunk járni, s kívánjuk, Ady Endre, testvérünk, barátunk, hogy mihamarabb gyógyuljan, sokáig járhasd velünk ezt a nyílt utat, amelyet Te törtél meg, melyen mint hív csatlósaid, boldogan járhatunk, mint oly rég megszoktuk, utánad, mindig csak utánad.”

1919. január 11-én Károlyi

Mihályt köztársasági elnökké választották; tizenhat napra rá pedig, a halállal küszködő Ady Endre, Budapesten, a Liget-szanasatórium hófehér agyán mindörökké lehunyt, nagy, dióbarna szemű. Az Értől elindult énekes Vazul befutott a szent, nagy Óceánba... Már mit sem tudott arról, hogy 1919. március 21-én megalakult a Tanácsköztársaság és kiküldötték a proletárdiktatót.

Halála előtt 9 évvel Ady Endre még Pécsen vendégszerepelt, a mai Szakszervezetek Baranya megyei Tanácsának Színház téri székházában, az egykori Vigadó nagytérmeinek pódiumán, a „Nyugat” című irodalmi folyóirat felolvasó estjén. Azóta immár 57 év telt el és akik a felolvasó esten résztvettek, már csak halványan emlékeznek vissza erre az irodalmi szenzációra. De az 1910-es pécsi újságok, a „Pécsi Napló”, a „Pécsi Hírlap”, a „Pécsi Közlöny”, a „Pécsi Újlap” sárguló lapjai még hűsögesen örzik az „új idők új dalaival” jelentkező Ady Endre köztartózkodásának emlékeit.

A naptár 1910 október elsejét mutatott. Pécs város haladó szellemű irodalomkedvelői a sajtó által felfokozott, nagy érdeklődéssel tekintettek az irodalmi imádat és gyűlölet központjában álló Ady Endre fellépésére. Éppen ezért senki sem sajnálta a 4 koronás belépődíj befizetését. A Vigadóban, a sűrűn elhelyezett székekben, több mint kétszázan foglaltak helyet, szép, finom selyemruhákba öltözött nők és nagyrészt fekete ruhás férfiak.

A bevezető beszédet Hatvany Lajos mondotta. Meltatta a „Nyugat” című folyóirat jelentőségét a magyar irodalom szempontjából. Heléti Jenő rövid, verses beszédből olvasott fel, Ignóty Pál a „Nyugat” folyóirat szerkesztője pedig hosszan beszélt arról az átalakulásról, amelyen a magyar irodalom és irodalmi ízlés 1890-től 1910-ig keresztül ment.

Utóljára Ady Endre lépett a pódiumra, a villanyfényben hamuszürke arccal, beesett szemmel, szomorúan lehajló hajjal. A hangja fáradt, rekedtes volt, amikor legújabb kötetéből a „Szeretném, ha szeretnének” címűből 3 verset olvasott fel: a „Szeretném, ha szeretnének”, a „Bujdosó kuruc rigmusát” és a kötet záróversét, a „Most pedig elnémulunk”-at.

Mindössze egy óra hosszat tartott a felolvasó-est, de akik ott voltak, azoknak valódi irodalmi élményben volt részük s szemtől szemben láthatták a költőfejedelmet. Sokan csak azért elégedetlenkedtek, mert a felolvasó-estet, illetve a műsort túl rövidnek találták, s Ady Endre verselt továbbra is szívesen hallgatták volna, akár éjfélig is.

A „Nyugat” felolvasó-est a pécsi sajtóban vegyes visszhangot váltott ki. A liberális szellemű „Pécsi Napló” tárgyilagosan és az elismerés hangján emlékezett meg róla. De a klerikális „Pécsi Újlap” már ünneprontó volt.

„Ady Endrén — írta a lap — az ultra-Petőfiben, s csak 100 év múlva megérthetővé váló költő-gigászban, a magyar költészet foslágerében is csalódott a felcsigázott reményességű „fénys közönség... a törzsmagyarság ízlése még nem változott meg annyira, hogy Nyugatokat nyugalmasan bevegje... miniket holmi Nyugat-i ízléstelességgel nem lehet lóvá tenni...”

A klerikális sajtó azonban bármennyire is igyekezett az irodalmi est, főleg azonban Ady Endre költészetének jelentőségét csökkenteni, a forradalom előfutáinak, költőjének emléke még születése után 90 évvel, ma is millió szívében él.

(Vízhyányó)

Pusztai József

A tanács felhívása

Komló város Tanácsa V. B. pénzügyi osztálya az érvényben lévő kormányrendelet értelmében házadó bevallásra hívja fel az érdekelteket figyelmét. November 30-ig bevallást köteles adni minden olyan tulajdonos, aki az év folyamán lakóépületet, épület részt, vagy egyéb adóköteles

épületet (garázst, üzletet, műhelyt) vásárolt, örökölt, és a bejelentési kötelezettségnek még nem tett eleget. A bevallást a tanács pénzügyi osztályának adóosztályán (II. em. 35. szoba) beszerezhető nyomtatványon kell benyújtani.

Városok, járások közötti szellemi vetélkedő

technikai hibával

Meglehetősen nagy csalódás érte a komlóiakat, amikor a múlt hét szombatján hat város, illetve járás székhelye a rádió útján vetélkedett. A ki mit tud? verseny a bányaváros számára már akkor befejeződött, amikor a vetélkedő elkezdődött. Egyszerűen az történt, hogy kapcsolási hiba miatt a komlóiak nem indulhattak, nem vehettek részt e nem mindennapos szellemi tornán.

Pedig milyen szorgalmasan készültek a résztvevők. Több mint 100 izgatott versenyző: munkásember és pedagógus, tisztviselő és mérnök, ifjú és veterán, pártvezető és kiszította adott egymasmnak találkozó a Zrínyi-ben. Eljöttek, hogy ki-ki a maga szerény lexikális ismerete, továbbá a rege-
 teg jegyzet, a jobbnál jobb szakkönyv, lexikon és más hasznos forrásmunka birtokában helytálljon Pécsvárad,

Siklós, Sásd, Mohács és Szilgöcsvár legjobbjaiával szemben.

Amennyiben eredeti volt az ötlet: a városok, a községek szinkron-kapcsolása, a barátság ilyen jellegű elmélyítése, kiszélesítése, olyan tökéletlennek bizonyult a gyakorlat. Módszert bántó volt, hogy ma, a technika korában olyan durva műszaki hiba becsúszott, mint most. A postaműszakiak legalább 50-en dolgoztak az összekötés megteremtésén, s 23 órával a verseny előtt már minden rendben volt! Aztán jött a 24. óra, vagyis a verseny: dugába dől minden! A vetélkedő centrumában, az úgynevezett keverőasztalon (a pécsi Bartók Béla Művelődési Házban) Komlóval egyszerűen megszakadt a kapcsolat és lehetetlen rossz hangerevvel sugárloztak a siklóiak és a pécsváradiak vonalán is. Csak

időnként lehetett megérteni a szót. A Kossuth-rádió sem tudott egyenes adást sugározni.

Mindez Baranya szégyene. Ferse, a vetélkedővel kapcsolatban többről van szó, főleg Komló vonatkozásában. A Városi Tanács és a művelődési ház igazgatója szervezésében remekül sikerült összehozni a bányaváros legjobb szellemi értékét. Minden meghívott érezte, hogy neki is ott kell lenni, nem mulhat rajta a város becsülete. A város másfél évtizedes történetében először sikerült Komló színe-javát összgyűjteni. Amilyen lelkesedéssel jöttek el a meghívottak, olyan nagy csalódással távoztak. A sértést fokozta, hogy a rendező szervek a mai napig sem adtak erkölcsi elégtételt, de még magyarázatot sem.

SPORT

HOL művelődünk, SZORAKOZZUNK?

A tatabányai 0:0 után az NB I. záró fordulójában

Komló-Újpest

Az NB I állása:

1. FTC	29	24	4	1	84:22	52
2. U. Dózsa	29	18	7	4	86:33	43
3. Győr	29	14	10	5	67:36	38
4. Vasas	29	15	6	8	65:35	36
5. Diósgyőr	29	10	8	11	46:48	23
6. Tatabánya	29	8	11	10	35:35	27
7. Csepel	29	7	13	9	35:44	27
8. Honvéd	29	8	10	11	45:49	26
9. Pécs	29	8	9	12	31:39	25
10. Szeged	29	9	7	13	33:64	25
11. MTK	29	7	10	12	38:45	21
12. Sal. BTC	29	9	6	14	39:58	24
13. Dunaújv.	29	9	6	14	32:53	24
14. Szombh.	29	9	5	15	40:59	24
15. Komló	29	8	7	14	33:60	23
16. Eger	29	6	7	16	34:63	19

Ha ilyen lelkesen, odaadón küzdötte volna a Komlói Bányász labdarúgó, mint vasárnap Tatabányán, akkor nem lenne a csapat bajban! Bár együttesünk testvérvárosából „pontosan” tért haza, a döntetlen mégsem nagyon lelkesít bennünket. Arról van ugyanis szó, hogy a riválisok szinte előre kiszámított gólarányok szerint végeztek, s az utolsó forduló sem ígér jobbat...

A tatabányai összecsapáson ez volt az összeállítás: Kiss — Kelemen, Vörös, Jerabek — Bánfalvi, Sós — Bérczesi, Takács, Bordács, Csordás, Bodai. A támadósorban egy védőjátékost is találunk, a kék-fehér gárda mégsem védekező futballt játszott.

A mérkőzés nagyobb részében együttesünk kezdeményezett többet, és gólhelyzete is adódott bőven.

Nem túlzás, ha azt mondjuk: legalább fél tucatnyi gólt szereshetett volna csapatunk. Most is az történt, mint az Egerrel szemben (1:1), vagy Dunaújvárosban (1:0), amikor a kapu torkában nem sikerült a helyzetek kihasználása. Két alkalommal a kapufa mentett (Takács és Csordás hibázott), egyszer pedig Csordás az ötösön tiszta helyzetben késlekedett. A hazaiak előtt is kínálkozott lehetőség, de a még mindig gyengélkedő Tatabánya csatárai is rendre hibáztak. Maradt tehát a gólnélküli döntetlen.

A vasárnapi párosítások alapján tulajdonképpen hat csapat közül bármelyik ki-eshet az Eger mellett.

A hétfői újságok a Komlót írják a második kiesőnek. Nem vitás, kitűnő ellenféllel állunk szemben az Újpesti Dózsa személynében, de még mindig alkalhat kedvezően a helyzet. A dőzsások még nem nyertek Komlón, ezért nem nehéz elképzelni a hazai sikert. Ezzel párhuzamosan ott a baj, hogy az ellenlábások valószínű „ügyesebbek” lesznek.

Tessék csak megfigyelni: nyerni fog a Szombathely, döntetlen játszik az MTK a Salgótarjannal, a Szeged a Győrrel, és Dunaújváros is szerez pontot vagy pontokat a Csepeltől. Ha ezek közül bármelyik másképp történik — egy komlói győzelem esetén — csapatunk bentmarad a legjobbak között.

Most ismét előkerülnek a ceruzák és a papírok: megkezdődik a gólarányszámítás.

Jelen pillanatban — a kiesését Egert nem számítva — a Szeged gólaránya a legrosszabb (0,51), majd utána következik a miénk (0,55).

A további sorrend: Dunaújváros (0,60), Salgótarján (0,67), Szombathely (0,67), MTK (0,34). Érdekes, hogy a Szombathely egy várható 2:1-es győzelmével jobb gólarányt ér el, mint a Komló a 9:0-s sikerrel. Természetesen az utóbbi eredmény csak matematikai számítás. Így a kiesők versenyében nem is a Szombathely a rivális, hiszen a Ferencváros Csepelen már lélektanilag előkészítette a közvéleményt. Ezt még tovább segítették a hétfői lapok, amikor mindent megmagyaráznak, igazolnak...

Félre téve a számítgatások miatti keserű poharat, nekünk egyetlen feladatunk lehet: becsületesen küzdeni az Újpesti Dózsával szemben. Vasárnap is olyan lelkes csapatjátékot várunk, mint az utóbbi fordulókban láttuk együttesünkötől.

(Vizházy Imre)

Megerősítette helyét a Pécsi Bányász

Az NB I. B-ben november 26-án lesz az utolsó forduló, de már jórészt minden tisztázódott. A Szekesfehértúr és az Egyetértés csapatát mint NB I-es gárdát köszönhetjük. Az alsó régióban két kieső már megvan: az Autóbusz és a Debrecen, a harmadik minden valószínűség szerint a tavaly még NB I-es Dorog lesz. Persze a Budafok, a Nyiregyháza és az Ózd is „pályázhat” az NB II-re.

A Pécsi Bányász legénysége 0:0-s döntetlent ért el Miskolcon a VSC ellen. Ez igen értékes pont, hiszen ez azt jelenti, hogy csapatunk végleg biztosította helyét a második vonalban.

A Lukács — Lombosi, Halasi, Györkö II. — Balázs, Köves, Selymes, Mérei, Kincese, Koch, Lieber összetételű együttesünk főleg a védekezésre fordított hangsúlyt, és Lukácsal az élen sikeresen vett vissza minden hazai kísértletet.

Az utolsó felvonás alkalmával csapatunk Ózdra látogat, amelynek létkérdése a pontok megszerzése. A kieső-jelöltek közül a Dorog is otthonában játszik a Miskolccal, a Nyiregyháza a Várpalotával, míg a Budafok a Ganz MÁVAG-hoz látogat.

AZ NB I. B ÁLLÁSA:

1. Egyetért.	33	17	10	6	81:29	44
2. Szekesfv.	33	19	6	8	57:31	44
3. Orosl.	33	16	9	8	58:37	41
4. BVSC	33	15	9	9	54:31	39
5. Szállitók	33	16	7	10	51:32	39

Sakk

A megnyitó lépések után közvetlenül még nem a középjáték következik, hanem csak annak terve formálódik, és a versenyzők áthaladnak egy ingoványos területen a még nem elemzett lépésmozaikban. Ezt a nem elemzett lépésmozaikot, illetve a rajta járható utat törekedtek a volt világbajnok, dr. Max EUWE a centralizáció elvével járhatóvá tenni.

Amint már rovatunk korábbi anyagában megállapítottuk, igyekeznünk kell a játék elején gyalogjainkkal a centrumot eltolgatni. A középmozók megszállása tiszteket ugyanakkor azzal a veszéllyel jár, hogy tisztjeinket az ellenfél tempóelőnyével visszahúzzák. Természetesen előfordulhat, hogy csak azért helyezük tisztjeinket középre, vagy lépünk vele úgy előre, hogy az ellenfél onnan előbb-utóbb elűzze, hogy ezzel az elűzéssel az ellenfél

6. Bp. Spart.	33	14	6	13	43:41	34
7. Bp. Előre	33	12	10	11	34:37	34
8. MÁVAG	33	11	11	11	42:40	33
9. Pécsi B.	33	12	8	13	38:34	32
10. Kecskem.	33	12	8	13	39:34	32
11. Várpalota	33	11	10	12	34:47	32
12. MVSC	33	11	10	12	28:47	32
13. Budafok	33	8	14	11	39:45	30
14. Nyiregyh.	33	11	8	14	35:44	30
15. Ózd	33	8	13	12	33:50	29
16. Dorog	33	10	8	15	43:45	28
17. Autóbusz	33	7	7	19	25:54	21
18. DVSC	33	7	6	20	34:66	20

A Máza-Szászvári Bányász nagyszerűen hajrázva biztosította bentmaradását az NB II-ben. A csapat vasárnap Sopronban győzött 4:0 arányban. A találkozó végig együttesünk kezdeményezett többit, és lelkes játékaival rászolgált a győzelemre — még ilyen arányban is. Róza két gólt szerzett, míg a másik két gólt Szöllösi és Nagy II. érte el.

AZ NB II. VÉGEREDMÉNYE

1. Győri D.	20	18	9	5	44:23	41
2. ZTE	30	16	4	10	56:48	36
3. Veszprém	30	13	9	8	52:46	35
4. Tancsics	30	14	6	10	58:48	34
5. Sz. Cipő	30	14	5	11	57:35	33
6. Nagyk.	30	13	7	10	51:48	33
7. M. DAC	30	11	9	10	50:45	31
8. Z. Dózsa	30	13	5	12	51:52	31
9. Pápa	30	12	6	12	41:44	30
10. Kap. Kin.	30	11	7	12	42:52	29
11. P. Ercb.	30	11	6	13	41:42	28
12. Máza-Szász.	30	11	6	13	39:40	28
13. PVSK	30	11	5	14	49:51	27
14. Fűzfő	30	10	7	13	35:46	27
15. Dombóv.	30	8	3	19	34:53	19
16. Sopron	30	8	2	20	36:63	18

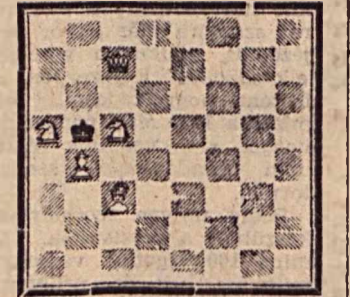
hadállásába gyengeségeket idézünk elő.

A centrum gyalogokkal való megszállásának elvét a „hipermodernnek” nevezett mesterek nem fogadták el, és szakítottak a régi elvek nagy részével. Réti Richárd, Nimzovics szerint ugyanis nem az a lényeges, hogy gyalogot, sőt gyalogokat helyezünk el a centrumban, mert hiszen azok esetleg támadási felületet is jelentenek az ellenfél számára. Sokkal hatásosabb az 6 felvonásuk szerint, ha távolról tartjuk ellenőrzés alatt a centrumot — tisztjeinkkel. Ez a gondolat vezetett a hipermodern megnyitásokhoz, mint pl. a Réti megnyitás — ennek nyomán a legújabb korunkban Barcza megnyitása — azonkívül a vezérlendai és nimzovicsi védelem, Maróczy szerint azonban kétségen kívül megállapított, hogy az, aki a centrumot elhanyagolja, vagyis túlonúl kiélekedik — a röviddebet húzza.

Felmerül még az a kérdés, hogy miért törekszünk a centrumnak gyalogokkal való megszállására, hiszen a gyalogoknak nincs meg az az adottságuk, hogy jobbra-balra dobhassuk őket. Ezzel szemben nyilvánvaló, hogy ha gyalogjaink túlsúlyba kerülnek a centrumban, a kellőképpen gondoskodunk védelmükről, akkor az ellenséges tiszték nem tudják még a közelükben sem megvetni lábukat. Továbbá a játszma első szakaszában gyalogjainkkal igyekszünk kiszorítani az ellenséges haderőt a centrumból, mert ezzel könnyebb lesz saját tisztjeinket ott, vagy a közöbe való elhelyezése.

A 42. sz. feladványunk O. Blumenthal háromlépcsős miniatúrája.

O. BLUMENTHAL

Világos: Kc7, Ha5, Hc5, Fc3, E4, b4 (5 figura)
Sötét: Kb5 (1 figura)
Világos indul és 3. lépésben mattot ad.
Beküldési határidő: „Sakkrovat” megjelenésével a szerkesztőség címe: 1967. november 28., kedd.
A 41. sz. (ORVILLE) feladványunk megfűtése: 1. Vc4+, Kb7 2. Vc3+, Kc8 3. Hd6 matt.

Moziműsor

Park (Pécs): November 21–22-ig: Az angyal leszen, Francia film. 23–26-ig: Folytassa Jack, Angol film. 27–28-ig: Nyár a hegyen. Magyar film. Előadások kezdete 4, 6, 8. Matiné 26-án: Változó felhőzet.

Petőfi (Pécs): November 21–22-ig: Az angyal leszen, Francia film. 23–26-ig: Nyár a hegyen. Magyar film. 27–28-ig: Folytassa Jack, Angol film. Előadások kezdete 4, 6, 8. Matiné 26-án Hatytyudal.

Kossuth (Pécs): November 21–22-ig: Rió kaland, Francia film. 23–24-ig: A döntő vallomás. Román film. 25–27-ig: Folytassa Jack, Angol film. 28-án: Nyár a hegyen, Magyar film. Előadás kezdete délelőtt 10 óra. Délutáni előadások 21–22-ig: Rió kaland, Francia film. 23–29-ig: Folytassa Jack, Angol film. Előadások kezdete fél 3, fél 5. Esti előadások 21–22-ig: Tom Jones, Angol film. 18. évtől. 23–26-ig: A döntő vallomás. Román film. 27–28-ig: Az igazság pillanata, Olasz film. 16. évtől. Előadások kezdete fél 7, fél 9 órakor.

Hidas: November 21–22-ig: Utánam gazfickók, NDK film. 24, 26-án: A halál esőben jön, Csehszlovák film. 28-án: Tom Jones, Angol film. Előadások kezdete hétköznap fél 6, vasárnap fél 6, fél 8 órakor.

Hosszúhetény: November 21–22-ig: Gól. Amerikai film. 23-án: Rettegés, Szovjet film. 24–25-ig: A kalózkapitány, Francia film. 28-án: Komplexusok, Olasz film. Előadások kezdete hétköznap 8, vasárnap 6, 8.

Május 1 (Komló): November 21–22-ig: Özvegy és a százados.

Magyar film. 23–26-ig: Hűtlenség olasz módra. Olasz film. 27–28-ig: A tettes elrejt az arcát. Csehszlovák film. 16. évtől. Előadások kezdete 4, 6, 8.

Zrínyi (Komló): November 21–22-ig: Zorba a görög, Görög film. 16. évtől. 23, 24, 26-án: Limonádé Joe, Csehszlovák film. 28-án: Tiltott vulkán, Francia film. Előadások kezdete fél 4, fél 6.

Fekete Gyémánt (Gyárvas): November 21-én: A múmia kőbe-szól, Magyar film. 24-én: Október, Szovjet film. 25–26-ig: Komplexusok, Olasz film. 27–28-ig: A tanuk nem beszélnek, NDK film. Előadások kezdete hétköznap 6, vasárnap 4, 6. Matiné 28-án: Ludas Matyi.

Meszes: November 21, 22-én: Betörők cinkosa, Csehszlovák film. 24, 28-án: Kihágás szerelem miatt, NDK film. 28-án: Mandragóra, Olasz film. 16. évtől. Előadások kezdete hétköznap 6, vasárnap 4, 6 órakor.

Szászvár: November 21–22-ig: Ezek a fiatalok, Magyar film. 25–26-ig: Hetedik kontinens, Csehszlovák film. 28-án: Egy név rejtélyes, Szovjet film. Előadások kezdete hétköznap 7, vasárnap 5, 7.

Május 1. (Vasas II.): November 21-én: Szóltson ügyvédnek, Francia film. 23–24-ig: A tanuk nem beszélnek, NDK film. 25–26-ig: Főnök inkognitóban, Francia film. 27–28-ig: A döntő vallomás, Román film. Előadások kezdete hétköznap 6, vasárnap 4, 6.

Mecsekadás: November 22–23-ig: A tanuk nem beszélnek, NDK film. 25–26-ig: Menyasszony a zsákban, Szovjet film. Előadások kezdete hétköznap 7, vasárnap 5, 7 órakor.

A televízió műsora

NOVEMBER 21., KEDD

8.05: Iskola-tv. 17.38: Hírek. 18.05: A Magyar Hírdető műsora. 18.10: Közvetítés a Műszaki Tisztiskolából 18.55: Esti mese. 19.05: Gíricz Mátyással, a Debreceni Csokonai Színház főrendezőjével beszélget Poór Klára. 19.15: Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása. Színmű 3. felvonásban. (14. éven felülieknek). Kb. 20.00: A közvetítés I. szünetében. Tv-híradó. Kb. 20.50: A közvetítés II. szünetében: Új könyvek. 22.05: Tv-híradó — 2. kiadás.

NOVEMBER 22., SZERDA

17.58: Hírek. 18.05: Pályaválasztási tanácsadó. 18.30: Hazai tükör. 18.35: Falusi dolgokról 19.00: Mert másokért csatáztam. Emlékműsor Asó Endre 90. születésnapján. 19.30: Esti mese. 10.40: Mai vendégünk: Kőmives István, a Fővárosi Tanács VB-elnök-helyettese. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Menekülés, kiút nélkül, Magyarul beszélő, nyugatnémet tv-film. (14. éven felülieknek). 21.40: Győri Vasas ITO—Milan, II. fődíj közvetítése Győrből. 22.25: Tv-híradó — 2. kiadás.

NOVEMBER 23., CSÜTÖRTÖK

8.10: Iskola-tv. 10.15: Menekülés, kiút nélkül, Magyarul beszélő nyugatnémet tv-film. (14. éven felülieknek). 13.40: Iskola-tv. 17.38: Hírek. 18.05: Ifjú riporterek műsora. 18.35: Telesport. 19.00: Kapcsoljuk... Helyszíni közvetítés. 19.30: Esti mese. 19.40: Vállvetve. Riportfilm (I. rész). 20.00: Tv-híradó. 20.20: Menekülés, kiút nélkül, Magyarul beszélő nyugatnémet tv-film. (II. rész). (14. éven felülieknek). 21.25: A világ térképe előtt... 21.40: Tv-híradó — 2. kiadás. 22.00: Pedagógusok fóruma.

NOVEMBER 24., PÉNTEK

8.25: Iskola-tv. 10.40: Kubai ritmusok. Filmösszeállítás. 11.00: Vállvetve. Riportfilm. — I. rész. 11.20: Telesport. 14.35: Iskola-tv.

NOVEMBER 25., SZOMBAT

13.58: A Magyar Hírdető műsora. 15.50: Újdonságok, érdekességek a mezőgazdaságban. 16.05: Horgász-felóra. 16.35: Fellelé és lefelé. Magyarul beszélő angol film. (14. éven felülieknek). 17.45: Hírek. 17.50: Lakótelep és társadalom. 18.20: Michelangelo és kora. Képzőművészeti filmsorozat (I. rész). 18.40: A tv jelenti. 19.25: Cicavité. 19.35: Don Quijote, Magyarul beszélő francia kisljátékfilmsorozat. — VII. rész. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Szombaton este... 22.00: Orosz Adél és Róna Viktor. 22.40: Tv-híradó — 2. kiadás. 23.00: Jó éjszakát felnőttek.

NOVEMBER 26., VASÁRNAP

9.05: Angol nyelvtanfolyam haladóknak. 9.20: Hétmérföldes kamérra. 9.35: Belle és Sébastien. Magyarul beszélő francia kisljátékfilmsorozat. 10.00: Mulassunk hát, egy vagy két óráig. Utóvetélkedő. 11.00: Gyermekbábosok Országos Fesztiválja. 13.28: A Filstone-család. 13.55: Bulgária—Portugália labdarúgó-mérkőzés. Közvetítés Szófiából. — A szünetben: A Magyar Hírdető műsora. 15.50: Az özönvíz után. Lengyel kisljáték. 16.00: Mezőgazdasági szakfilmsorozat. 16.20: Mai történelm. 17.25: A tenger enciklopédiája. 18.15: Magyarország—Olaszország férfi tornaviadál. 19.15: Esti mese. 19.30: Forgatókönyv nélkül. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Menekülés, kiút nélkül, Magyarul beszélő nyugatnémet tv-film. III. rész. 21.30: Sport hírek. 21.40: Reményi Vera zongorázik. 21.55: Tv-híradó. — 2. kiadás.

(A Magyar Rádió és Televízió műsorváltoztatás jogát fenntartja.)

November 7. Szászváron

November 7-én a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját ünnepelte a haladó világ. A nem mindenből bensőséges ünneppé zájlott le Szászváron is. Felépült az új munkásklub, melynek a továbbiakban az lesz a rendeltetése, hogy a dolgozók az egyre több szabadidejükben kulturált környezetben szórakozhassanak, művelődhessenek. E klub avatása egybeesett a Forradalom évfordulójának ünneplésével, ahogy ezt az elvtársak előre vállalták. Az ünnepség a szovjet hősök emlékműve megkoszorúzásával kezdődött. A sirt elborították a különböző társadalmi szervek koszorúival.

A klubban Hergert István, az üzem párttitkára nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözölte a megjelent kedves vendégeket. A hazánkban ideiglenesen állomásozó egyik szovjet alakulat katonáit és feleségeit, majd Markwart Károly és Stier József elvtársakat. Az ünnepi beszédet Keszler Ferenc elvtárs, a Mecseki Szénbányák pb. osztályvezetője tartotta. Méltatta az évforduló jelentőségét. Beszél

a szovjet nép 50 éves eredményéről, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom nemzetközi jelentőségéről, hazánkra való hatásáról. Köszöntét fejezte ki a jubileumi munkaversenyben élenjáró elvtársaknak, továbbá azoknak, akik társadalmi munkájukkal hozzájárultak a munkásklub építéséhez.

Az ünnepi beszéd után Gyorsok István elvtárs üdvözölte a megjelenteket, pár szóval elmondta üzemünk helyzetét, hazánk ünnepi

hangulatát elemezte. Ezután került sor 60 elvtárs megjutalmazására, akik az üzemen dolgoznak. A jutalmak értékes tárgyak voltak. A községi párttitkár, Gyorsok István elvtárs is kiosztotta élenjáró aktivistáinak a jutalmakat. Az ünnepség II. részét elvtárs zárszavával és az Internacionáléval ért véget.

A folytatás hangulatos vacsora volt. Majd késő éjszaka nyugó tánc következett, nagyszerű népi zenére.

II. Teczeli Vilmos

Forál Jánost,

a Pécsi Bányász SE 1967. évi vezetője és küldöttválasztó közgyűlésén felköszöntötték az eddigi 33 éves sportkörtagsága, valamint a két évtizedes eredményes társadalmi munkájának elismeréseképpen. Forál János vándor jelenleg is a megyei bajnokságot nyert sakkosztály intőzője. Közvetlen és szerény viselkedésével, önfeláldozó munkájával, egyesületi hűségével kivívta sporttársainak bizalmát és elismerését. Ezen keresztül a megyei bajnokságot vezető volt. A bányász-sakközös összefogása jegyében 1949-ben megszervezte a pécsi

és komlói sakkozók baráti kapcsolatát és találkozóit, és azóta is a két bányász-szakosztály minden évben találkozik egymással. Vezetése alatt a csapat elnyerte a Baranya Kupát, majd 1964-ben megszerezte az NB II-be való feljutás jogát. Társadalmi munkája során a fiatal tehetségek egész sorának volt megbízható segítése.

Jelentősen közreműködött az elmúlt évben a sakkosztály zavartalan munkájának elősegítésében, mely lehetővé tette a Baranya megyei bajnokság megnyerését a november 25-én kezdődő osztályozó mérkőzéseken való részvételt.

MECSEKI BANYASZ
A mecseki szénbányászati dolgozók hetilapja
Felelős szerkesztő:
Dr. Gyevi Károly
Szerkesztőség:
Pécs, Komját Aladár utca 5. (Meszes Bányász Szálló)
Telefon: 36-61. 18-58 (11-85-ös mellék)
Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Braun Károly
Kiadóhivatal: Pécs, Hunyadi u. 11. Tel.: 15-32, 15-33, 50-00

PÉCSI SZIKRA NYOMDA
Pécs, Munkácsy M. u. 10. sz. Felelős vezető: Melles Rezső

TERJESZTI A MAGYAR POSTA
Előfizethető a helyi postahivataloknál és az üzemi sajt

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYASZATI DOLGOZÓK HETILAPJA

V. EVFOLYAM, 48. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

1967. NOVEMBER 28.

A gát bezárult

Emberfeletti munkával lokalizálták a zobáki tüzet

Pénteken, november 24-én reggel 7 óra 10 perckor — másfél heti megfeszített, emberfeletti munka eredményeként — bezárult Zobák-akna első szintjén a bányatüzet lokalizáló végleges gát. Ugyan ezen a napon egy újszerű, géptípú eddig nem alkalmazott eljárással — torkrézolás — tömítették is az építményt, hogy a tüzet teljesen elzárják élető elemétől, az oxigéntől.

A K-73-as izapoló fűrólyukon át — amely a tűzfészek közvetlen közelében ér el a bányába — már korábban öt tonnányi szárazjeget bocsátottak le, amelyet pénteken még négy és fél tonnával pótlottak. A szárazjég nem csupán nagyfokú hűtőhatásával járul hozzá a tűz kioltásához, hanem olvadása közben több millió liter széndioxidot felszabadítva, elfojtja az alattomos ellenséget.

A rádió és az országos sajtó hamar napirendre tért a Zobák-aknai események felett. Híába, a hallgatóság, s az olvasókörzés napról napra friss szenzációt kíván. Amint bezárult az első gát, bejelentették, hogy a tüzet elfojtották és ezzel befejeződött minden. Csak a szakemberek sejtették — és a Mecsek vidékén tudták is —, hogy a küzdelem tovább tart; egy ilyen példátlanul nagy bányatüzet legyőzni nem lehet ideiglenes megoldásokkal.

Pedig az első gát az volt. Szükségszerű, de ideiglenes. Homokzsákokból rakták össze és ponyvával terítették le. S nem is várták azt, hogy ettől a tűz megadja magát, legfeljebb, hogy mérséklődik, lassabban terjed tovább, hogy időt nyernek az alaposabb munkához.

Ez után hozzáláttak a második gáthoz is. Idomkövekkel rakták, precízen, kétsoroson, különösen ügyelve a tömítésekhez. De nem ment simán a munka. A tűz nem védekezett, hanem támadott.

— Ha hiszed, ha nem, a csillámpa megkevert malter megkötött, mire beértek vele. Kiszáradt a retentív hőségben. Aztán hozták az idomkövet és amikor ki akartuk szedni, égette a kezünket...

— Húsz percig dolgoztunk, tovább nem lehetett kibírni. Utána egy órát pihentünk, aztán megint nekigyürkőztünk húsz percre. Az azbesztruhán át is égett a forráság.

— Az orvos valami hővédő kenőcsöt adott. Bekentük vele az arcunkat. Azt hiszed, használt valamit?

— És a süjtőlég-lobbanások...! Azt mondják, összesen tíz volt. Én csak kettőt éltem át. Előre észrevettük, hogy mi készül és a gátnál csak a légnymást éreztük, de hidd el, nem volt mindegy.

Az autóbusz közben megérkezett Zobák-aknára. Kiszállunk és az emberek beleszimatolnak a levegőbe. Én nem érek semmit. De a fiatal bányamentő, akivel az imént beszélgettem, azt mondja, még egy kis füstszagot érezni. Ahogy elhagyjuk a transzformátorházat, mindenki jobbra néz, a ventilátorok felé. Megnyugodnak, hogy a két hatalmas kűrt nem fúj füstöt.

Ez még csütörtökön délután volt.

Az üzemvezetőség titkárságán nagy a sűrűség. Most kopogtatás nélkül be lehet menni, s ha valakinek sürgős jelenteni valója van, nem kérdik meg, hogy fogadjon-e az üzemvezető, vagy a főmérnök.

A főmérnök. Róla külön is írni kell.

Az előbbi bányamentő azt mondta:

„A főnök nem majrás ember! Naponta többször is lejött, közvetlenül irányította a melót. Nem félt a hőségtől, a gáztól.”

Valaki közbekérdezett:

„Nem idegeskedett? Nem kiabált?”

„Velünk ugyan nem. Csak biztatott bennünket és ez sokat számított. Viszont látszott rajta, hogy micsoda idegfeszültségben van. Öregem, az úgy félt a bányát, mintha a sajátja volna!”

Nos, Jazbinsek Vilmos főmérnök ott ült az üzemvezetői irodában és éppen a bányamentő rajok parancsnokait igazította el a délutános műszakra. Türelmesen, ketszer-háromszor is elmagyarázott egy dolgot, pedig a szemén vöröslött a fáradtság, az álmatlanság. Haja zilált volt, arca sápadt. Nemrég jött ki a bányából, s az az érzésem támadt, mintha egy tábornokot látnék, aki a tűzonnal lövészárkaiból tért volna vissza a harcálláspontra.

Halálos baleset Zobák-bányán

1967. november 27-én 8 óra 15 perckor Zobák-bánya üzemben a II. szintű fedő III-as keresztvárat a 8-as telepi fejtésében a gumiszalagfej elcsúszott és az ott dolgozó Plávlcs Imre csillettő fejét a vágat oldalához nyomta, aki a helyszínen belehalt sérülésébe.

A baleset kivizsgálására a bizottság megalakult, a kivizsgálás folyamatban van.

A mentőparancsnokok elmentek, kértem, van-e öt perce a számomra. Hellyel kínál.

— Mennyit aludt az utóbbi héten?

— Talán huszonnégy órát összesen. Az első két nap alatt semmit. De remélem, holnap már pihenhetek.

— Mi lesz, ha elfojtják a tüzet?

— Nézze, ezen még nem volt időnk gondolkodni. Nem beszélgettünk róla. Nekem azonban az az érzésem, hogy nem túl sötét a helyzet. Tegnap a főbányamester és a termelő körlet vezetője már átvált a mentésről a termelés irányítására és — mutatja a naplót — 138 és fél vagon szenet termeltünk.

— Várható, hogy ennél több lesz?

— Hogyne. Ha az első szinten elkészül a gát, ha megszabadulunk a szénmonoxidtól, sok időt nyerünk a népszállításhoz is, az anyagellátáshoz is. Ha minden fejtest és elővágást belátnak, véleményem szerint naponta 170—180 vagon szenet tudunk termelni. A kiesés nem lehet több 20—50 vagonnal.

— Munkahelyekkel hogy állnak?

— Egy hónapra elegendő fejtésünk van. Azon leszünk, hogy minél előbb előkészítsünk újabb termelő munkahelyeket. És a körülményektől függően 2—4 héten belül újrainyitjuk a most lezárt területet is. Ez nagyon fontos, hiszen a legjobb szentünket vitte el a tűz.

— Az üzem teljes létszámát foglalkoztatni tudják?

— Minden egyes embernek tudunk munkát adni. Nem kell senkit áttelepíteni más üzemekbe. Sőt, kevés is lesz a létszámunk. Ennek ellenére én bírom benne, hogy megálljuk a helyünket. Az ember most ismét bebizonyította, hogy bravúrokra, csodákra képesek üzemükért...

Berkács János

Továbbra is Béta-akna a listavezető

A legutóbbi hét termelési eredménye nem hozott változást az üzemek rangsorában. Ezúttal is Béta akna az első — mind a mennyiségi, mind

a minőségi mutatók szerint. A vállalat összesen 100,3 százalékra teljesítette időarányos tervét november 25-ig. A többi: 1438 tonna szén.

A minőségi mutató szerint:

1. Béta akna	109,02%
2. Pécsbánya	103,98%
3. Kossuth-bánya	102,72%
4. Szabolcsbánya	101,11%
5. Tanbánya	100,41%
6. Vasasbánya	97,53%
7. Zobák akna	95,95%
8. Szászvár	94,85%

A mennyiségi eredmények alapján:

1. Béta akna	119,0%
2. Vasasbánya	104,8%
3. Szászvár	104,4%
4. Szabolcsbánya	103,9%
5. Kossuth-bánya	98,9%
6. Pécsbánya	98,8%
7. Zobák akna	93,7%
8. Szászvár	91,9%

Aktívaértekezlet Komlón

Aktívaértekezletre ült össze vasárnap Komlón a Magyar Honvédelmi Sportszövetség. A legkiválóbb aktívákat hívták meg erre a tanácskozásra. Az ülésen részt vett Gulyás Ferenc, az MHSZ országos központi képviselője, Megyaszi József, a megyei pártbizottság küldötte, Vértes József, a MHSZ megyei titkára, Hartmann János, a városi pártbizottság titkárhelyettese, Stadtrucker Péter, a tanács vb-titkára, Kádár Németh Béláné, a Hazafias Népfront titkára és Bogdán László, a KISZ városi bizottságának titkára.

Az értekezlet célja az volt, hogy ismertessék és megbeszéljék a párt Politikai Bizottsága 1967. június 20-i határozatát, ami a honvédelmi nevelés és az ifjúság honvédelmi felkészítésének kiszélesítésével foglalkozik.

A tanácskozás másik feladata volt, hogy létrehozzák a városban is az újjászervezett Magyar Honvédelmi Szövetséget.

Peti Sándor őrnagy köszöntötte a résztvevőket, majd Vágó Pál tartott előadást. Hangsúlyozta:

— Pártunk vezető szervei az elmúlt években hazánk politikai, gazdasági, szociális és kulturális kérdései mellett mindig nagy figyelmet fordítottak a honvédelmi erősítésére, a fegyveres erők fejlesztésére és a lakosság honvédelmi nevelésére.

Ezek a kérdések súlyuknak megfelelő helyet kaptak pártunk IX. kongresszusán is, ahol Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolója-

ban kiemelte, hogy „A nemzetközi feszültség, az imperialista hatalmak nyílt agressziós politikája arra kényszerít bennünket, hogy fokozott figyelmet fordítsunk országunk védelmi képességeire, mert a szocialista hazá védelme mindennél előbbre való.”

Az előadó a helyi tapasztalatok kapcsán elmondta, hogy az MHSZ alapszervezetében az elmúlt három év alatt több mint 24 ezer fő jelent meg a Sportszövetség rendezvényein.

A legutóbbi négy év alatt 8454 fő vett részt az összetett honvédelmi versenyeken és 34 esetben rendeztek harci túrát. E versenyek igen népszerűek a fiatalok körében.

Örvendetes a számok növekedése, hiszen ez azt bizonyítja, hogy mind több fiatal kapcsolódik be a testet edző, formáló, fizikai állóképességet növelő sporttevékenységbe. Ezzel elősegítik, hogy a néphadseregbe edzett, egészséges ifjak vonulnak be.

Vágó elvtárs szólt a társadalmi összefogásról is. Az új löter építéséhez a városi tanács 50 ezer forintot adott, és a Kossuth-bányai MHSZ alapszervezetek kiemelkedő munkát végeztek a pálya építésénél.

A tájékoztató előadás után a hozzászólásokra került sor. Vertike Imre, Zobák-akna képviselője elmondta, hogy az üzemben folyó MHS-munkát eddig nem kezelték úgy, ahogy kellett volna. A pártbizottság most megerősítette az alapszervezet vezetését, pártmunkaként bízzák meg a kommunistákat az ottani te-

vékenységgel. Az 501-es szakmunkásképző intézet tanára, Gyimesi Imre pozitív eredményekről számolhatott be. Az 1200 fős intézetben nemcsak az szakma elméleti oktatásával foglalkoznak, de az ifjúsági politikai honvédelmi nevelésével is. Az igények szerint most lövész, elektromechanikai, természetjáró és tartalékos klub létrehozását tervezik. Hargitai János, Vastagh László és Hegedűs Miklós a különböző tömegszervezetekkel való jobb együttműködést kérte. Hegedűs István arról számolt be, hogy Kossuth-bányán a feltáró körletben három MHSZ-brigád dolgozik s hamarosan befejezik éves tervüket. Hartmann János kiemelte, hogy a Magyar Honvédelmi Szövetség létrehozása igen időszerű, hiszen a fejlődő új haditechnika megismerése, a leszerelt katonák továbbképzése, a honvédelmi nevelés kiszélesítése csak szervezetesebb alapokon történhet. A városi pártbizottság támogatását ígérte ehhez a jelentős munkához.

Vértes József, az MHSZ megyei titkára kiemelte, hogy

a felszólalókat optimizmus jellemezte. Kifejezésre jutottak, hogy az átszervezett helyesnek tartják, szívesen vesznek részt az új szervezet munkájában. Vértes elvtárs bejelentette, hogy november 26-tól Komlón is az új elnevezés: Magyar Honvédelmi Szövetség érvényes.

Felolvasta az országos szervezőtársulat Uszta Gyula elvtársnak levelét, amelyben Vágó Pál, az MHSZ Komló város központ titkárává nevezte ki.

Bevonuló fiatalok között

„Szereiténk, ha a hadseregben is becsülettel helytállnának, mint ahogy munkahelyükön is derekasan dolgoztak.”

A Zsolnay kultúrház ma szokatlanul mozgalmas. Bevonuló fiatalok adtak egymásnak találkozókat, hogy elinduljanak életük egyik legjelentősebb útjára. Akik tehetők: eljöttek erre a búcsúztatóra a legközelebbi hozzátartozók, a mind-egy féltőn gondoskodó édesanyák, édesapák is. De akik távol maradtak, gondolatban mégis itt voltak: finom falatokat készítettek, hogy ezzel is kifejezzék, ők is fontos eseménynek, mérföldkőnek tartják a mai napot.

Emlékeztetemben visszaperregnek a régi filmkockák, a 16 évvel ezelőtti bevonulás. Viseltes öltözetben, de ünnepi útravalóval, mintha most sorakoznánk fel a kiskunhalasi gimnázium udvarán, hogy a nagy zöldre festett kofferrel a kézben, kopaszra nyírt hajjal elinduljunk az állomásra.

Mindig szoktuk mondani: sokat változott a világ. Ezúttal is érvényes ez. A kiskatonák haja ma is rövid, de nem bántóan kopasz, mint az én időmben, vagy még korábban. A mai fiatal többségben jól öltözött, a felér nyloninghez műszálas nyakkendőt köt, vagy kardigánt, pulóvert visel. Nem divat már a katonaláda sem. Az állomásra autóbusz viszi őket. Aktatáskába, vagy bőröndbe került a jó hazai.

Találomra megszólítottam az egyik bevonulót. Jankó Emilnek hívják, a Tejjipari Vállalatnál dolgozott, mint szerelő. Munkásember, de olyan a megjelenése, mintha valami utazó, vagy rangos tisztviselő lenne. Ilyenek a többiek is. Jankó Emil zippzáras, fekete bőröndjét szemlélre kérjük.

— Lássuk mi van benne — kérlelem.

Készségesen mutatja: borotvakészlet, fogkefe, szappan, cipőtisztító-felszerelés, tű, cérna, egy csomag minőségi levélpapír. Az útravaló elég lenne egy szakasz katonának is egy ebédre. Pogácsa, kalács, szalámi, faszírozott, kirántott hús és egy egész kenyér. Valóságos kánaán...

— Ennek tizedrészt sem tudja elfogyasztani maga — mondja Antalitz István százados. — Néhány óra múlva már a helyszínen vagyunk és teával, este pedig meleg vacsorával fogadnak bennünket. Utána már nem lesz szükség a hazaira. Tíz nap múlva zsoldot is kapnak.

Szántó Sándor őrmester szintén újoncotokat visz. Négy éve vonult be, ma továbbiszolgáló őrmester. Komlón bányalakatokként dolgozott. Ahogy parancsnokai beszélnek munkájáról, a Kossuth-bányákra nem hozott szegényt: kiváló katoná. Mint kiképző, így vélekedik: „A most leszerelt katonáink Komlóról vonultak be a tavalyelőtt. Valamennyien felelős beosztásban szolgáltak. Búcsú vagy arra, hogy ők is komlóiak. S hogy ezt a felelős beosztást elérhették, abban részes a Kiegészítő Parancsnokság, az MHSZ is; igazán jól felkészítve küldték el hozzánk a fiatalokat. Nagy-szerű híradások, gépkocsivezetők és lövészek kerültek ki a bányavárosból.

Jó érzés hallani, hogy fiaink becsülettel helytállnak. Mire eddig eljutottak, sok-sok tényszerű játszott ebben közre. Az említett gondolatok mellett az is, hogy a szülők még a búcsúzás alkalmával is jóra intik fiaikat. Így cselekedett Árki János komlófi forgalmazista is, aki két év után most a második gyereket kísérte Pécsre. A szülők gondolkodására, nevelésére az is jellemző, hogy a behívóparancsnok minden fiatal eleget tett. Csak egy maradt távol, aki kórházi kezelésben részesül. Édesanyja azonban elhozta az orvosi igazolást, ahogy azt ebben az esetben tenni kell.

A gondos szakorvosi vizsgálat és a szociális panaszok meghallgatása, elbírálása után alakul ki a teljes létszám. Dr.

Sík József főorvos mondja: — A sorozás óta egyetlen fiú sem szenvedett balesetet, még csak meg sem sérült. Csak az a fiatal került kórházba, akit műteni kellett. Ez is mutatja, hogy a kétéves katonalétre komolyan készülnek.

Erről beszél Magyar Béla alezredes is: — Fiaink tényleg érzik a felelősséget, tudják, hogy eleget kell tenni hazafias kötelességüknek. Persze, akik családi, vagy más, egyéni gondokkal küszködnek, igyekeznék azt figyelembe venni. Példának említem a Szagy községbeli Zima Mihályt, aki szakmunkás gyakorlati éve miatt kapott most évhalasztást.

— Tessék elhinni, hogy egy életre szóló hálával tartozom a parancsnokok emberségéért — emelte ki a fiatal szakmunkás. — Amikor 1965-ben érettségűt után autószerelő ipartanulónak szereztem, félttem, hogy már abban az évben behívnak. Kérésem azonban teljesítették. Vizsgáimat sikeresen letettem és most még egy évet itthonmaradhatok, Milyen nagy segítség ez!

Egy másik behívott is az embreségről beszél. Kunos Tibornak hívják, komlófi híradástechnikai hálózatszerelő. Háromszori évhalasztás után most kapta meg a végleges behívót.

— Ami azt illeti, már régen leszerelhettem volna, de mégis azt mondhato: így sokkal jobban jártam. A szakma a kezembem van, nyugodtan nézek a két év elé.

— Nagyon sokan gondolkodnak így — foglalta össze gondolatait Lengyel János alezredes. — Ifjúságunk érettségének, jellemének tükrözője az a komoly felfogás, ahogy ma megnyilvánul. Szeretnénk, ha a hadseregben is becsülettel eleget tennének kötelességüknek, mint ahogy munkahelyükön is derekasan dolgoztak.

Vízihányo Imre

Bizonyára nem érdektelen az a hír, amit az IBUSZ tolmácsolásában írtunk e riport után. Felhívják a bevonult újoncok szüleit és hozzátartozóit, hogy a látogatásra maris szervezzenek különjáratot. Decemberben — még az eskü előtt — teherbírást adnak a parancsnokok arra, hogy a lakosságban találkozhassanak szeretteikkel. Az érdeklődők jelentkezését az IBUSZ irodájában fogadják Komlón.

KONZULTÁCIO

A vállalati (üzemi) pártszervezetek szerepe, feladatai az új gazdasági mechanizmusban

II.

Már a tervezés előkészítésének szakaszában ellenőrizni kell mindenekelőtt: - hogyan mérte fel és mennyire vette figyelembe a gazdasági vezetés a fogyasztás tényleges szükségleteit, - milyen a termelő kapacitás és mennyire biztosított annak gazdaságos leterheltsége, - műszakilag megalapított normatívákon épül-e fel a termelő fogyasztás szükségleteinek számbavétele (anyag, munkaerő, stb.).

meggyőződni az egyes nézetek helyességéről és ezeket kollektív bölcsességgel gazdagítani. Az az eszköz, amelynek segítségével a dolgozók e célból résztvesznek az irányításban, mindenekelőtt a pártszervezet és vele egyetemben a szakszervezet és ifjúsági szervezet. Nem beszélve arról, hogy a dolgozók részvételének a vezetésben megvan a másik oldala is, nevezetesen az, hogy meggyőződnék a feladatok helyes és reális voltáról és aktivizálódnak teljesítésük érdekében.

A gazdasági vezetőknek is kötelességük - a pártönkivülieknek is - odaállni a vállalat élenjáró kollektívájá, a kommunista élé és kifejtés előttük elgondolásait, megindokolni döntéseit és mindezzel megnyerni őket annak, hogy nyújtsanak segítséget az esetleges ellentmondások megoldásához.

a gazdaság és politika összefüggésének sajátos rossz értelmezése, nevezetesen az, hogy amikor valami nem megy, azt politikai kérdéssé minősítik egyes gazdasági vezetők és igyekeznek áthárítani a pártszervezetekre. Ily módon a politika jobbra rosz és nyűgös, nehezen menő dolgokhoz kötődik. Politikai kérdésként nemcsak a rosszul, hanem a jólmenő dolog is, nemcsak a hiba, hanem az eredmény is! Másszóval azt jelenti ez, hogy a gazdasági hiányosságokért elsősorban a gazdasági vezetésnek kell vállalni a felelősséget és nem háríthatja azt politikai indokkal a pártszervezetre.

„Az új gazdasági mechanizmus bevezetésével nagyobb lehetőség nyílik a demokrácia fejlesztésére az üzemekben. A kérdések többségében, a vállalatok, az üzemek vezetői maguk döntenek és számukra is fontosvá válik, hogy kollektívájuk tapasztalataira, véleményére támaszkodjanak”.

aból következik, hogy a párt- és szakszervezeteknek ezzel egyidejűleg és a legnagyobb összhangban még számos további feladatot is meg kell oldania, nevezetesen erősíteni kell a párt befolyását annak érdekében, hogy következetesen érvényesüljön a gazdasági-politikai vonal vezetése, fokozniok kell a gazdasági vezetők jogkörét és felelősségét, az összes dolgozókat aktivitásra és kezdeményezésre kell ösztönözniük.

Vagy nézzük a technika, közelebbről a műszaki-fejlesztés kérdéseit. Foglalkozniok kell-e az üzemi pártszervezeteknek ezzel a kérdéssel? Elégendő-e, ha a gazdasági vezetés foglalkozik ezzel a problémával? Határozottan azt mondhatjuk, hogy nem, mégpedig két okból: Szükséges olyan műszaki fejlesztés is, amely nem minden esetben közvetlenül „gazdaságos”, hanem elsődlegesen a nehéz fizikai munka megkönnyítését, a munka biztonságát szolgálja.

A fő elvi kérdés, hogy a pártszervezeteknek minden termeléssel összefüggő kérdést politikai szempontból pártosan kell megközelíteniük. Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy a pártszervezeteknek: el kell bírálni, hogy az adott intézkedés megfelel-e a társadalmi érdekeknek, a párt gazdaságpolitikai vonalának és biztosítani, hogy ezek az érdekek kifejezésre jussanak, mind a tervezésben, mind a végrehajtásban.

Ugyanígy fontos politikai kérdés a bérézés és anyagi ösztönzés helyes alkalmazása, vagy pl. a foglalkoztatottságot jelentősen befolyásoló munkaszervezési kérdések. Ugyelni kell viszont arra, hogy nehogyan érvényre jusson

Ami a pártszervezetnek a gazdaságra gyakorolt befolyását és a befolyás fokozását illeti, a kipróbált és jól bevált módszerek alkalmazása mellett keresnünk kell az új formákat, módszereket, kísérleti jelleggel be is kell vezetnünk, hogy eredményességüket ellenőrizni tudjuk.

Mindezek gyakorlati érvényesülését kívánjuk elősegíteni a Mecseki Szénbányáknál az általa is, hogy a Szakszervezeti Tanács, az üzemi szakszervezeti bizottságok tevékenységének fokozása mellett létrehozott és kísérleti jelleggel bevezetett pártszervezetek közvetlen irányítása alatt tevékenykedő Társadalmi Gazdasági Tanácsokat.

Azok a törekvések, amelyek arra irányulnak, hogy fokozzuk a vállalati üzemi párt- és szakszervezetek befolyását a gazdasági kérdésekben, hatékonyabbá tegyük a pártirányítást, csak akkor lesznek eredményesek, ha sikerül figyelmünket a legfontosabb központi kérdésekre összpontosítani, ha sikerül meginkább kiszélesítenünk azt a teret, amelyben az illetékes szervek és szervezetek, valamint az összes dolgozók kibontakoztatják kezdeményező erejüket és alkotó aktivitásukat, ha sikerül őket rendszeresen és hatékonyan mind ideológiailag, mind politikailag vonalon befolyásolnunk, ha sikerül ellenőriznünk a jogkörrel felruházott vezetők munkáját és meg követelnünk teljes felelősségüket.

A testvérlapok írják:

DÍOSGYŐRI MUNKÁS A díosgyőri nagyüzemek dolgozóinak heilapja a mechanizmus szellemében címmel arról ad jelentést, hogy több millió forint megtakarítást értek el a gépgyárban - linportanyagból. A gyári kollektív szerződés tervezetét is ismertették. Beszámol egy tapasztalatcsereéről is, amelyet az új gazdasági mechanizmus aktuális helyi vonatkozású kérdéseiről tartottak. Riportot olvashatunk a jövő szakmunkásairól: 307 tanuló készült szakmunkásvizsgára.

Harminc évvel ezelőtt, 1937. december 3-án, a Magyar Tenger: a Balaton közelében, Balatonszárszón, egy hátrafésült hajó, csontos arcú, harminckét éves, sovány fiatalember, végső nyomorában, elkeseredésében, az állomáson átrobogó tehervonat kerékei elé vetette magát és meghalt.

Mindent megpróbált: volt rikkancs, piaci csomaghordó fiú, hajósejnas, kávéházi kenyeres-fiú, csász, napzámos, szolga, háztisztító, gyári hivatalnok, könyvtáros... Végüljárta az Élet iskoláját, az akkori munkásnyomor mélysegeit és drága tandíjat kellett fizetnie a népepnyomó magyar társadalmi rendszernek, a Horthy-Magyarországnak. Életével kellett fizetnie.

József Attila volt: az elnyomott magyar nép költője, aki Petőfi Sándor és Ady Endre után legforradalmibb költőnk volt. A mi költőnk, a forradalmi munkásosztály költője.

József Attila volt: az elnyomott magyar nép költője, aki Petőfi Sándor és Ady Endre után legforradalmibb költőnk volt. A mi költőnk, a forradalmi munkásosztály költője.

Pedig nem így volt. Egy 1937-ben tett visszaemlékezésből kitűnt, hogy a kongresszusi magyar küldöttség kiválasztása nem Moszkvában, hanem Magyarországon történt. A kiküldött két magyar írónak ugyanis abban az időben nagyobb publicitási lehetősége volt, hogy a Szovjetunióról szóló tudósításaik megjelenjenek, mint a kimondottan kommunista József Attilának.

UST A Dunai Vasmű dolgozóinak lapja szenzációként jeleníti be, hogy a hideghéngermű után az eromű is teljesítette éves tervét. A különböző üzemek teli felkészültségről is áttekintést ad a lap. Mint az összefoglaló rámutat: a korábbi években is eredményesen oldották meg feladatukat a az idel intézkedési terv is gondos előkészületekre vall. Vitáitukket közölnék arról, hogy mikor gazdaságos és mikor nem az export. A jövő évi építkezésekről is helyzetképet ad az újság.

„Ha beomlanak a bányák, a vázázó oszlopok, a kincset azért a tárnák őrzik és az lobog. És mindig újra nyitnak a bányászok az aknát, amíg szívük dobog.”

Harminc évvel ezelőtt azonban József Attilának csak a teste halt meg, de szelleme tovább él verseskötetében: „A szépség koldusa” (Szeged, 1922). „Nem én káitok” (Szeged, 1924). „Nincsen apám, sem anyám” (Budapest, 1929). „Döntsd a tóker” (Budapest, 1931). „Külvárosi éj” (1932). „Medvetánc” (1934). „Nagyon fáj” (1936).

József Attila behatóan foglalkozott a dialektikus materializmussal. Rendszeresen olvasta Marx, Engels, Lenin műveit. Kapcsolatba került a munkásmozgalommal: Budapesten az MSZMP-vel, Párizsban, a fény és árnyék városában pedig az ott élő magyar kommunista szervezetekkel. És József Attila ezután már nemcsak tollával harcolt a munkásosztálytalan a kapitalizmus igája alóli felszabadításáért, hanem kedvelte részét aktívan is az illegális pártmunkából.

József Attila folytatója volt Petőfi Sándor és Ady Endre művének, a magyar forradalmi költők nagy szerű hagyományának. De amíg Petőfi Sándor a polgári forradalomért, Ady Endre egy demokratikus népforradalomért küzdött, addig József Attila egy újabb Tanácsköztársaságért, a szocialista forradalomért harcolt életével és tollával egyaránt.

Hatvankét éves lenne József Attila, ha ma közöttünk élne. Élete legszebb férfikorában lenne. Örömtől csillogó szemmel tekintene végig az országon, amelyben álmodt, vágyait, a vele együtt illegálitásban volt elvtársai és azok utódai valóra váltották. Láthatná, hogy jóslata: ... a munkásság majd a sötét gyárak csillagát!

valóságga lett. Boldogan bolyongana „város peremén”, ahol a munkások korszerű, modern lakókörökben laknak. Arról a szédületes iramról énekelhetne, amellyel épül és szépül az ország. De harminc évvel ezelőtt egy fagyos decemberi napon a balatonszárszói tehervonat derékbalörte nyomortól és idegösszeroppanástól megviselt fiatal életét...

Miért kellett József Attilának öngyilkosnak lennie? Miért kellett ennek a nagytehetségű forradalmi költőnek ilyen fiatalon a halálba menekülnie? Mert az akkori kapitalista és feudallista magyar társadalmi rendszer, az „úri Magyarország” éhhalálra ítélte.

Rokonhangot talált a kőzép-kori lázadó költőben: Villonban, a polgári életformát romboló Rimbaudban, a cseh proletárköltőzet nagy alakjában: Jiri Wolkerben, a szilvial bányászok énekesében: Bezručban, a román parasztság fájdalma megszólatójában: Cosbucban. A fordítások egész sora jelzi: mennyire egynek érezte magát korra munkásoköltőivel. Idegen nyelvre lefordított kötetek pedig már számos kiadást értek el a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Lengyelországban, Franciaországban, Olaszországban, valamint a Német Demokratikus Köztársaságban.

A Kommunista Párt munkájába szervezeten 1930 szeptemberében kapcsolódott be. Résztvett Budapesten az 1930. szeptemberi munkástüntetésben; Gödön szemlináriumot tartott a munkásoknak; Sallai és Fürst elvtársak leterőztetése alkalmából pedig röpcédulát írt. Illegális lapot szerkesztett. Élete összeforrott a munkásosztály életével, harcok bátorságát a munkásosztály harci ereje táplálta, világnézetének alapja pedig a munkásosztály forradalmi ideológiája: a marxizmus-leninizmus volt. Nézeteltérések miatt szervezeti kapcsolata 1934 elején megszakadt.

Az „Ars poetica” című verséből pedig gyakran emlegetjük azokat a sorokat, amelyekben József Attila a Szovjetunió „testvéri tankjainak” oltalmába helyezi magát.

valóságga lett. Boldogan bolyongana „város peremén”, ahol a munkások korszerű, modern lakókörökben laknak. Arról a szédületes iramról énekelhetne, amellyel épül és szépül az ország. De harminc évvel ezelőtt egy fagyos decemberi napon a balatonszárszói tehervonat derékbalörte nyomortól és idegösszeroppanástól megviselt fiatal életét...

Pusztai József

József Attila emlékezete halálának 30. évfordulóján

„Ha beomlanak a bányák, a vázázó oszlopok, a kincset azért a tárnák őrzik és az lobog. És mindig újra nyitnak a bányászok az aknát, amíg szívük dobog.”

Kulturális rendezvényeink az 50. évforduló tükrében

Értékelő kerekasztal-beszélgetés

Párt végrehajtó bizottságunk február 24-én határozatot hozott az ez évi politikai ünnepek és rendezvények megtartására, különös tekintettel a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának méltó megünneplésére. A felkészülés a Párt, a szakszervezet és a KISZ-bizottsággal közösen, az MSZBT bevonásával valósult meg. Az 1967-es évi kulturális és politikai munkának, valamint a különböző rendezvényeknek fő tartalma a jubileumi évfordulóra irányult. Március 21-én, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 48. évfordulója alkalmából megrendezett KISZ fogadalomtétel, májusban sora került Mezőfalva tavasz bányász kulturális szemlé és Idei bárány napi ünnepségek is a Forradalomra emlékezés jegyében zajlottak le. Schwarcz Józseftől, a pártbizottság osztályvezetőjétől, Suhajda Tibortól, a szakszervezet kulturális és agit. prop. bizottság vezetőjétől, és Klepach Ottvartól, a KISZ agit. prop. osztályától arra kértünk választ, hogyan értékelik a lezajlott rendezvény-sorozatokat, betöltötték-e feladatukat?

Schwarcz József: Ez év folyamán valamennyi üzemünkben megalkultak az MSZBT kivacsokartok. Ennek alapján mindenütt MSZBT faliradók kerültek felállításra, ünnepi beszédek, előadásokat, előadásorozatokat tartottak, üzemenként átlagosan két-három alkalommal. Központi szervezésben három állítást mutattunk be, valamennyi üzemünkben a Lenin emlékkiállítás, a vietnami hősi harcát dokumentáló kiállítást, és a Szovjetunió sportja című képkiallítást, amelyet egyenként és átlagosan hétezer néző tekintett meg. Ezenkívül üzemünk saját erőforrásaikkal az év közben két ízben szerveztek kiállítást, amely a Szovjetunió 50 éves fejlődését dokumentálja. A propaganda munkánkban fontos helyet foglalt el a Szovjetunió jubileumi bemutatása, ismeretese. Nőtt a Szovjetunió c. folyóirat előfizetőinek

száma, jelenleg kétezer előfizetője van nálunk ennek a lapnak. Ami az MSZBT tevékenységét illeti, az alapvetően a szocialista brigádokra épült. Két üzemünkben és hét dolgozónk részvételével MSZBT kiállítások készültek.

Klepach Ottmar: A Mecseki Szénbányák KISZ-bizottsága szocialista szerződést kötött a hazánkban ideiglenesen állomásozó egyik szovjet katonai alakulattal. Ennek keretében kölcsönös sport- és kulturális rendezvényeket tartottunk. Igen jó kapcsolata van e vonatkozásban Zobák, Kossuth, Béta-bányák és a Szénelőkészítő üzem KISZ-szervezeteinek.

Suhajda Tibor: Fejlődött a Mecseki Szénbányák dolgozóinak kapcsolata a szovjet bányászokkal is. Elmondhatjuk, hogy szocialista munkaverseny szerződést kötött vállalatunk a Csernovográdi Szénbányászati Trösztel. Ezen túlmenően szocialista munkaverseny-szerződésben áll Szabolcs Bányászati üzemünk a Csernovográdi Széntröszt VIII. számú bányáuzemével, a Kossuth-bányai Szilágyi Sándor szocialista brigádjával, a VIII-as bányáuzemben dolgozó, Akimov elvtárs kommunista brigádjával, s a Béta-bányai Schuller Kálmán szocialista brigádjával az ugyancsak VIII-as bányáuzemben dolgozó Lobajcsuk kommunista brigádjával. A jubileum alkalmával új kapcsolat-felvételekre is kezdeményezés történt Zobák, Béta-bányáuzem és a Kossuth-bányai Nagy Dezső szocialista brigádjával, a Villamos Üzemben Mezőlaki László szocialista brigádjával részéről. Ez évben 21 szovjet csoport látogatott el vállalatunkhoz és üzemünkben bányászokkal találkoztak. E találkozások politikailag és szakmailag is igen hasznosaknak bizonyultak. Ez körülbelül 650 szovjet vendég látogatását jelenti. Az ötvenéves évforduló tiszteletére nagyméretű jubileumi munkaverseny bontakozott ki. Ennek alapján, 483 brigád 10 273 fővel kapcsolódott be a munkaversenybe. Valamennyi dolgozó részére, akik a jubileumi szocialista munkaversenyben résztvettek, díszes emléklapot adtunk, érté-

kelése jelenleg is folyamatban van. Meg kell emlékezni jubileumi sportrendezvényeinkről is, amelynek keretében 700-an nyertek oklevelet, a kispályás labdarúgás, az asztalitenisz, a lövészet és a sakk sportágakban.

Schwarcz József: Ebben az évben valamennyi üzemünkben „Ki tud többet a Szovjetunióról” vetélkedőt szerveztünk, amelyen összesen 250 versenyző vett részt. A vállalati szintű döntőt november 5-én a komló munkásszálló nagyszobájában rendeztük meg, amelyen valamennyi üzemünk 3-3 fős csapattal képviseltette magát, s mintegy háromszázötven néző előtt került lebonyolításra. Az első helyet Pécsbánya, a második Kossuth-bánya Gépüzem, a harmadikat Vasas-bánya, a negyedik Szabolcs-bánya nyerte el. A vállalati döntőben résztvevő versenyzők helyezésüktől függően értékes jutalomban részesültek. Az évforduló alkalmából jelentetjük meg 500 példányban a „Hirdessük, magyarázzuk” c. agitációs segédanyagunkat, amely foglalkozik a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jelentőségével. Megfelelő kapcsolatot építettünk ki a helyi múzeummal, s ennek alapján a mecseki bányászok és a csernovográdi bányászok kapcsolatát dokumentáló anyagokat bocsátottunk rendelkezésükre, amelyből kiállítást szerveztek.

Suhajda Tibor: Beszélni kell az irodalmi és képzőművészeti pályázatról is, amelyet az évforduló tiszteletére hirdettünk meg. E pályázatnak alapvető célja az volt, hogy az irodalom és képzőművészet eszközeivel mutassuk be a szovjet nép életét, fejlődését, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatását és jelentőségét. Beérkezett összesen 47 pályamű. Ebből 11 vers, 21 kép, 10 novella, 2 fadombormű és 3 rézdombormű. A pályázat a célját elérte, az eredményhirdetésre a Mecseki Bányászban november hetedikén került sor, és a legjobbak november 4-én jelentős pályadíjban részesültek.

Schwarcz József: 38 alap-

szervezetünkél ünnepi párttaggyűléseket tartottunk az évforduló alkalmából. Október 30-tól november hetedikéig terjedő időszakban ünnepi pártnapokat, gyűléseket, megemlékezéseket szerveztünk, amelyen összesen 4730-an vettek részt. Ez alkalommal mindenütt kiállítások nyíltak és több helyen Lenin életét bemutató filmvetítéseket tartottak. Ezenkívül vállalatunk dolgozói megfelelően képviseltették magukat a Pécselt és Komlón megrendezett díszünnepségeken. Ezekben mintegy kétszáz dolgozónk vett részt.

Suhajda Tibor: Ne feledkezzünk meg a lakóterületi művelődési intézményeink munkájáról sem, melyek az ünnep alkalmával változatos programmal várták az érdeklődőket. A Május 1 Művelődési Ház november elsején kiállítást rendezett A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a Tanácsköztársaság képekben és a magyar könyvkiadás tükrében címmel, amelyet mintegy háromezeröttszázan tekintettek meg. A Művelődési Ház irodalmi műsort adott a „Forradalom dalai” címmel három ízben összesen 820 néző előtt. Ezenkívül más előadások, úttörő- és KISZ-rendezvények tették változatosabbá a programot. A pécsi terület kulturális intézményeinek szakkörrel kiállításokat szerveztek, ifjúsági klubvetélkedőket, és Lenin életét bemutató filmvetítéseket tartottak. Üzemi politikai és gazdasági szerveink — úgy értékeljük: megfelelően evitték működtek a lakóterületi párt- és tömegszervezetekkel a különböző ünnepségek megszervezésében.

Schwarcz József: Úgy is segítettük az ünnepi rendezvénysorozat, hogy az ötven évét ábrázoló és kifejező üdvözlő lapokat is kibocsátottunk az üzemi, politikai szervek részére. A jó munkát végző aktívokat a párt, a szakszervezet és a KISZ-bizottság tárgyalásban részesítette. Elmondhatjuk öszszegezésül, hogy az 50. évforduló tiszteletére szervezett helyi és vállalati jellegű rendezvények igen sikeresek és színvonalasak voltak.

Harc az álmatlanság ellen

Írta: dr. I. Lehescu

A központi idegrendszer túlterhelése, a hosszas virrasztás kimeríti az idegsejteket. Ennek következményeképpen azok, akik nehezen alszanak el vagy nem alsznak eleget, fáradtak, ingerlékenyek, csökkent munkaképességűek, ellenállásuk a betegségekkel szemben gyenge.

Az alattókkal való élés több szór visszacsússz fajul, egyre több ilyen szert követel a megfelelő hatás elérése kedvéért, s ez gyakran mérgezéshez vezet. Ezenkívül az ilyen gyógyszerek bizonyos idő múlva nem hatnak és súlyosbíthatják a szenvedést.

A rossz alvóknak tudniuk kell, hogy az álmatlanságnak sokféle oka van és ezek legtöbbjéig le lehet küzdeni és az alvást normalizálni lehet. Ehhez azonban az szükséges, hogy megtaláljuk a baj okát és megfelelő intézkedést tegyünk az okok megszüntetésére. Ehhez természetesen az orvos közreműködése szükséges.

Ha az álmatlanságnak nem az idegrendszer súlyos zavarai az okai, a rosszul alvó visszanyerheti alvási képességét, ha a lefekvés előtti bizonyos higiéniai követelményeket eleget tesz, például: a hálószoba előzetes hosszabb kiszellőztetése, friss ágynemű alkalmazása, Gondoskodni kell róla, hogy a lakásban ne le-

gyenek sem rovarok, sem rágcsálók, ne legyen lármá és kellemetlen szag. A rossz alvók számára ajánlatos, ha legalább két órával a lefekvés előtt vacsoráznak. A vacsora álljon szerény mennyiségű, könnyen emészthető ételekből, főleg cikóriás tejből, pirított kenyérből, vajból, dzsemből, kompótból, gyümölcsből. Jó eredménnyel jár, ha a lefekvéskor 2000—2500 gramm hideg tejet vagy teát iszik valaki, vagy megfelelő nagyságú érett, friss almát eszik, egyet vagy kettőt.

Félóra séta a lefekvés előtt, akármilyen legyen az idő, igen hasznos: kívánatos tíz perces hideg lábszárfürdő, hőmérséklet idején zuhany vagy 8—10 perces langyos fürdő, mikor az időjárás már hidegebb.

Általános szabály, hogy az álmatlanságban szenvedők ne fogyasszanak a nap második felében kávét, teát, kakaót, és nagy mennyiségű csokoládét sem.

Bizonyos személyi jellegű esemény előtt (vizsgák, áthelyezés, költözés, per, lelki feszültség, stb.) ami a túlérzékeny embernél álmatlanságot idéz elő, 2—3 este lefekvés előtt egy könnyű idegcsillapítót lehet bevenni. Ha az álmatlanság tovább húzódik, orvoshoz kell fordulni.

A családtervezés

Ezzel a rangos címmel tartott kerekasztal-beszélgetést Kossuth-bánya vöröskeresztes alapszervezete és nőbizottsága. Elsősorban a leendő és a fiatal anyákat hívták meg, hogy meghallgassák dr. Simovits Márta gyermekgyógyász szakorvos vitaindító előadását. Az idősebb korosztály is képviseltette magát, így az anket teljes értékű volt. Sok hasznos tanácsot adtak a családtervezéshez és a gyermekneveléshez. Nyomatékosan felhívták a figyelmet arra, hogy az érvényben lévő rendelkezések indokolatlan igénybevétele (az abortusz) nem egyszer súlyos egészségügyi károsodást okoz.

A megjelentek tetszésüket fejezték ki a közvetlenhangú tanácskozás megszervezéséért és arra kérték a rendezőket, hogy más alkalommal is tartsanak hasonló témájú ankétot. Szőke Ferencné, a vöröskereszt titkára az alapszervezet vezetője nevében tolmácsolta, hogy az időszerű egészségügyi kérdésekről negyedévenként tartsanak kerekasztal-beszélgetést.

A Kossuth-bányai alapszervezet egyébként a közeli napokban az Ifjú vöröskeresztesekkel találkozik. Azokat hívták meg, akik ebben az iskolában végeznek az általánosban. A leendő aktívok előadást hallhatnak, utána pedig helyszínen beszélhetik meg az üzemi vöröskereszt munkáját, a külszíni üzemrészek életét.

Pécstől Brnóig

II.

A formális barlangbelépő után, egy szűk folyosón keresztül a természet által csodálatosan feldíszített tágas üregben át haladva, jobbról és balról szebbnél-szebb cseppkőképződményekkel tarkított üregtermek megtekintése után megcsodáltuk a „Török temető” és a 90 méter magas minaretet.

Tízperces séta után gyönyörű terembe érkeztünk, ahol Stalakmit és Stalaktit lepkekövek vannak. A Stalakmit a talpazatról felfelé, a Stalaktit pedig a mennyezetre felfelé növekedő cseppkő. Láthatók a „Szerelmesek” és a „Néger férfi”, melyekben fekete és sárga színű, hogy ha valaki megérinti ezt a néger férfit ábrázoló cseppkővet, szerelmes lesz. Volt aki próbálta.

A barlang hőmérséklete egész évben át nem süllyed 10°C alá. A szellőztetés és barlang levegőjének a cseppkő és a mennyezeten lévő úgynevezett kéményekben keresztül történik. Ahhoz, hogy egy cseppkő 1 m-re kifejlődjön 10 évre van szüksége.

Ezután elérkezik a látogatás a Macocha Szakadéknál, mely elnevezését a néprajvtudomány szerint a következő legenda alapján kapta: A Morva Karszt hegység sziklákkel övezett részében él-

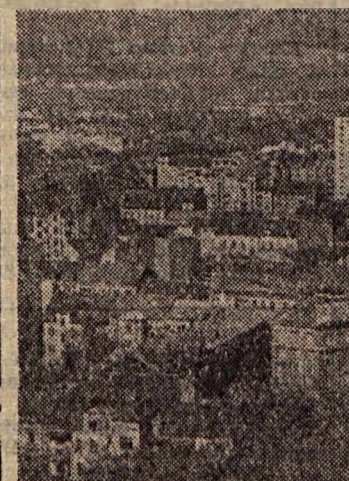
Eddig a legenda és innen ered a szakadék neve, Macocha = Mostoha.

E kis kitérő után, folytatásuk útunkat a barlang mélyébe. Nem sokáig megyünk száraz lábbal. Egy hírhozó érve csónakba ülünk, megkezdjük a vízutat és ezzel a barlang legszebb részének a „Mesedómnak” a megtekintését. Idegenvezetőnk arra kéri bennünket, hogy mindenki vigyázzon saját testi épségére és biztonságára, ne hajoljunk ki a csónakokból. Átvezetve a két hatalmas földalatti tavon, melyeknek mélysége 4 m-től 100 m-ig terjed, ismét szárazföldön folytatjuk útunkat a csodás megvilágításban pompázó szebbnél-szebb cseppkőképződményekkel tarkított Mesedómon keresztül. Az „Angyal”, egy 60—80 m magas képződmény, a feje magasan a mennyezeten elbujtatva, a két szárnya pedig mintegy 6—8 m széles. Ennek a teremnek a legnagyobb érdekessége az a vörös fénylő megvilágított cseppkő, amit „Husz János a máglyán” elnevezéssel jelölnek. A megvilágítás által valóban úgy tetszik a látogatóknak, mint ha lángnyelvek fognák körül a husziták hajdani vezéréit. Mindannyian csodálatlansággal szemléltük meg „Ádám konorsóját” és egy utolsó tekintetvetve a természet gyönyörű alkotásaira, búcsút mondunk a barlangnak a szikla élményekkel felvértezve jutunk ki ismét a napfényre.

Egy rövid ideig tartó pihenés után autóbuszra szállunk és elindultunk szállás-

helyünk felé. Ebéd után még egy rövid városnézést tartottunk s most már arra is szakítottunk időt magunknak, hogy ajándékokat vásároljunk s majd hazatérve, ezeket kedveskedjük az otthon maradt családtagoknak, ismerősöknek. Az este ugyanolyan lázas izgalommal telt el, mint az indulás előtt s az úti előkészületek befejeztével mindenki korán nyugovóra tért.

Másnap reggel elbúcsúztunk szállásadóinktól, s a vendégeknyelbe írt bejegyzéseinken keresztül köszöntük meg vendéglátóink szívvelyes fogadtatását, az ellátást és azt a sok-sok gondoskodást, amivel rövid ott-tartózkodásunk ideje alatt elhalmoztak bennünket.

Brnó látképe

Útban hazafelé még megtekintettük a lidncei Lichtenstein kastélyt és a kastélyhoz tartozó botanikus kertet. Ez a kastély eredetileg katonai erődítmény volt. Először barokk stílusban, majd később got stílusban építették át és a maga nemében ma is páratlan remekmű. A termekek mennyezete különböző fából készült falfaragványokkal van díszítve, aminek az elkészítésén egy ismeretlen cseh faragóművész 30 esztendeig dolgozott. Valódi kínai vázák, szobrok, és a cseh ötvösművészet fejlettségét bizonyító hatalmas csillárok díszítik a termekek. A botanikus kertben tropikus és szubtropikus növények legkülönbözőbb fajtái láthatók. A kastélyt körülvéző parkban lévő tó közepén egy 90 m magas török minaret van, aminek a felépítése egymillió osztrák koronába került. E kastélynak és környékének hajdan ura kötötte meg Napoleonnal 1895. december 5-én a „Pozsonyi békét”.

Bratislavába érve megint a Hotel Palace szállóban kaptunk ebédet. Étkezés után elbúcsúztunk kísérőnktől Bohoun Gyula bácsitól, megköszönve fáradozásait s a sok szép felvilágosítást és magyarázatot. Mikor már mindenki elbúcsúzott, én léptem hozzá és szlovák nyelven a következő szavakkal búcsúztam el útitársaim és a magam nevében:

„Kedves Gyula bácsi! Valamennyiünk nevében nagyon jó egészséget, hosszú és boldog életet kívánok Neked. Kívánom, hogy még nagyon sok magyar turistát kísérj el a mienkhez hasonló útjára. Viszontlátásra a jövő esztendőben a Magas Tátrában.”

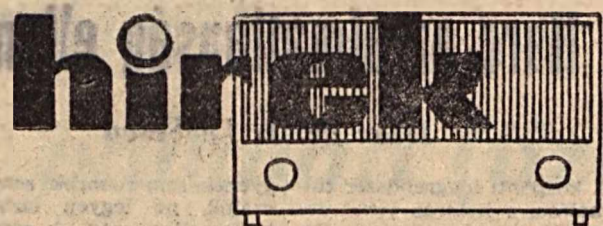
A határállomáson a vámvizsgálat a szokásos módon folyt le, majd elhagytuk Csehszlovákia területét s ugyanazon az úton, amelyen érkeztünk, Győrben félórás pihenőt tartva, 14-én este 7 órakor megérkeztünk Budapestre másnap reggel pedig már Pécsen voltunk.

Felejthetetlen élményt nyújtottak az utazás, a vásárlás és a Macocha barlang természetalkotta csodái.

Kívánom, hogy nagyon sok honfitársamnak legyen ehhez hasonlóan része

(Vége)

Morgent László

Borsodiak a mecsekieknél

Nyolclagú pártmunkás-küldöttség látogatott el a múlt héten a Mecseki Szénbányák Vállalatához. A küldötteket Szili József, a megyei pártbizottság Plo. munkatársa, Stier József, az MSZMP Mecseki Szénbányák titkára, Schwarcz József, Zoboki Béla, Kresz Ferenc osztályvezetők, Parti József, a KISZ-bizottság titkára, és Erdősi Lajos, a vállalati munkásör zűslőal parancsnoka. A vendégeket Gera Ferenc elvtárs, a Borsodi Szénbányák Vállalat pártbizottságának Pto főelőadója vezette. Tagjai voltak dr. Sziráczki István agitprop. úttár, Kotász Sándor, a mákvölgyi, Boku Imre, az ormosi, Veres János, a szuhavölgyi, Stibor Antal, a bükk-aljai, Arvay István, a miskolci és Bodolai Tibor, az edelényi üzem pártbizottságának titkára.

Stier József elvtárs ismertette a Mecseki Szénbányák szervezeti felépítését, az üzeimi pártbizottságok, csúcsvezetőségek, pártalapszervezetek összetételét, a végrehajtó bizottsági ülések és a hétfői apparátusértekezletek napirendjét.

Zoboki Béla, a pártbizottság ipari osztályvezetője elmondotta, hogy Magyarország széntermelésének 14 százalékát a Mecseki Szénbányák adja. Ezerkilencszázhatvanhárom — az összevonas — óta mintegy 50 százalékkal nőtt a termelés, és 21 százalékkal csökkent az önköltség. Az üzeimi koncentráció kialakítása igen kedvezően befolyásolta a széntermelés alakulását. Amíg 1960-ban egy fejtés napi termelése alig haladta meg a 100 tonnát, addig ez a szám 1966-ban több mint 400 tonnára emelkedett. A fejtési sebesség hat év alatt 2,5 tonnáról 4,5-5 tonna/műszakra növekedett. Az ötnapos munkahét kísérleti alkalmazása további eredményeket hozott. Ezt a rendszert egyébként a vállalat egész területére kiterjesztik, amint az anyagi lehetőségek erre módot adnak.

Schwarcz József elvtárs, a pártbizottság mellett működő agitációs és propagandabizottság tevékenységéről számolt be. Elmondotta többek között, hogy a vállalatonál 114 dolgozó tanul a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem folyamain, illetve a két éves szakosító tanfolyamokon. Az előadásos propaganda anyagát átlagosan 9500 munkás és alkalmazott hallgatja meg. Vállalati szinten csaknem hat-ezer dolgozó képezi magát. A pártpropagandisták negyven százalékát marxista egyetemmel rendelkezik. Igen sokan vezetnek különféle technikumot, egyetemet és pártfőiskolát.

Keszler Ferenc PTO-vezető, a párt- és tömegszervezeti osztály tevékenységéről, ezen belül a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára tett vállalásokról és azok teljesítéséről számolt be. A keddi beszélgetés után, szerdán a küldöttek ellátogattak több bányáuzembe. Z-

A BEJÁRÓ BANYÁSZOK KLUBJA érdekesnek ígérkező kiállítást vetít a Május 1-ben a hónap utolsó napjaiban. Ma A siker záloga, szerdán a Történelem és legenda, csütörtökön pedig az Unnep Tulszban című filmet láthatják a bányászok.

bak-aknán az agitációs és propagandamunkát, Kossuth-bányán a gazdaságszervező tevékenységet és a PTO munkáját, István-aknán a KISZ, a munkásörtség és a szakszervezeti bizottság szervezeti felépítését, tevékenységét tanulmányozták.

Csütörtökön a vendégek számoltak be tapasztalataikról. A megbeszélésen ezúttal részt vett Földes Andrásné, a megyei pártbizottság osztályvezetője, valamint Garamvölgyi János igazgató és Markwart Károly, a szakszervezeti bizottság titkára is.

Gera Ferenc elvtárs, a küldöttség vezetője igen hasznosnak ítélte a tapasztalatcsereket. Mint elmondotta, sok olyan kezdeményezéssel találkozott, amit ő is szeretnének majd megvalósítani. Így például nagyon célszerűnek tartotta a hétfői apparátusértekezleteket, s azt, hogy erre minden esetben meghívják a szakszervezet, a KISZ-szervezet, a munkásörtség és az üzeimi lap képviselőjét. Az 5, 10 és 15 éves szolgálattal rendelkező pártmunkások oklevéllel való kiutaltatását ugyancsak helyesnek ítélte, s úgy nyilatkozott, hogy ezt a Borsodi Szénbánya Vállalatnál is megvalósítsák majd. Borsodban nincs társadalmi-gazdasági tanács, ezt is megpróbálják létrehozni, mert úgy látják, hogy ez nagyban segíti a munkát. Kossuth-bányán hallották, hogy a szokásos reggeli riportokon részt vesznek az adott terület pártbizalmijai is. Ez nagyon jó, mert így első kézből értesülhetnek a problémákról. Dicsérték a versenynyilvánosságot. Amerre csak jártak, mindenütt napra kések voltak az értékelések. Gera Ferenc elvtárs befejezésül ezeket mondta:

— Az itt tapasztaltokról beszámolunk a pártbizottságnak és a végrehajtó bizottságnak. Meggyőződésünk, hogy az itteni pártbizottság nagyon jól dolgozik, megfelelő áttekintése van az üzeimi pártbizottságai, pártszervezeti felett, kellően összehangolják a munkát és nagyon sok területen követésre méltó módszereket alkalmaznak.

Stier József elvtárs ezután megköszönte a borsodiaknak, hogy eljöttek Pécsre, hogy őszinte érdeklődést tanúsítottak a mi pártbizottságunk munkája, módszerei iránt, s emlékül egy-egy miniatűr bányászlámpát nyújtott át a vendégeknél.

A borsodi pártmunkás-küldöttség csütörtökön délelőtt utazott el Pécsről.

Keresztretjvénny

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VIZSZINTES: 1. Testi felépítés. — Ennek a megszégése már nagyon sok balesetet okozott. 2. Becézett Zsigmond. — A fa része. — Téli sport. — Nyelvtani fogalom. — A Litium vegyjele. 3. Tamási Áron több ifjúsági regényének címszereplője. — Tiltó szócseka. — R. — Juttat. — Női név. Egy nagyszerű táncdal is szól róla. 4. A Bróm vegyjele. — Római ötös. — Visszafelé: ilyen kamra is van. — A Nitrogén vegyjele. — Kedvelt, izletes gyümölcs. — A Kúrium vegyjele. — Az Oxigén vegyjele. — Római egyes. 5. Ennek betartása nagyban segíti a zavartalan termelést. — emel! 6. Varsoltban árulják, rendkívül sokféle van belőle. — Fel ellentéte. — Nyomdalpári szakmunkás (kissé megkeverve). — A Nitrogén vegyjele. — Visszafelé: az Európium vegyjele. 7. Kettős mássalhangzó. — A Litium vegyjele. — Angol igen. — E. — Nem kint. — Nagy eleje és vége (az utolsó kockába kettősbetű). 8. Eger egyik fele. — Izabella becézve. — Szolmizációs hang. — Perza uralkodói cím. — Állóvíz. — Keres kisebb fele. 9. Skálahang. — Valósággal felülmúlja önmagát. — Néhány évtizeddel ezelőtt még ezzel szántottak a parasztok. 10. Személyes névmás. — Ugyanaz. — LL. — Ezzel függ össze az okozat. — Fővárosi labdarúgó-csapat. — Nagytű erdei állat. Jobbára csak a Kárpátokban található. 11. Füzetet. — Etelizesítő. — Lidérc. 12. Fogoly. — T. — A németek úgy mondják: röt. — ...ler-fele számláló. Főleg az atomkutató intézetekben használják. — M. 13. Hamis. — Egyik érzékszervünk. — Az Urán vegyjele. — E. — Visszafelé: a-val rag párja. — Utánzata. 14. Betűjele (ékezet-hiány). — Mindenkinek csak egy van. — E bírósági tárgya-

lás. 15. A függ. 1. folytatás. FÜGGŐLEGES: 1. A biztonságos munkavégzés legfőbb alapfeltétele. 2. L. — A munkabányákban csak ilyen jellegűvel ellátott, illetve e jellegű gépeket és berendezéseket szabad csak használni. — Tudásbizonyítás az iskolákban. — Folyó a Szovjetunióban. — Zita egyik fele. — Kitalálási kifundálja. — Rátesz. — Örián kigyó. — A nitrogén vegyjele. — Praktikus egyik fele. — Nem csak néz, de... is. — Egy kedves nőismerőset (a német ötödik kockájában két azonos betű). — Keverve: harap. — 5. Előadássorozat. — 6. A tanítói vegyjele. — Étekezne. — Férfinev. — Kis férfi. — Eke egyik fele. 7. Kedvelt nyári gyümölcs. — Göngyölég. — Nem fele. — Nem fele. 8. Az erdei nagyvadak által kitaposott út. — Történet. — Ételkonzerv: főleg babot és füstölt húst tartalmaz. — Ilyen idő van most. — Kuv. — Az alumínium vegyjele. — A szén vegyjele. — Z. — Leánynev. 10. A vadászok "vadászdöntje". — EHL. — Kipó. 11. O. G. — Faipari szakmunkás. — Munkaeszköz. — kanál és a kokilla. — Verszó. — lító hálózatot. 12. Szav. — költő. — Gépkocsijelzés. — meteknél. — N-nel a végén. — to jege teszi. — Kettős. — mekköszöntés. 13. Ilyen kés van. — A vízsz. 5. folytatás. 14. A vízsz. 1. folytatás napra. A 2. számú keresztretjvénny helyes megfejtése: Lotz Károly, Vera Muhina, Dési Mihály, Ber István, Ybl, Nemzeti Múzeum, Búsuló juhász, Madarász Viktor, Uitz Béla, Rodig Vigadó.

1. SZ. SZELVÉNY

Andor Mária:

Szénbányászoknak

Gondolj arra ember mikor a dermedt kezéd olvad a meleg felett?
Honnét jön a tűz, honnét jön a meleg?
Látod az izmos fekete kezét?
Fehér ember ki a nap fényes sugara közt él?
Elvezed a fényt, gondolj a fekete barlangokra,
Hol csak a szén fénye ég?
És a fény mutatja az utat
Honnét ismét majd neked jön a fény, az energia,
Miből lakásod éjszaka is fehér.
Gondolj erre te ember
Ki a nap fényes fényében él?
Mert gondoldnod kell!
Hisz tőle jön a fény, a meleg
Az ő munkájából sül nekünk a kenyér.

A jubileumi munkaversenyek Szabolcsbányán

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára tiszteletére üzemünkben többfrontos munkaverseny alakult ki. A szocialista brigádok év elején tett vállalásaikat kiégesztették — pótvállalásokat tettek. Ezek a pótvállalások április hónapban történtek, amelyek tartalmukban tükrözték az üzem legfontosabb feladatait — minőségjavítást, önköltségcsökkentést, baleseti mutatók megjavítását. Egyes brigádok védnökséget vállaltak a használatukban levő szerszámok és gépek felett. A pártvezetőség, szakszervezeti bizottság, KISZ-vezetőség és az üzemvezetőség egyetértésben 1967. augusztus 1-től november 5-ig versenyt hirdetett a fejtési körlet dolgozóit, valamint az előkészítő körlet csapatát között. A fejtési körlet munkaversenyében minden fronton dolgozó várja részt vett, köztük 39 300 forint került szétosztásra, a 3000 forintos első díj mellett. A verseny legjobbjait említve, Lestyán István és Révész János munkatársakat kell megemlíteni. A verseny eredményességét bizonyítja, hogy a verseny beindítását követő hónapokban a fejtési teljesítmény 3582—4128—4212 kg/műszak volt. Az előkészítő körletnél a munkaversenybe nevezettek vágtameneként csoportosított-

ták. 25 000 forint került szétosztásra Baráth Sándor, Nagy István, Fábán Béla, Varga János 27. Molnár József és Nikolausz Károly csapatai között. Az előkészítő körletnél a verseny eredményessége a cm/műszak/fő teljesítmény mutató növekedésében realizálódott. Az üzemet legátfogóbban érintő munkaversenyhez szeptember 29-én csatlakoztunk a termelő szakonként megtartott termelési tanácskozásokon Zobák-bányáuzem versenyfelhívásához. E felhíváshoz négy pontban csatlakoztunk ezek között megtaláljuk a legfontosabb mutatóinkat, a mennyiséget, a minőséget és az önköltséget. Az üzeimi KISZ-bizottság megszervezte a „Ki minek mestere” mozgalmat a várjár és a géplakatos szakmában. Géplakatos szakmában megyei szinten III. helyezést ért el egy ifjú szakmunkásunk, míg lakatos szakmában a vállalati szinten négy arany, négy ezüst és három bronzfokozat előterjesztését jóváhagyta a vállalati KISZ-bizottság. A Fiatl Műszakiak Tanácsa vállalati felhívásra hét szakdolgozóval nevezett üzemünk az évforduló jegyében meghirdetett pályázatra. A szakdolgozók közül egy első, kettő második és egy harmadik helyezést ért el.

Szilas László

Három kórus — egy karnagy.

Tulajdonképpen a komlói munkáskórust szeretném bemutatni, de amikor ezt teszem, elkerülhetetlen megemlíteni a város több énekeseit is. Annál is inkább, mivel a munkáskórus vezetője Tóth Ferenc még két kórusnak a vezetője. Az ének-zenei általános iskola gyermekkórusának és gimnáziumi kórusnak a karnagya. A gyermekkórus szép eredményeiről korábban már hírt adtunk. Most csak a közel-múlt egy kedves epizódját szeretném megemlíteni. Meglátogatta a gyermekkórust egy hazánkban járt angol zenekola tulajdonosa, aki haza érve, köszönő sorokat írt a komlói zenekola igazgatójának és így fejezi be levelét: „Fogadj legmélyebb elismeréssel a csodálatos bemutatást”. Ezeket a sorokat igen jóleső érzés olvasni. Sajnálatos dolog azonban, hogy az igen szépen virágzó zenéletet hátráltatja munkájában az, hogy a Komlói Állami Zenekola — amelynek létrehozásához hozzájárult Kodály Zoltán segítsége és

közbenjárása, ezzel is kifejezést adva elismerésének a kórus zenei színvonalát illetően — mostoha körülmények között, épület és helyhiánnyal küszködve kénytelen dolgozni. A munkáskórus egy próbáját végighallgatva, magyarázatot kap az ember arra, hogy az énekessék soraiban miért ülnek nagypapák és unokák egyforma lelkesedéssel. Tóth Ferenc karnagy olyan energiával és szaktudással vezet a kórust, hogy aki egyszer „beáll a sorba” úgy érzi, hogy nem lehet nem énekelni. A kórus létszáma 60—70 fő. Van közöttük műszaki vezető és bányász, tanár és diák egyaránt. A legidősebb 72 éves, a legfiatalabb 14 éves. Ötödik éve működnek, a múlt év végéig Zsongor Kálmán, azóta pedig Tóth Ferenc vezetésével. A jelenlegi létszám ötven százalékára alapítótággá kezdte. Egy héten kétszer tartanak próbát a bétal klubban, délután 5—7-ig mindig szép létszámmal. A munkáskórusnak ugyanúgy, mint a gyermekkórusnak, rádió szereplése is volt már.

Szerepelnek különböző politikai rendezvényeken és ismét a vidékre is műsort adtak. Legközelebb december 1-én részt vesznek Baján az „Egy városok” találkozóján, a pécsi, a kecskeméti, a borsodi és a komlói munkáskórusok mérő össze tudását. Ezt a találkozót minden évben a városban rendezik meg. Valószínűleg Komló volt a vendégsereg városában rendezik meg. Még egy erópróba előtt állunk, ugyanis a megyei művelődési osztály minden megyei szintű kórusok között versenyt rendez, ahol a legjobb kórusa kapja a művelődési osztály vándorserlegét. Már most készülnek a tavasszal megrendezésre kerülő versenyre, hogy az előző években két alkalommal megnyert vándorserleget harmadszor is megnyerjék és megtarthassák maguknak. Ezek az előttük álló programok még nagyobb munkát igényelnek, hiszen a kórus tagjaitól és vezetőitől egyaránt, bár a tapasztalatok mutatja, hogy lelkesedésük nincs hiány.

Szekel

Fejlődik a világ, de Bonnban minden a régi

A NDK-val kötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződésünk — melyet a magyar képviselőház az év szeptember 29-én ratifikált — megerősíti a Magyar Népköztársaság helyét és szerepét azoknak a népeknek és államoknak a közösségében, amelyek ma a társadalmi haladás, a béke és a szocializmus élvonalában harcolnak. Ez a szerződés a magyar külpolitika fontos, irányító tényezője.

E szerződés megkötésével a két baráti ország jól szolgálja a szocialista népköztársaság egységének erősítését is. A szerződés jól beilleszkedik azoknak a barátsági és együttműködési szerződéseknek a rendszerébe, amelyeket az európai szocialista országok a legutóbbi időben egymással kötöttek, illetve meghosszabbítottak.

Az NDK-val kötött szerződésünk megkötése elsődrendű nemzeti érdekünk volt. A magyar történelemben már egy évszázad óta mindig nagy szerepet játszottak a németek, pozitív és negatív értelemben egyaránt. Az egyetemes emberi kultúra sok kincsét nemegyszer német közvetítéssel jutott el hozzánk. De néptünk emlékezetében kitörölhetetlen nyomot hagyott az is, hogy sokszor kellett védelmeznünk nemzeti függetlenségünket a német agresszió ellen. Igen sokat szenvedtünk a német imperializmustól, a két nép elnyomói által kötött „szerződések” követelményeitől, legtöbbször a második világháború alatt a hitlerista fasizmustól. Eppen ezért nemzeti szempontból nézve is, felmérhetetlen jelentősége van annak, hogy létrejött a német történelem első munkás-paraszt állama, első békeállama, mely legfontosabb feladatának tartja az újabb háború kiindulásának megakadályozását német földről. Láthatjuk, tudjuk, hogy ma éppen az NDK áll az imperializmus elleni harc frontvonalában. Nagyra értékeljük német barátunknak ezt a kemény harcát, mivel ezzel nemcsak saját szuverenitását védelmezi, hanem az európai szocialista országok közösségének, népelnek békés építő munkáját is. Az NDK-nak az Elba partján és a Brandenburgi kapunál várán álló katonái a mi békénket és nemzeti függetlenségünket is védelmezik.

E szerződés megkötése mindkét állam népeinek közvetlen érdeke is. Amint ezt a szerződés 7., 8. és 9. cikke kimondja: a jövőben mindkét fél javára, a kölcsönös előnyök alapján, tovább fejlődnek és erősödnek gazdasági, tudományos, műszaki kapcsolataink, szorosabban együttműködnek kulturális és társadalmi szerveink. Az NDK a Szovjetunió után már ma is a második helyet foglalja el nemcsak külkereskedelmünkben, hanem a kooperáció és szakosítás megteremtésében is.

Mindez csak aláhúzza, hogy az MSZMP, a magyar kormány és a magyar nép az NDK-t és annak népét hűséges, egyre szorosabb szövetségeseinek tekintik, s benne látja az egész német nép jobb, békés jövőjének letéteményesét is.

Annál is inkább, mert a Németország másik, nyugati felében megalakult állam: a Német Szövetségi Köztársaság a német történelem legreakciósbab hagyományait követve, ma az egész európai béke és biztonság megteremtésének legfőbb akadálya. A Kiesinger-kormány megalakulása óta sokat hallunk Bonn ügyvezető új keleti politikájáról. Ugyanakkor a kormány továbbra is ragaszkodik az egyedüli képviselői elv fenntartásához, s ez lényegében az NDK bekebelezésére irányuló szándékkal egyértelmű. Véleményünk szerint a sokat hangoztatott jószándék próbaköve volna ezen idejét múlt elv feladása az NSZK részéről, s el kellene ismernie az európai határokat — köztük az Odera-Neisse és az Elba-Werra határokat — s le kellene ülniük tárgyaló asztalhoz az NDK képviselőivel. Ez jelentené igazán „az új keleti politikát.”

Hiába mesterkednek Bonnban, az NDK létezése ma az európai béke és biztonság alapvető tényezője: az NDK léte vagy nem léte soha nem képezheti alku tárgyát. A magyar-NDK szerződés 3. cikke is garantálja az NDK állami határvonalának sérthetlenségét, mint ahogy ezt a határt garantálja a világ szocialista erői is.

Mi továbbra is őszinte hívei vagyunk annak, hogy Európában és bárhol a világon jó-vizonyt alakuljon ki a különböző társadalmi berendezkedésű államok között. De meg kell jegyeznünk, hogy ami a konkrétumokat illeti a bonni kormány „új keleti politikája” a szép szavak ellenére is elsősorban a szocialista országok megosztására irányuló, leplezett manőver, nem pedig a viszonyok valóságos rendezését célozza, őszinte törekvés.

Ezt bizonyítja a többi között Kiesinger kancellárnak a CDU 1967. május 23-án tartott kongresszusán elhangzott beszéde is: „a status quo elismerését és jogi megerősítését követelik tőlünk, tehát a feltétel nélküli kapitulációt. Erre sohasem kényszeríthetnek bennünket. Sem egyszerre, sem részletekben” — hangoztatta Kiesinger.

Most, amikor Európa lakosságának többsége már szocialista államokban él, alkalom kínálkozik az európai kollektív biztonság megteremtésére. Ehhez persze szükséges, hogy megfelelően az agresszív imperialista erőket közzük a legaktívabb, legagresszívabb nyugatnémet revansisták.

Ezeknek megzabolázásához óriási hozzájárulást jelent annak az NDK-nak a létezése, harca, mellyel való kapcsolatainkat már eddig is az együvértartozás tudata jellemezte. A most ratifikált szerződést, annak szellemét és betűt mi, magyarok, mint ahogy német barátaink is, hűségesen megtartjuk és valóra váltjuk. Helytállássalunkkal nem csekély mértékben segítjük elő, hogy világszerte tovább erősödjék az igaz ügy tábora.

P. Kovács Tibor

az Országos Béketanács tagja

A munkaverseny-irányítás új feladatai

Hogy mennyire időszerűvé vált már a gazdaságirányításnak egy új módszere, azt mutatja az is, hogy amikor már szinte küszöbön állónak tekinthető, mennyi reményteljes gondolat és hány új elgondolás vonzódik hozzá, mint alaphoz. Nincs olyan területe a gazdasági és politikai életünknek, mozgalmi munkánkban, ahol már most, az előkészület évében is fel ne vetődött volna a kapcsolódás szükségessége.

Jó, hogy némi besujkoltság, bőséges frázéológia, vagy hatásvadászat is hozzájárult a mechanizmusra való hivatkozás sűrűségére, de tény az, hogy még mindig vannak területek, ahova nem ér el az új rend követelte új álláspontfoglalás, vagy csak most van bontakozóban a probléma.

Ilyen terület a szakszervezeti munkaversenyirányítás is, ahol szintén több szempont kapcsolódhat a gazdaságirányítás új mechanizmusához alsó és felső szinten egyaránt.

Például: a szocialista brigádállítások évejei kampányában mindig nagy gondot jelentett a brigádvezetőknek, patronálóknak, hogy mit vállaljanak, s mennyit.

A konkrét eljárás az volna, hogy a vezető elmondja, hogy jövőre ez és ez a terv, ez és ez a feladat, ezek a nehézségek, és ilyenek a lehetőségek. Az üzemek azonban ilyenkor még rendszerint nem tudják, nem látják, mert nem kapják meg az előtűk álló új pontos feladatait az irányító szervektől, így kevés hathatós felkészítést tudnak még nyújtani a munkaverseny-mozgalom felé. Így adódna aztán a olyan langyos megfogalmazások, amelyek a szocialista brigádversenyben úgyszólván még díszítő jelleggel sem bírnak már, mint az alábbiak például:

„A teljesítményünket X százalékkal növeljük.”

(Kérdés, hogy szükségesnek mutatkozik-e az adott helyzetben a teljesítmény X százalékkal való növelése, avagy elegendőnek bizonyul-e majd az üzem feladatainak teljesítésére?)

„Vállaljuk, hogy jobb karbantartással gépeink élettartamát meghosszabbítjuk.”

„A rendszeti, tűzrendszeti (vagy egyéb) utasításokat és rendeleteket betartjuk.”

„Vállaljuk, hogy saját hibáinkból eredő balesetünk nem lesz, igazolatlan mulasztás, ittasság, fegyelemsértés stb. nem fordul elő.”

„Vállaljuk, hogy a munkafegyelmet tovább fokozzuk.”

„A IX. kongresszus anyagát áttanulmányozzuk.”

Ésátöbbi.

Nem elégtendő törekvések. De több olyan kérdés hagyunk maguk után, amelyeknek év végi tisztázása szinte teljesen az üzemi jóindulat függvénye:

Vajon tényleg meghosszabbították-e ama bizonyos gépeknek az élettartamát, mennyivel és mivel tudják ezt bizonyítani? Vagy pedig miért bántak úgy velük eddig, hogy azok csökkent életképességüvé válhattak? Ha pedig eddig is kifogástalanul kezelték az erőgépeket, mi az értéke a külön megjegyzésnek?

A rendszeti előírásokat mindenképpen be kellett eddig is, s be kell a jövőben is tartani felajánlás nélkül is. Hasonló a kételem: Miben lát erőfeszítést akkor a brigád?

Valamint az, hogy saját hibáinkból nem okozunk magunknak balesetet. Ez feltétlen megöröklendő érdem lenne? Vagy az igazolatlan mulasztás, fegyelemsértés, az ittasságtól való tartózkodás is?

És így tovább.

Kétségtelen, hogy az együttes felelősség a gazdálkodásért, a berendezésekkel, az állóeszközökkel való fokozott törődés sem idegen sem az új mechanizmustól, sem a verseny-mozgalomtól, csak éppen a fenti megfogalmazás nem rendelkezik a kellő behatároltsággal, így a vállalás célbizonytalanságba fullad.

A baleset és a magatartás, a technológiai fegyelem betartása pedig kötelesség egy szocialista brigádban és nem olyan „hóstejt”, amelyért megtisztelő címek és kitüntető jelvények járnának.

Szükséges lenne tehát az, hogy az üzemek előre, legkésőbb decemberben tájékoztathassák a brigádokat az üzemi feladatokról, a végcélről, s versenyfeladattá tűzzék a tenni-valókat, hogy így idejekorán kialakulhasson a dolgozók között az együttes felelősségű gazdálkodásért, és meghatározhatóság a részfeladatokról való vállalás mennyiségét, láthatóság az összefüggéseket, az egymásra utaltságot, és az elvontabb vállalásokat is értékelhető módon építhessék be a szerződésükbe, amelyek a hármas jelszó tartalmi fejlődését segítik elő.

A gazdaságirányítás új rendszerében, de a szocialista brigádszint emelkedettebb fokán is, a mennyiségi felajánlások teljesítése, vagy túlteljesítése csak akkor érte, ha magasabb követelményeket elégít ki. célt jelöl meg, ha egyben határidőrovíditést, kedvezőbb feltételeket, s minőségi állandóságot is jelent.

Ehhez időben kell segítséget nyújtania a felsőbb vezetőknek, a legfelsőbb gazdasági vezetőknek is.

(CSIKÓS FERENC)

Kamerákkal az erdőben

(Tudóstónktól)

Néhány nappal ezelőtt furcsa — és főleg szokatlan — esemény tört meg Szászvárbányatelepen csendjét. A településtől alig száz méternyire, a cigánytelepen nagy a „forgalom”. Új magyar filmet forgatnak itt. A címe: Feldobott kő. A forgatókönyvet Sára Sándor írta. Ő egyben a film rendezője és operatőre is.

Szin Miklós, a rendező munkatársa elmondta, hogy a film cselekménye 1949–50-ben játszódik, és egy fiatal ember élettörténetét eleveníti meg. Alakította Balázsovits Lajos harmadéves főiskolai hallgató.

Maga a történet dőlőhíján a következő: a fiút érettségi után nem veszik fel az egyetemre, mert édesapja a gyánús, megbízhatatlan osztályidegenek listáján van. Kénytelen munkát vállalni. Geodéták közé kerül. Az ország különböző részein, különböző emberekkel dolgozik. Így jut el egy cigányokból és parasztokból álló brigádhoz. A parasztok gyűlölködve dolgoznak és élnek a cigányok mellett. A főszereplő igyekszik ezeket az ellentéteket tompítani. A filmnek ezt a részét forgatják most Szászváron.

A filmben jelentős szerepet játszik még Bihary József, Berei Kati, Görbe János, Németi Ferenc. Rajtuk kívül még több száz statisza is közreműködik.

A szerzőnek egyébként ez az első nagy játékfilmje. Kisfilmjeivel viszont már több nemzetközi sikert ért el. Legismertebb filmjei: Cigányok. Egvedül, Oda-vissza, Tiszta stb.

A bemutató időpontja még ismeretlen, mi azonban érdeklődve várjuk a Feldobott kő premierjét.

II. Tócsay Vilmos

A Szovjetunió ma

VI. rész

SOKOLDALÚAN KÉPZETT EMBEREK ORSZÁGA

A szocialista építés megkezdésének időszakában a kommunista párt és a szovjet állam egyik legfontosabb feladatává vált a munkások, parasztok képzésének megszervezése. „Kommunistákká csak úgy lehetünk — tanította Lenin —, ha elménket mindazoknak a kincseknek ismeretével gazdagítjuk, amelyeket az emberiség felhalmozott.”

A dolgozók millióinak taníttatása — különösen a forradalom győzelmét követő esztendőkből — nagy nehézségekbe ütközött, hiszen a cári rendszer súlyos örökségképpen az ország lakosságának háromnegyed része nem tudott írni, olvasni.

AZ ELSŐ MUNKÁSFALKULTÁSOK

Egyre többen ismerték fel, hogy a szocialista társadalmat csak művelt, sokoldalúan képzett emberek építhetik fel. 1920-ban már rendkívül magas szintű nyelvtanulmányozás alakult az irástudatlanság felszámolására. Nem sokkal a forradalom győzelmét után megnyiták a dolgozó ifjúságot egyetemi tanulmányokra előkészítő munkásfalkultások, s a Vörös Hadseregben is kiadták a parancsot: minden gyalogos- és lovaszázadnál kötelezően meg kell szervezni az általános műveltséget nyújtó oktatást.

TANULÁSI LAZ

A húszas években számos ehhez hasonló hír látott napvilágot a lapokban: „A központi feketeföld övezetben tízezer irástudó paraszt fogott hozzá, hogy analabéta falubelijét megtanítsa a betűvetésre.” „Az Úral-videk frissen alakult kolhozai a tervezetnél több földet szántottak fel, s a többbetűjövendelmet iskolaépítésre fordították.” A Dnyeperi Vízi Erőmű

építését meglátogató olasz vendégek megkérdezték az építkezők egyik részlegének vezetőjét: „Hány ember tanul önöknél?” „Tízezer” — hangzott a válasz. „Es hány munkás van összesen?” „Tízezer” — mondta a részlegvezető. „Akkor hát ki dolgozik?” — érdeklődtek az olaszok. „Azok, akik tanulnak.”

A tanulási láz méreteire jellemző, hogy 1913-ban, az első világháború előtti utolsó békeévben 190 ezer felső- és középfokú végzettségű szakember volt az országban, 1928-ban már 521 ezer, 1965-ben pedig 12 millió 66 ezer. Néhány évtized alatt tehát az emelkedés 63 és félszeres volt!

DIÁKSZÁLLÓK ÉS ÜSZTÖNDÍJAK

Mindezek az eredmények a szocialista rendszernek tulajdoníthatók, amely elsődrendű feladatának tekintette a munkások, parasztok képzését, az általános, kötelező nyelvtanulmányozást, a legkedvezőbb feltételek megteremtését ahhoz, hogy minden jelentkező középfokú iskolai végzettséget szerezhesen. Kedvező tanulási lehetőséget teremtett a diákok számára az a körülmény, hogy a 11 millió főiskolai, illetve középfokú iskolai és műszaki szakiskolai tanuló lakik diákszállásokon és részesül állami ösztöndíjban.

Sokoldalú és körültekintő intézkedések történtek annak elősegítésére is, hogy a termelésben részt vevő munkások, parasztok, valamint a szellemi dolgozók — munkáljuk vézése mellett — tovább folytathassák tanulmányukat. Ennek érdekében széles körben meghonosodott az esti oktatás rendszere, melynek keretében milliók szerzik meg a köz- vagy felsőfokú iskolai végzettséget. A nagyüzemek jelentős részében külön

tanulmányi kombinátokat, technikumokat, illetve főiskolai tagozatokat rendeztek be, ahol az üzem dolgozói kedvező feltételek mellett folytathatják tanulmányaikat. Ezek az iskolák és a tanfolyamok jelentősen hozzájárulnak a lakosság valamennyi rétege kulturális, illetve műszaki színvonalának kiegyenlítéséhez. 1966 elején már a munkások 58 százaléka felső- vagy középfokú végzettséggel rendelkezett. Ugyanez az arány a parasztoknál 31, az értelmiségiekéknél pedig 92 százalék volt az elmúlt esztendőben.

MÉRNÖKKÉPZÉS A SZOVJETUNIÓBAN

Ilyen vagy ehhez hasonló oktatási eredményekkel — a legfejlettebb tőkésorszagokat is beleértve — egyetlen állam sem büszkélkedhet. A Szovjetunióban ma háromszor annyi mérnököt képeznek, mint az Amerikai Egyesült Államokban. 1958-ban az USA-ban 35 ezer, a Szovjetunióban pedig 102 ezer mérnök került ki a felsőfokú tanintézetek padjaiból. Az alkalmazott mérnökök száma az Egyesült Államokban 525 ezer, a Szovjetunióban 1 millió 80 ezer.

Az általános középfokú tan-kötelezettségre való fokozatos áttérés megteremtő a lehetőséget annak, hogy tovább növekedjen a lakosság műveltsége, szak tudása. A Szovjetunióban minden ezer dolgozó közül 564-en rendelkeznek felső- vagy középfokú (teljes vagy befejezetlen) iskolai végzettséggel. Az országban 3,8-szer több az egyetemi és főiskolai hallgatók száma, mint Angliában, Franciaországban, Olaszországban és az NSZK-ban együttvéve, holott e négy tőkésország lakóinak együttes száma csaknem eléri a Szovjetunió lakóinak lélekszámát.

SPORT

Nem hozott meglepetést az NB I. utolsó fordulója

Kiesett a Komlói Bányász

Az 1967. évi labdarúgó bajnokság meglehetősen rosszul végződött a Komlói Bányász számára. Együttesünk csupán egy esztendő óta töltött az NB I-ben, most újból a B osztályban próbálhat szerencsét. A televízió sportágon, a hétfői újságok összefoglalója elbucsztatja csapatunkat is, mint ahogy egy héttel korábban az Egri Dózsa.

A vasárnapi párosítások eredménye pontosan úgy alakult, ahogy az a riválisoknak tetszett. Nem volt nehéz megjósolni, hogy mindenki pontot szerez, s a Komló még győzelme esetén sem maradhat a legjobb csapatok között. A kiesés tehát nem ért bennünket hidegzuhanyként, az utóbbi hetek eredményesorozata erre engedett következtetni.

Nekünk és a sorstársnak, az Egernek nem lett elég az a pont, amit a pályán kiharcoltunk. Erre ad magyarázatot és győgyírt Borbély Pál, a Népsport rovatvezetője, amikor búcsúztató cikkében kiemeli: „Es őszintén sajnáljuk azokat, akiknek az 1967-es esztendő csalódást hozott. Reméljük, hamar úrrá lesznek érzelmeiken, és most még hamarabb és még körültekintőbben megkezdik előkészületeiket a jövő idényre, s ha így lesz, — sikerülni fog a bizonyítás!...”

Az őszi idény második felében már a mai helyzet előrevetette árnyékát. Látni lehetett, hogy ha a csapat önmagán nem tud segíteni, kevés a reménye, vagy egyáltalán elveszett. Azzal indult a sorozat, amikor az MLSZ olyan

sorsolást „biztosított” a Komló számára, hogy az első hat mérkőzésből ötöt idegenben játszott. Nemhogy segítséget nem kapott az együttes, de mindenki lökött rajta egyet, mindenki adott egy pontot. Szerencse, hogy ebben a légkörben a tröszt vezetői teljes erővel a csapat mellé álltak, s ha egy kis szerencsénk van, még ilyen körülmények között is megkapaszkodhatunk volna.

Természetesen sok összetevője van annak, hogy a kék-fehér gárda ide jutott. A magunk háztáján kell elsősorban a hiba okát keresni, hiszen ez vezetett eredményre. Az az igazság, hogy a játékosok sem küzdöttek mindig olyan erőbedobással, mint ahogy azt a szakvezetők és a szurkolók elvárták. Ha csak az itthoni egri mérkőzésre gondolunk, e tételnél igazol bennünket a megállapítás. A szakosztály játékosanyaga mindenesetre többre képes! Nyilván a szakvezetés negatívumai is élesen kirajolódnak. Kétségtelen, lelkes társadalmi aktívák dolgoztak és munkálkodnak ma is a csapat érdekében, de tevékenységük nem volt mindig hibátlan. Az a tény, hogy 15 idegenbeli mérkőzésen csupán négy pontot szerzett a Bányász, nagyon komolyan figyelmeztet. Azok a csapatok, amelyek hasonlóan gyengén szerepeltek az otthoni környezetből kilépve, mind-mind a kiesés ellen barcoltak. Az idegenbeli mérlegünk olyan szempontból is nagyon rossz, mint a gólarány. A legfőbb talán, a győri 3:0 mellett a szombathelyi 4:0, amely tulajdonképpen most végzetes lett a bentmaradásért; folyó versenyben.

Ami érdekesség: abszolút értelemben a Szeged gólaránya a legrosszabb, de éppen az ellenünk elért kettős győzelme (Komlón 2:0, Szegeden 3:2) miatt biztosította helyét. A szombathelyiek szintén ellenünk értek el nagy gólarányú győzelmet (4:0), ami a számításhaj merétszereződött.

Vasárnap az Újpesti Dózsa ellen elért 3:3-as döntetlen már nem jelentett semmit. A csapat mindenesetre odaadón küzdött, most is bizonyított (sajnos már későn!), hogy méltó ellenfele tud lenni — itthon — bármelyik elsőosztályú csapatnak. A versenyben azonban nemcsak győztesek, hanem helyezettek és utolsók is vannak. Mi jutottunk erre a sorsra a színtér újone Eger mellett. Most, hogy a pihenő következik, már a jövő programja közzül. Mert a kiesés ugyan kellemetlen, de rendezni kell a sorokat és újból fel kell tenni a mérőrt; egy év múlva ismét a legjobbak között legyünk. A szakvezetés is így gondolkodik, amikor kinyilatkoztatja, hogy a 18-as keretből senki nem ad ki. A mai keret: Baus, Vörös, Csorás, Huppert, Laszardis, Bánfalvi, Só, Bércesi, Pataki, Borács, Takács, Godai, Garai, Kovács, Fekő, Lelovics, Korom, Kerkai. Kelemen bevonult katonának (valószínű a Honvéd igazolja). Kist cserével adják ki. A 18-as keretben természetesen lehet változás, kompromisszumos megoldás még várható. Néhány poszton erősítésre is lehet számítani. Pintér István az idén jött Ceglédről, de kiváló mális igazolható. Más nevek is előtérben vannak, ezekben a hetekben dől el, hogy milyen játékosok jönnek még a Komlói Bányászhoz.

Művelődjünk, Szórakozzunk!

Moziműsor

Park (Pécs): November 28—29-ig: Nyár a hegyen. Magyar film. 30-december 6-ig: A hajók a kikötőben robbannak. Szovjet film. Előadások kezd.: fél 5, fél 7, fél 9. Matiné december 3-án: Fel a fej!

Petőfi (Pécs): November 28—29-ig: Folytassa Jack. Angol film. 30-december 6-ig: Egy férfi és egy nő. Francia film. Előadások kezdete 4, 6, 8. Matiné december 3-án: Halló Japán!

Kossuth (Pécs): November 28—29-ig: Nyár a hegyen. Magyar film. 30-december 1-ig: A halál részére fenntartva. NDK film. 2—3-ig: A hajók a kikötőben robbannak. Szovjet film. 4—5-ig: Egy férfi és egy nő. Francia film. 6—7-ig: Utazás a hitvesi ágy körül. NDK film. Előadás délelőtt 10 óra. Délutáni előadások: 28—29-ig: Folytassa Jack. Angol film. 30-december 3-ig: A halál részére fenntartva. NDK film. 4—6-ig: Utazás a hitvesi ágy körül. NDK film. Előadások kezd.: fél 3 fél 5. Esti előadások: 28—29-ig: Az igazság pillanata. Olasz film, 16 évtől. 30-december 3-ig: Pipák. Csehszlovák film, 4—6-ig: Az ördög és a tíz parancsolat. Francia film 16 évtől. Előadások kezd.: fél 7, fél 9.

Hidas: November 28—29-ig: Tom Jones. Angol film. 1—3-ig: Kalózkapitány. Francia film. Előadások kezd. hétk. fél 6, vas. fél 6, fél 8.

Hosszúhetény: November 28—29-ig: Komplexusok. Olasz film. 30-án: Kronstadt tengerészek. Szovjet film. Előadások kezd. hétk. 8, vas. 6, 8.

Május 1 (Komló): November 28—29-ig: A tettes elrejtli az arcát. Csehszlovák film. 16 évtől. 30-december 6-ig: Stan és Pan a nagy nevetetők. Amerikai film. Előadások kezd. 4, 6, 8.

Zrinyi (Komló): November 28—29-ig: Tiltott vulkán. Francia film. 30-án: Csendes otthon. Magyar film. Előadások kezd. fél 4, fél 6.

Fekete Gyémánt (Gyárvaros): November 28—30-ig: A tanúk nem beszélnek. NDK film. 1—5-ig: Ezek a fiatalok. Magyar film. Előadások kezd. hétk. 6, vas. 4, 6.

Meszter: November 28—29-ig: Mandragóra. Olasz film, 16 évtől. 1—4-ig: Dandin György. Előadások kezd. hétk. 6, vas. 4, 6.

Május 1 (Vasas II): November 28-án: A döntő vallomás. Román film. 30-án: Komplexusok. Olasz film. Előadások kezdete. hétk. 6, vas. 4, 6.

Zárás az NB I B-ben is

A labdarúgó NB I. B. utolsó fordulója végleg tisztázta a harmadik kieső csapatot. A Dorogi Bányász, amely egy esztendővel ezelőtt éppen ellenünk maradt alul az osztályzón, most a második vonalból is kiesett. Még egy nagy hírű csapat mondott búcsút az NB I B-től: a Debrecen és az újonc Autóbusz csapata. Az első vonalba viszont feljutott az Egyetértés és a Székesfehérvár.

A 3:0-ás vereség nem sok változást hozott a táblázaton — pécsi szempontból. A Bányász a 10. helyen végzett az ugyancsak idén felkerült Várpalota és Kecskemét társaságában. Újone volt ebben az évben a Bp. Előre, és a Bp. Spartacus is, a 6. illetve a 7. helyen kötöttek ki. Csupán egy fiatal csapat nem tudott megkapaszkodni az NB I B-ben, ez pedig az Autóbusz együttese.

Az NB I B 34. fordulójának eredménye: Ozdi Kohász—Pécsi Bányász 3:0 (1:0), Bp. Előre—Fővárosi Autóbusz 1:0 (1:0), Debrecen—BVSC 0:3 (0:3), Székesfehérvár—Kecskemét 3:0 (2:0), Egyetértés—Oroszlány 1:0 (0:0) Ganz MÁVAG—Budafok 1:1 (0:1), Bp. Spartacus—Szállítók 2:2 (1:0), Dorog—Miskolc 3:1 (2:1), Nyíregyháza—Várpalota 1:1 (1:0).

Az idén a legtöbb gólt kapta:

Eger 67,	30 24 4 2 85:24 52
Szeged 65,	30 18 4 8 89:36 44
Komló 63,	30 14 11 5 68:37 39
Szombathely 60,	30 16 6 8 71:37 38
Salgótarján 58,	30 9 11 10 39:36 29
A legkevesebb gólt lőtte:	
Pécs 31,	30 9 10 11 46:19 28
Szeged 34,	30 8 12 45:54 28
Dunaújváros 33,	30 7 14 9 38:47 23
Eger 35,	30 9 8 13 34:55 26
Komló 36,	30 7 11 12 38:45 25
	30 8 9 13 31:40 25
	30 10 15 42:60 25
	30 9 7 14 39:58 25
	30 9 7 14 35:56 25
	30 8 8 14 36:63 24
	30 6 7 17 35:67 19

NOVEMBER 28., KEDD

8.05: Iskola-tv. 17.58: Hírek. 18.03: Diáknapok. A Magyar Tv riportfilmje. 18.15: 100 kérdés — 100 felelet. 18.55: Osz Jugoszláviában. A Magyar Tv utófilme. 19.20: Esti mese. 19.30: Goldoni: Mindenki jegyben jár. Vigjáték két részben. 20.10: Tv-Híradó. 21.20: Új könyvek. 21.25: Kék fény. 22.05: Tv-Híradó — 2. kiadás.

NOVEMBER 29., SZERDA

17.58: Hírek. 18.05: A Magyar Híradó műsora. 18.15: Budapest — Belgrad. A Magyar Tv kisfilmje. 18.23: Lelki egészségvédelem. Egészségügyi kisfilm. 18.55: Hazai túrák. 19.00: Külkereskedelmi és világgazdasági híradó. 19.30: Esti mese. 19.40: Jugoszlávia nemzeti ünnepe. 20.00: Tv-Híradó. 20.20: Nézzé meg az ember. Vidám utazás Fejér megyében. 21.30: La Fontaine meséi. Macska, a menyét meg a nyulacska. Magyarul beszélő francia rövidfilm. 21.55: Tv-Híradó — 2. kiadás.

NOVEMBER 30., CSÜTÖRTÖK

8.10: Iskola-tv. 9.25: Nézzé meg, az ember. 11.05: Iskola-tv. 11.25: Viktor Hugo. Dokumentumfilm. 13.40: Iskola-tv. 17.58: Hírek. 18.05: Nemzeti Rally. Szentendrei. 18.20: Telesport. 18.45: A világ térképe előtt... 18.55: Kapcsoljuk... 19.25: Esti mese. 19.40: Vállvetve. Dokumentumfilm. II. rész. 20.00: Tv-Híradó. 20.20: Halló, fiúk! Halló, lányok! 21.20: Képről-képre... 22.05: Tv-Híradó — 2. kiadás. 22.25: Pedagógusok fóruma.

DECEMBER 1., PÉNTEK

8.05: Iskola-tv. 9.25: Az újutas rendet teremt. Angol film. 10.50: Kisfilmek. 11.25: Vállvetve... Dokumentumfilm. II. rész. 13.35: Iskola-tv.

Sakk

A gyalogszerkezet döntő módon befolyásolja a játszma alakulását. A gyalogok mozgási képessége korlátozott, könnyen meg lehet mozgásukat akadályozni. Ezáltal gyakran hosszú időre egy helyben vannak rögzítve, így a hadállás leginkább tartós részét alkotják, mintegy az állás vázát képezik. A gyalog lehet védőbástya, de támadás esetén belőltetheti a faltörő kos szerepét is.

Felvetődik a kérdés, hogy a játszma folyamán a centrumban elhelyezett gyalogok esetében melyik a legkedvezőbb gyalogállítás? Ennek megítélése minden esetben az állás egyéb tényezőitől is függ. Mivel a „d1” és „e4” mezőn álló gyalogok esetében a centrum a világos birtokában van, így ezt velük a legkedvezőbb gyalogállításnak. Mielőtt el kell azonban azt a tényleg, hogy ennél a gyalogállásnál mindig számolni kell az ellenfél támadási lehetőségeivel a centrum ellen. A középgyalogok ugyanis egymás mellett állva nem védik egymást. A centrum erősségeinek megítélésénél figyelembe kell tehát venni azokat a fenyegetéseket, amelyeket az ellenfelek megvalósíthatnak, illetve azokat a rendszabályokat, amelyeket az ellenfél terveknek megállítására alkalmazhatunk.

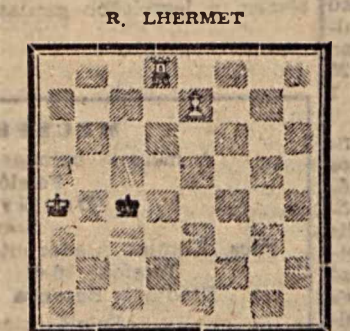
A 4. soron túllépő gyalogok esetében mindig óvatosságra kell lennünk. A legtöbb esetben ugyanígy a tábla közepét gyalogjainkkal túllépve térelőnyhöz jutunk, de a gyalogok jellegéből adódóan a közeponti túllépő gyalogok aránytalanul több védelmet igényelnek.

Korábban már megállapítottuk, hogy aki a centrum birtokában van, az iránt tud szabni a játék jellegének. Könnyen felismerhető az a tény, hogy amelyik félnek módjában van a centrumot lezárni, vagy kinyitni, az a bábjai elhelyezésétől függően a maga részére a legelőnyösebb kitalásokat nyújtó középjátékot tud előidézni.

Ha a centrum zárt — a centrumban a gyalogok nem mozgathatók és láncot alkotnak — akkor a játék eltolódik a szárnyakra.

A centrumot tehát csak akkor zárjuk le, ha valamelyik szárnyon sikeres játékra számíthatunk, illetve, ha az ellenfél a kitalások szerint egyik szárnyon sem tud komolyan figyelembeveendő akciókat kezdeményezni. A zárt centrumállás azonban sok esetben már a sötétnek a játszma kezdeti szakaszában követett stratégiájának bizonyos sikerét jelentheti. A világosnak általában érdeke a centrumfeszültség fenntartása, amely néhány változtatban annyira is fokozódhat, hogy kényszerül a második húzó a középső mezőn elhelyezkedő gyalogjainak lecserelésére, a centrum feladására.

A centrum elvének megvalósítása lehetőségét nyújt a jó megnyitások kiválóításában, valamint a kedvező középjátékba való átérés biztosítására.

A 43. sz. feladványunk R. Lhermet alábbi hármasa. Világos: Ka4, Bd8, gy: e7 (3 figura). Sötét: Kc4 (1 figura). Világos indul és 3. lépésben matolt ad. Beküldési határidő: „Sakkrovat” megjelenéssel a szerkesztőség címére: 1967. december 3., kedd. A 42. sz. (BLUMENTHAL) feladványunk megfűtése: 1. Fb2!, Kb1! 2. Kc6!, Ka4! 3. Fc3 mat.

Városi tekebajnokság

Befejeződött Komlón az 1967. évi városi tekebajnokság. Az idei versenysorozat nem hozott nagy sikert. Csupán öt csapat fejezte be a bajnokságot. A szövetség bárholgye igyekezett, már az elején olyan nehézségek tornyosultak, amelyeket nem lehetett áthidalni. A III-as územ váratlanul visszalépett és újból kellett sorsolni. Helyette a KBSK nevezett. S amikor megindult volna a bajnokság, a pályát fel kellett bontani felújításra. Így a városi bajnokság tavaszi fordulója elmaradt, most összesen játszottak le.

Hiányoltuk Béta-akna és a Villamos Üzem csapatát, amelyek az eddigi bajnokságokban mindig jól szerepeltek. Kossuth-bánya együttesének visszalépeése a szervezés hiányát jelzi, a Komlói Bányász utolsó helye pedig a figyelmeztetésnek köszönhető. A csapat sorszor nem jelent meg a kiírt mérkőzésen.

A teke-szövetség a közelmúlt napokban jubileumi versenyt rendezett. A csapatversenyt a munkásszálló együttese nyerte a Komlói Dózsa, a Szénelőkészítő Üzem és Zobák-akna előtt. Az egyéni győztes Ferenczi (Zobák) lett 217 fával. Az ezüstérmes Kamarás (Munkásszálló) érdekelte ki, 210 fát ütött. A harmadik helyezett Kovács I. (Dózsa), 200 fával.

Ebben az időszakban sem volt zavartalan a verseny. Két-három mérkőzés után Kossuth-bánya visszalépett. Egyébként így is nagy harc folyt a helyezésekért.

A városi bajnokságot a Komlói Dózsa nyerte megérdemelten. A csapat teljesítménye meglepetésszerű, mert Zobák-akna színeiben jobb erők találhatók. A dözsások azonban például szorgalommal küzdöttek és valamennyi mérkőzésen pontosan megjelentek. Tehát az együttes, amely a kiegészítő parancsnokság dolgozóiból tevődött össze, sportszerűségről jelesre vizsgázott.

A bajnokságban kialakult sorrend:

1. Komlói Dózsa
2. Zobák-akna
3. Szénelőkészítő
4. Munkásszálló
5. KBSK

A városi bajnokságot a Komlói Dózsa nyerte megérdemelten. A csapat teljesítménye meglepetésszerű, mert Zobák-akna színeiben jobb erők találhatók. A dözsások azonban például szorgalommal küzdöttek és valamennyi mérkőzésen pontosan megjelentek. Tehát az együttes, amely a kiegészítő parancsnokság dolgozóiból tevődött össze, sportszerűségről jelesre vizsgázott.

Asztalitenisz-verseny

Az MTS Komló városi tanácsának asztalitenisz szövetségének nagyszabású ifjúsági tornát rendezett. Serdülő és ifjúsági versenyzők mérték össze tudásukat. Nemcsak a népes mezőny érdemel külön említést, hanem a tehetséges asztalitenisz-szereplők szép versenye is. A küzdelem sorozat arra mutat, hogy az asztalitenisz utánpótlás jó kezében van, s néhány év múlva kitűnő erők képviselik majd a bányaváros színeit. A kibontakozást — a szövetség mellett — a Komlói Bányász asztalitenisz szakosz-

tálya segíti Rajnai József vezetésével.

Az ifjúsági verseny végeredménye: Serdülő fiú egyéniben: 1. Rajnai (Belváros), 2. Deák (keleti isk.), 3. Takács (kelet). Serdülő leány egyéni: 1. Váradi (kelet), 2. Hartmann (kelet), 3. Petrics (kelet). Ifjúsági fiú egyéni: 1. Rick K. (501-es MűM), 2. Rick F. (MűM), 3. Rajnai (Belváros). Ifjúsági fiú páros: 1. Rick K. — Rick F., 2. Deák—Rajnai, 3. Rudolf—Deák.